

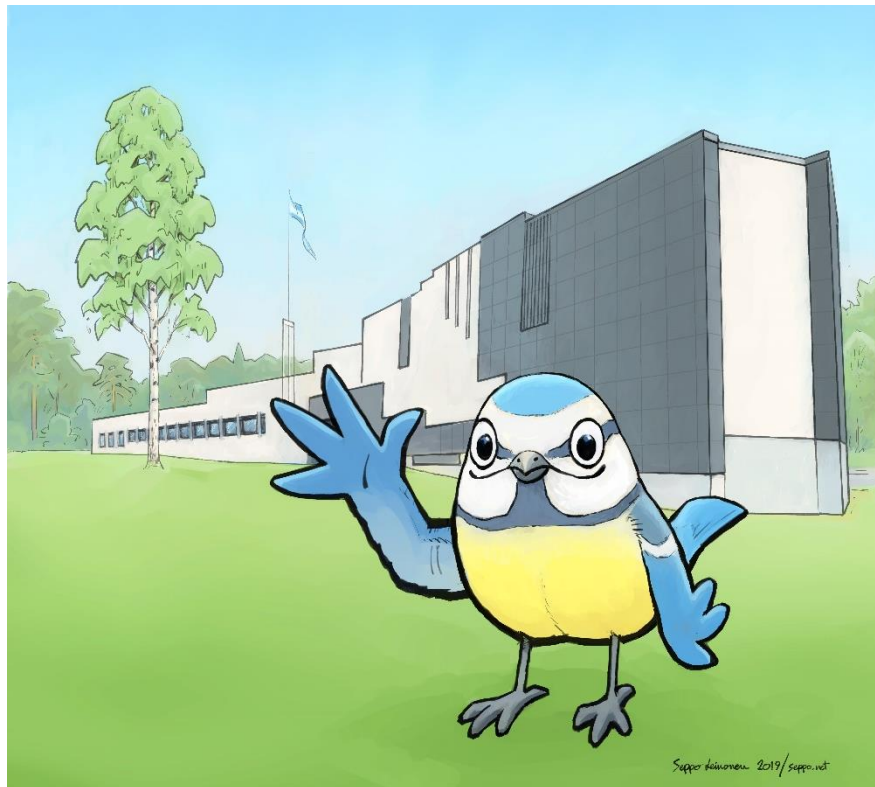

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aittoa elämää Aaltojen keskellä

Tilinpäätös ja toimintakertomus tilikaudelta 1.1.– 31.12.2025

Arkistokohta 02.06.01

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	6
1.1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET	6
1.2 TILINPÄÄTÖSKOKONAISUUS.....	6
2 TOIMINTAKERTOMUS	7
2.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASTA JA TALOUDESSA.....	7
2.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	7
2.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	9
2.1.2.1 Kaupunginvaltuusto.....	9
2.1.2.2 Kaupunginhallitus	11
2.1.2.3 Henkilöstöjaosto	13
2.1.2.4 Tarkastuslautakunta	13
2.1.2.5 Kaupungin organisaatio	14
2.1.2.6 Tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat vuonna 2025	14
2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	15
2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	23
2.1.5 Kaupungin henkilöstö	25
2.1.6 Ympäristöasiat.....	27
2.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat.....	27
2.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	28
2.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	28
2.2 SELONTEKO KAUPUNGIN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	30
2.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	32
2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	32
2.3.2 Toiminnan rahoitus	37
2.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET.....	40
2.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	42
2.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	42
2.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällytävistä yhteisöistä.....	42
2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	43
2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja konsernikohtaiset tavoitteet.....	46
2.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	48
2.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	48
2.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET.....	49
2.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely.....	49
2.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	49
3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	50
3.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	50
3.1.1 Keskusvaalilautakunta	50
3.1.2 Tarkastuslautakunta	50
3.1.3 Kaupunginhallitus	51
3.1.3.1 Henkilöstöhallinto	57
3.1.3.2 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi	58
3.1.3.3 Oikeuspalveluvirasto / Yleinen edunvalvonta.....	61
3.1.3.4 Järviseudun jätelautakunta.....	62
3.1.4 Alajärven sivistyslautakunta	63
3.1.4.1 Talousarvion toteutuminen.....	63
3.1.4.2 Sivistystoimen hallinto	64
3.1.4.3 Varhaiskasvatus.....	66
3.1.4.4 Esi- ja perusopetus	66
3.1.4.5 Lukio-opetus.....	68
3.1.4.6 Alajärven musiikkiopisto	70
3.1.4.7 Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto	71
3.1.4.8 Kirjastotoimi.....	73
3.1.4.9 Sivistyslautakunta, yhteenvedot.....	74
3.1.5 Elinvoimalautakunta.....	75

3.1.5.1 Talousarvion toteutuminen	75
3.1.5.2 Elinvoimapaalvelut	77
3.1.5.3 Liikunta- ja nuorisopalvelut	78
3.1.5.4 Museopalvelut	80
3.1.6 Alajärven tekninen lautakunta	81
3.1.6.1 Talousarvion ja tavoitteiden toteutuminen	82
3.1.6.2 Viranomaispalvelut	84
3.1.6.3 Tukipalvelut	92
3.1.6.4 Investoinnit	95
3.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	102
3.2.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ulkoinen ja sisäinen)	102
3.2.2 Rahoitusosan toteutuminen	104
4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	105
4.1 TULOSLASKELMA 2025 JA 2024 (ULKOISET ERÄT)	105
4.1.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2025 ja 2024	106
4.1.2 Tase ja taseen tunnusluvut 2025 ja 2024	107
4.2 KONSERNILASKELMAT	108
4.2.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	108
4.2.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	109
4.2.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut	110
5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	111
5.1 TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT	111
5.2 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	111
5.2.1 Toimintatuotot	111
5.2.2 Verotulojen erittely	111
5.2.3 Valtionosuuksien erittely	112
5.2.4 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	112
5.2.5 Palvelujen ostojen erittely	112
5.2.6 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	113
5.2.7 Pakollisten varausten muutokset	115
5.2.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	115
5.2.9 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	115
5.3 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	116
5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	116
5.3.1.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset	116
5.3.1.2 Arvonkorotukset	117
5.3.1.3 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset	117
5.3.1.4 Omistukset muissa yhteisöissä	117
5.3.1.5 Saamisten erittely	118
5.3.1.6 Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät	118
5.3.2 Taseen vastattavien koskevat liitetiedot	119
5.3.2.1 Oman pääoman erittely	119
5.3.2.2 Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	119
5.3.2.3 Vieras pääoma, erittely	119
5.3.2.4 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	120
5.4 VAKUUKSIEN JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	120
5.4.1 Vastuusitoumukset	120
5.4.2 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	120
5.4.3 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	120
5.5 HENKILÖSTÖÄ, MAKSUJA JA PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT	121
5.5.1 Henkilöstölukumäärä	121
5.5.2 Henkilöstökulut	121
5.5.3 Luottamushenkilömaksut	122
5.5.4 Tilintarkastajan palkkiot	122
5.5.5 Kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet	122
5.5.6 Markkinoilla tapahtuva toiminta	123
6 KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	124

6.1 TILINPÄÄTÖSTÄ LAADITTAESSA NOUDATETUT ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT	124
6.2 KONSERNIN TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	124
6.2.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain	124
6.2.2 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	124
6.2.3 Pakollisten varausten muutokset	125
6.3 KONSERNITASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	125
6.3.1 Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot	125
6.3.1.1 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	125
6.3.2 Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot	126
6.3.2.1 Oman pääoman erittely	126
6.3.2.2 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	126
6.4 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	127
6.4.1 Vastuusitoumukset	127
6.4.2 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	127
6.4.3 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	127
7 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	128
7.1 VESIHUOLTOLAITOS	128
7.1.1 Alajärven kaupungin vesihuoltolaitoksen toimintakertomus	128
7.1.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma	131
7.1.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma	134
7.1.4 Vesihuoltolaitoksen taselaskelma	135
7.1.5 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelman liitetietoja	136
7.1.5.1 Liikevaihto ja muut varsinaiset toimintatuotot	136
7.1.5.2 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	136
7.1.5.3 Henkilöstö	136
7.1.6 Vesihuoltolaitoksen taseen liitetietoja	137
8 LUETTELOT JA SELVITYKSET	138
9 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	139

Kuvat

Kuva 1 Alajärven kaupungin Asukasluvun kehitys.....	20
Kuva 2 Henkilöstön määrä 31.12.2025	25
Kuva 3 Henkilöstön määrä toimialoittain 2023-2025.....	26
Kuva 4 Verotulot vuosina 2020-2025	34
Kuva 5 Valtionosuuksien kehitys.....	35
Kuva 6 tunnusluvun ”tilikausien yli-/alijäämä, M€” kehitys	35
Kuva 7 tunnusluvun ”vuosikate prosenttia poistoista” kehitys	36
Kuva 8 tunnusluvun ”vuosikate euroa/asukas” kehitys	36
Kuva 9 Investointien tulo-rahoitus vuosina 2020-2025	39
Kuva 10 Lainat €/asukas vuosina 2020-2025.....	41
Kuva 11 Konsernitilinpäätöksen tunnuslukuja €/asukas	49
Kuva 12 Henkilöstömäärä toimialoittain vuosina 2023-2025	121

Taulukot

Taulukko 1 Kaupunginvaltuusto 2025	9
Taulukko 2 Kaupunginhallitus 2025	11
Taulukko 3 Henkilöstöjaosto 2025	13
Taulukko 4 Tarkastuslautakunta 2024.....	13
Taulukko 5 Yleinen taloudellinen tilanne	16
Taulukko 6 Työvoiman määrä ja työttömyysaste Etelä-Pohjanmaalla (tilanne 31.12.).....	22
Taulukko 7 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (Ulkoiset)	33
Taulukko 8 Verotulojen erittely ja tuloveron määräytyminen.....	33
Taulukko 9 Kiinteistövero-prosentin kehitys.....	34
Taulukko 10 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	38
Taulukko 11 Taselaskelma ja sen tunnusluvut	40
Taulukko 12 Kokonaistulot – ja menot.....	42
Taulukko 13 Keskusvaalilautakunta, talousarvion toteutuminen.....	50
Taulukko 14 Tarkastuslautakunta, talousarvion toteutuminen	50
Taulukko 15 Kaupunginhallitus, talousarvion toteutuminen	51
Taulukko 16 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi: Yhteenveto	61
Taulukko 17 Sivistyslautakunta: Lautakunta yhteensä	64
Taulukko 18 Sivistyslautakunta: Varhaiskasvatus	66
Taulukko 19 Sivistyslautakunta: Esi- ja perusopetus	68
Taulukko 20 Sivistyslautakunta: Lukio-opetus	70
Taulukko 21 Sivistyslautakunta: Musiikkiopisto	71
Taulukko 22 Sivistyslautakunta: Kansalaisopisto	72
Taulukko 23 Sivistyslautakunta: Kirjasto	74
Taulukko 24 Vimpelin kunta: Sivistystoimi.....	74
Taulukko 25 Lappajärven kunta: Varhaiskasvatus	75
Taulukko 26 Elinvoimalautakunta: Yhteenveto	76
Taulukko 27 Elinvoimalautakunta: Liikuntapalvelut	76
Taulukko 28 Elinvoimalautakunta: Nuorisopalvelut	76
Taulukko 29 Elinvoimalautakunta: Kulttuuripalvelut.....	76
Taulukko 30 Elinvoimalautakunta: Elinvoimapalvelut	77
Taulukko 31 Elinvoimalautakunta: Museopalvelut	77
Taulukko 32 Tekninen lautakunta: Yhteenveto.....	83
Taulukko 33 Tekninen lautakunta: Yhdyskuntasuunnittelu	85
Taulukko 34 Tekninen lautakunta: Yleiset alueet	87
Taulukko 35 Tekninen lautakunta: Vesihuoltolaitokset	90
Taulukko 36 Tekninen lautakunta: Rakennusvalvonta	91

Taulukko 37 Tekninen lautakunta: Ympäristöhuolto	92
Taulukko 38 Henkilötyövuodet	121

1 JOHDANTO

1.1 Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kaupunginhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kaupunginhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

1.2 Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Kuntalain 114 §:n mukaan kaupungin, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kaupunginhallituksen jäsenet sekä kaupunginjohtaja tai pormestari.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä kertomukset esitetään erillisinä asiakirjoina. Kaupunki on laatinut henkilöstötilinpäätöksen, joka esitetään erillisenä asiakirjana.

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnasta ja taloudessa

2.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen kunnilla taloudellisesti haastavaa

Suomen kunnille vuosi 2025 oli taloudellisesti tyydyttävä. Huolimatta vuonna 2024 tehdyistä kuntien valtionosuuksien leikkauksista monet Suomen kunnat ylsivät edelleen ylijäämäisiin tuloksiin. Tämän ei pidä antaa hämätä kuntien todellista taloudellista tilannetta.

Valtiovalta on lisännyt kuntien lakisääteisiä velvoitteita mittavasti parin viime vuoden aikana luvaten täysimääräisen kompensaaion kustannuksiin, vaikka todellisuudessa näin ei ole tapahtunut. Valtionosuuksia on päinvastoin leikattu edelleen lisää. Olemme kuntien jatkuvien velvoitteiden lisäämisen osalta vedenjakajalla, eikä se ole enää jatkossa mahdollista ilman jostain saatavaa lisärahoitusta. Valtion velkaantuminen sekä uusien hyvinvointialueiden rahoitusvaje lupaa Suomen kunnille todella haasteellisia aikoja varmasti jo vuodesta 2026 eteenpäin.

Valtionosuusuudistus on myös kohtalonkysymyksiä suomalaiselle kuntakentälle ja sen eteneminen siirtynee vuoden päästä olevien eduskuntavaalien ylitse.

Alajärven kaupungin tase on selkeästi positiivinen ja lainamäärät selkeästi asukasta kohti laskettuna alle Etelä-Pohjanmaan maakunnan ja Suomen keskiarvojen. Hyvällä taloudenpidolla mahdollistetaan investoinnit sekä laadukkaat palvelut myös jatkossa. Tämän hetken talous- ja toimintasuunnittelussa ei saa tuudittautua hyvään tämän hetken tilinpäätökseen ja taloudelliseen tilanteeseen. Toiminnassa tulee ensisijaisesti keskittyä kuntien lakisääteisiin toimintoihin niin toimintamenojen kuin investointien näkökulmasta.

Kuntien on jatkossa entistä vaikeampaa kattaa syntyneitä alijäämiä väkiluvun pienenytessä lähes kaikissa Suomen kunnissa. Peruskouluikäisten nuorien määrän vähentyminen vaikuttaa voimakkaasti valtionosuuksien määriin. Kunnat ovat tässä aivan uuden edessä ja tämä on kaikkien hyvä tiedostaa ja ennakoita hyvissä ajoin omassa toiminnassa.

Kestävä ja järkevä taloudenhoito on kaiken toiminnan edellytys niin kunta- kuin yrityspuolellakin. Mitään muuta oikotietä palveluiden tuottamiseen ei ole olemassa. Toivotaan myös, että maailmantilanne rauhoittuu, joka vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja yritystoiminnan kasvuun.

Alajärven asema seutukaupunkikeskuksena

Alajärvi on selkeä seutukunnan koulutuksen, palveluiden ja kaupankäynnin keskus. Viime vuosina yhteistyö on myös selkeästi vahvistunut naapurikuntien kanssa ja tämä kehitys jatkui myös vuonna 2025. Väestön ikääntyessä ja asukasmäärien vähentyessä onkin ensiarvoisen tärkeää katsoa eri alojen palvelutuotantoja yhteistyössä yli kuntarajojen ja jopa yli maakuntarajojen.

Lukion yksikköhintauudistuksen vuoksi Alajärven ja Vimpelin lukiot olisivat menettäneet valtionosuuksia noin 500.000 euroa tulevina vuosina. Tämän vuoksi Vimpeli haki omaa lukiokoulutuksen järjestämislupaa saaden myös sen. Samassa yhteydessä sovittiin, että sivistyspuolen palvelut siirtyvät kokonaan Vimpelin omaksi toiminnaksi. Näin ollen Alajärven kaupunki ei enää järjestä sivistyspuolen palveluita Vimpeliin vuoden 2026 alusta alkaen. Yhteistyö toki jatkuu muilla tavoin jatkossakin.

Seutukaupunkikeskukset ovat Suomen selkäranka, jotka mahdollistavat palveluiden saatavuuden omia kuntarajojaan laajemmalle alueelle maakuntakeskusten ulkopuolella. Ne ovat seutualueidensa maakuntakeskuksia pienemmässä mittakaavassa, ja tämä on hyvä muistaa erilaisten kansallisten uudistusten yhteydessä. Ilman seutukaupunkikeskuksia palveluita olisi tarjolla vain maakuntakeskuksissa ja laajojen pinta-alojen ja pitkien etäisyyksien Suomessa se ei olisi järkevää millään mittarilla mitattuna.

Motivoitunut ja osaava henkilöstö

Haluan kiittää kaikkia Alajärven kaupungin työntekijöitä kuluneesta vuodesta. Alajärven laadukkaiden palveluiden takana on motivoitunut ja osaava henkilöstö.

Haluan lausua myös Alajärven kaupungin luottamushenkilöhallinnolle suuret kiitokset kuluneesta vuodesta ja erittäin hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä kaupungin asioiden hoidossa ja eteenpäin viennissä.

Teemme kaikki töitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja palveluiden eteen. Positiivisella asioiden eteenpäin viemisellä voimme erottua muista kunnista ja luoda Alajärven kaupungista vetovoimaisen paikan asua, yrittää ja työskennellä. Olemme itse kukin parhaita oman kaupunkimme markkinoijia ulospäin. Vain yhdessä tehden tulemme olemaan tulevaisuudessakin vahva kaupunki suomalaisella kuntakartalla. Avaimet Alajärven menestykseen ovat täysin meidän omissa käsissämme myös tulevaisuudessa.

Haluan kiittää myös kaikkia Alajärven kaupungin sidosryhmiä, yhteistyökumppaneita ja yhteistoiminta-alueen luottamushenkilöhallintoa ja henkilöstöä kuluneesta vuodesta 2025.

Vesa Koivunen
Vesa Koivunen
kaupunginjohtaja

2.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

2.1.2.1 Kaupunginvaltuusto

TAULUKKO 1 KAUPUNGINVALTUUSTO 2025

Kaupunginvaltuusto 2025	Puheenjohtajat 31.5.2025 saakka	1.6.2025 alkaen
Puheenjohtaja	Joensuu Antti (Kesk.)	Joensuu Antti (Kesk.)
1. varapuheenjohtaja	Joensuu Jukka (Kok.) 31.5.2025 saakka	Finnilä Jukka-Pekka (Kok.) 1.6.2025 alkaen
2. varapuheenjohtaja	Matintupa Jukka Pekka (SDP) 31.5.2025 saakka	Ukonmäki Kauko (Kesk.) 1.6.2025 alkaen
3. varapuheenjohtaja	Hämeenniemi Jari (PS)	Hämeenniemi Jari (PS)
4. varapuheenjohtaja	Ukonmäki Kauko (Kesk.) 31.5.2025 saakka	Mariapori Timo (Kesk.) 1.6.2025 alkaen
Valtuutetut puolueittain	31.5.2025 saakka	1.6.2025 alkaen
Suomen Keskusta rp. (Kesk.)	Ala-Mattinen Mika Hauta-aho Juha Joensuu Antti Hänninen Jarmo Kujala Kuisma Levijoki Antti-Kalle Mariapori Timo Mäkelä Terho Mäkitalo Martti Ojala Aino-Maija Palmu Sari Penninkangas Mauri Pesu Keijo Rentola Pentti Rintamäki Esko Ukonmäki Kauko Viitasaari Marko	Ahopelto Siiri Ala-Mattinen Mika Hietala Heikki Hänninen Jarmo Höykinpuro Tapio Joensuu Antti Kamunen Leena Kujala Kuisma Levijoki Antti-Kalle Mariapori Timo Mäkelä Terho Ojala Aino-Maija Palmu Sari Penninkangas Mauri Pesu Keijo Rintamäki Esko Saukko Rebekka Turja Juha Ukonmäki Kauko
Kansallinen Kokoomus rp. (Kok.)	Joensuu Jukka Joensuu Pentti Kalliomaa Turo Koivukoski Jaana Mäenpää Jari Saarela Jorma Vistbacka Raimo	Finnilä Jukka-Pekka Joensuu Pentti Kalliomaa Turo Mäenpää Jari Pitkäkangas Pauli Vistbacka Raimo
Perussuomalaiset rp. (PS)	Honko Heikki Hämeenniemi Jari Kangastie Jukka Kantonen Orvo	Honko Heikki Hämeenniemi Jari Matokangas Anne Perkkiö Jarno

	Latvala Markus Matokangas Anne Siirilä Pasi	
Suomen Kristillisdemokraatit rp. (KD)	Kanervikkoaho-Kataja Aino Latvala Sampo	Kanervikkoaho-Kataja Aino
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp. (SDP)	Matintupa Jukka Pekka	Kivipelto Saila Matintupa Jukka Pekka
Vihreä liitto rp.	Kuisti Jenni	Kuisti Jenni

Kaupunginvaltuuston poliittiset voimasuhteet

	31.5.2025 saakka	1.6.2025 alkaen
Suomen Keskusta rp.	17 jäsentä	19 jäsentä
Perussuomalaiset rp.	7 jäsentä	4 jäsentä
Kansallinen Kokoomus rp.	7 jäsentä	6 jäsentä
Suomen Kristillisdemokraatit rp.	2 jäsentä	1 jäsen
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp.	1 jäsen	2 jäsentä
Vihreä liitto rp.	1 jäsen	1 jäsen
	35 jäsentä	33 jäsentä

Kaupunginvaltuusto kokoontui 8 kertaa ja käsitteli 109 asiaa, valtuustoseminaareja järjestettiin kaksi. Valtuutetut tekivät vuoden aikana 13 valtuustoaloitetta.

Nuorisovaltuuston edustajana kaupunginvaltuustossa toimi vuonna 2025 Mimosa Mäkelä.

Kaupunginvaltuustossa käsiteltiin muun muassa seuraavat asiat:

- Alajärven elinvoimaohjelma 2025–2028
- Laaja hyvinvointikertomus 2021–2025
- Hallinto- ja taloustoimialan organisaatio 1.4.2025 alkaen
- Hyvinvointisuunnittelijan viran perustaminen
- Alajärven kaupungin rakennusvalvontataksat 2025
- Tukkuveden hinnoittelun tarkastus
- Alajärven kaupungin omistamien omakotitonttien uudelleenhinnoittelu tonttikampanjaa varten vuosille 2025–2026
- Terveyskeskus, paikoitusalueen rakentaminen
- Vuokra-asuntojen hankinta 2025
- Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittäminen / markkinaselvitys
- Asunto-osakkeen myynti / Asunto Oy Lehtorinne
- Kiinteistö Oy Murtomäen osakkeiden alaskirjaus
- Järvi-Pohjanmaan kansalaisopistoa koskeva yhteistoimintasopimus 1.1.2026 alkaen
- Musiikkiopistotoiminnan järjestämistä koskeva yhteistoimintasopimus 1.1.2026 alkaen

- Nuorisotoimen hankkeiden järjestämistä koskeva yhteistoimintasopimus 1.1.2026 alkaen
- Etelä-Pohjanmaan kuntien, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja Etelä-Pohjanmaan liiton yhteistyösopimus yhteistyörakenteiden ja toimintatapojen periaatteiksi
- Maanhankinta yhdyskäytävän alueelta, määräala Nelimarkka-tilasta
- Maanhankinta yhdyskäytävän alueelta, määräala Matintupa-tilasta
- Sitoutuminen Paavolan koulun rakentamishankkeen kustannuksiin v. 2027–2028.

2.1.2.2 Kaupunginhallitus

TAULUKKO 2 KAUPUNGINHALLITUS 2025

Kaupunginhallitus 31.5.2025 saakka

Kaupunginhallitus	Jäsenet	Henkilökoht. varajäsen
Puheenjohtaja	Rintämäki Esko (Kesk.)	Mäkitalo Martti
1. varapuheenjohtaja	Kalliomaa Turo (Kok.)	Vistbacka Raimo
2. varapuheenjohtaja	Levijoki Antti-Kalle (Kesk.)	Rentola Pentti
	Heikki Honko (PS)	Kangastie Jukka
	Joensuu Pentti (Kok.)	Mäenpää Jari
	Kanervikkoaho-Kataja Aino (KD)	Kanervikkoaho Maria
	Kujala Kuisma (Kesk.)	Eteläaho Liu
	Matokangas Anne (PS)	Kantokoski Pirjo
	Ojala Aino-Maija (Kesk.)	Mäkelä Terho
	Palmu Sari (Kesk.)	Ahopelto Siiri

Kaupunginhallitus 1.6.2025 alkaen

Kaupunginhallitus	Jäsenet	Henkilökoht. varajäsen
Puheenjohtaja	Rintämäki Esko (Kesk.)	Peltokangas Lea
1. varapuheenjohtaja	Kalliomaa Turo (Kok.)	Vistbacka Raimo
2. varapuheenjohtaja	Levijoki Antti-Kalle (Kesk.)	Ahopelto Siiri
	Ala-Mattinen Mika (Kesk.)	Eteläaho Liu
	Honko Heikki (PS)	Perkkiö Jarno
	Joensuu Pentti (Kok.)	Neulaniemi Heli
	Kamunen Leena (Kesk.)	Korkea-aho Matti
	Kanervikkoaho-Kataja Aino (KD)	Matintupa Jukka Pekka (SDP)
	Ojala Aino-Maija (Kesk.)	Höykinpuro Tapio
	Saukko Rebekka (Kesk.)	Mäkelä Terho

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut kaupunginjohtaja Vesa Koivunen. Kaupunginhallitus kokoontui 15 kertaa ja käsitteli 221 asiaa.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet		
	31.5.2025 saakka	1.6.2025 alkaen
Suomen Keskusta rp.	5 jäsentä	6 jäsentä
Perussuomalaiset rp.	2 jäsentä	1 jäsentä
Kansallinen Kokoomus rp.	2 jäsentä	2 jäsentä
Suomen Kristillisdemokraatit rp.	1 jäsen	1 jäsen
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp.	0	0
Vihreä liitto rp.	0	0
	10 jäsentä	10 jäsentä

Kaupunginhallituksessa käsiteltiin muun muassa seuraavat asiat:

- Osallistuminen Luoma-ahon kylätalon laajennushankkeeseen
- Kunta- ja aluevaalit 2025 / Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen
- Pentti Moisioin kulttuuriperinnerahaston avustukset vuonna 2025 ja ohje avustuksen saajalle
- Yleishallinnon avustukset vuodelle 2025
- Villa Mustaniemen hinnaston päivitys
- Asiakirjoista ja tiedon antamisesta perittävät maksut
- Taidelahjoitus Nelimarkka-museolle
- Alajärven Möksyn osayleiskaavan käynnistäminen sekä rakennuskielto
- Kraatterijärvi Geopark Alajärvi -opastehankkeen hallinnointi ja kuntarahoitus
- Lukiokoulutuksen järjestämisluvan muutoshakemus
- Ostolaskudatan avaaminen
- Energiaviisas Möksy -hankkeen haku- ja hallinnointipäätös
- Yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen / Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan välinen ostopalvelusopimus
- Toimitilojen vuokraaminen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2026 alkaen
- Alajärven kaupungin lausunto koskien TT Botnia Oy:n tulevaa omistusrakennetta
- Alajärven kaupungin ja Alajärven puhelinosuuskunnan välinen maanvuokrasopimus
- Suolasalmenharjun tuulivoimaosayleiskaavan melualueeseen liittyvä vastuusopimus
- Alajärven kaupungin liittyminen kannanottoon E12-tiestä pohjoismaisena huoltovarmuuskäytävänä ja kannanottoon valtateiden 3, 18 ja 16 osalta.

2.1.2.3 Henkilöstöjaosto

TAULUKKO 3 HENKILÖSTÖJAOSTO 2025

Henkilöstöjaosto 31.5.2025 saakka

Henkilöstöjaosto	Jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Rintamäki Esko	Kujala Kuisma
Varapuheenjohtaja	Vistbacka Raimo	Joensuu Pentti
	Levijoki Antti-Kalle	Eteläaho Liu
	Matokangas Anne	Kantokoski Pirjo
	Palmu Sari	Kanervikkoaho-Kataja Aino

Henkilöstöjaosto 1.6.2025 alkaen

Henkilöstöjaosto	Jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Rintamäki Esko	Peltokangas Lea
Varapuheenjohtaja	Vistbacka Raimo	Kalliomaa Turo
	Levijoki Antti-Kalle	Saukko Rebekka
	Neulaniemi Heli	Joensuu Pentti
	Ojala Aino-Maija	Ala-Mattinen Mika

Henkilöstöjaoston esittelijänä on toiminut henkilöstöpäällikkö Tanja Katajamäki. Henkilöstöjaosto kokoontui 8 kertaa ja käsitteli 49 asiaa.

2.1.2.4 Tarkastuslautakunta

TAULUKKO 4 TARKASTUSLAUTAKUNTA 2024

Tarkastuslautakunta 31.5.2025 saakka

Henkilöstöjaosto	Jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Pesu Keijo	Koivulampi Hanna
Varapuheenjohtaja	Koivukoski Jaana	Pitkäkangas Pauli
	Kuisti Jenni	Korkea-aho Matti
	Latvala Markus	Siirilä Pasi
	Matintupa Jukka Pekka	Aninko-Rajala Ulla
	Nätynkin Anne	Latvala Merja
	Ukonmäki Mervi	Sivula John-Eerik

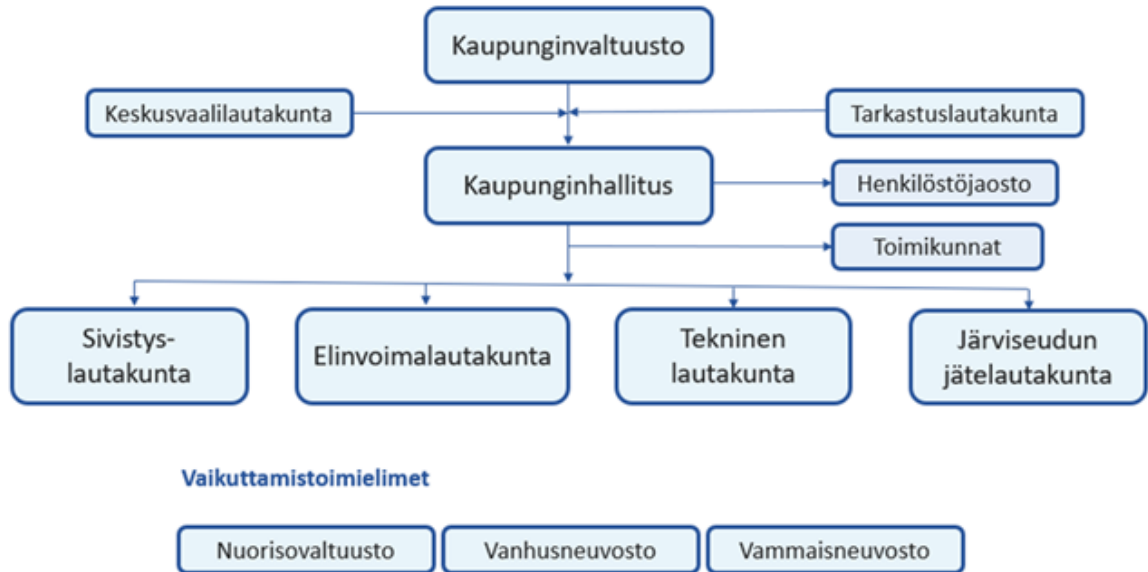
Tarkastuslautakunta 1.6.2025 alkaen

Henkilöstöjaosto	Jäsenet	Varajäsenet
Puheenjohtaja	Mariapori Timo	Varila Jukka Pekka
Varapuheenjohtaja	Mäenpää Jari	Turja Virpi
	Aninko-Rajala Ulla	Hakala Harri
	Hämäläinen Heli	Viitasaari Anni
	Kolonen Eeva-Liisa	Vihikangas Kati
	Nätynki Anne	Ahvenlampi Leo
	Siirilä Pasi	Latvala Markus

Tarkastuslautakunnan esittelijänä on toiminut hyvinvointisuunnittelija Janika Mäkelä. Tarkastuslautakunta kokoontui 8 kertaa ja käsitteli 27 asiaa.

2.1.2.5 Kaupungin organisaatio

Luottamushenkilöorganisaatio 1.1.2023 alkaen

2.1.2.6 Tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat vuonna 2025

Kuntalain 125 §:n mukaisia tilivelvollisia ovat kaikki valtuustoa alempien toimielinten jäsenet sekä kunkin toimielimen tehtävälleen johtavat viranhaltijat, joita ovat kaikki toimielinten esittelijät kukin esittelynsä ja asianomaisen toimielimen tehtäviin kuuluvien asioiden osalta.

Tilivelvolliset vastuuviranhaltijat

Toimiala	Toimialajohtaja	Vastuuviranhaltijat
Kaupunginhallituksen toimiala	Kaupunginjohtaja	
Hallinto- ja taloustoimiala	Hallintopäällikkö Talouspäällikkö Henkilöstöpäällikkö	Taloussuunnittelija
Maaseututoimiala	Maaseututoimenjohtaja	Maaseutuasiamiehet
Sivistystoimiala	Sivistystoimenjohtaja	Varhaiskasvatuspäällikkö Perusopetuksen rehtori Lukion rehtori Kirjastotoimenjohtaja Kansalaisopiston ja musiikkiopiston rehtori Opettajat, jotka on nimetty hoitamaan perusopetuksen rehtorin tehtäviä
Elinvoimatoimiala	Elinvoimajohtaja	Museotoimenjohtaja
Teknisen toimen toimiala	Tekninen johtaja	Kaavoituspäällikkö Kuntatekniikan päällikkö Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö Rakennustarkastaja Ympäristösuojelusihteeri

2.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiotalouden kehitys

Vuonna 2026 valtionhallinnon alijäämä kasvaa. Menopuolta paisuttavat erityisesti puolustushankinnat, ja samaan aikaan veronkevennykset hidastavat verotulojen kasvua. Taloussuhdanne säilyy vaimeana. Valtion rahoitusasemaan kohdistuu vastakkaisia vaikutuksia: sopeutustoimet parantavat tasapainoa, mutta suuret puolustusmenot ja veronalennukset heikentävät sitä.

Valtion menoja lisäävät ennustejaksolla F-35-hävittäjien hankinta sekä kasvavat menotarpeet ulkoiseen turvallisuuteen liittyen. Tänä vuonna valtionhallinnon menoja kasvatti hyvinvointialueiden rahoituksen nopea kasvu sekä puolustushankinnat. Ennusteessa on huomioitu kevään 2025 puoliväliriihen päätös nostaa puolustusmenojen BKT-suhde noin 3 prosenttiin vuonna 2029 sekä muut puoliväliriihessä tehdyt päätökset. Ennusteessa on mukana myös syksyn 2025 budjettiriihessä tehdyt tulojen ja menojen sopeutustoimet, jotka kohdistuvat vuoteen 2026 ja erityisesti vuoteen 2027. Osa ilmoitetuista säästötoimista lisätään ennusteeseen vasta niiden sisällön tarkennuttua. Lisäksi hallituksen aiemmin päättämät sopeutustoimet hidastavat menojen kasvua vuosina 2025–2027.

Valtion kulutusmenojen kasvu on hidasta 2025–2027. Sopeutustoimet hidastavat toimintamenojen kasvua. Lisäksi TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille vuoden 2025 alussa, mikä supistaa valtion kulutusmenoja. Kulutusmenot kuitenkin kasvavat merkittävästi vuodesta 2028 eteenpäin, sillä osa puolustusvoimien määrärahojen kasvusta kohdistuu kulutukseen.

Valtionhallinnon investointien määrä kasvaa vuonna 2026 yli 50 prosenttia. Kasvusta suurin osa johtuu puolustushankintojen kasvusta ja erityisesti F35-hankkeen menokirjausten alkamisesta. Lisäksi ennustejakson loppupuolella investointitasoa nostavat Puolustusvoimien Laivue 2020 -hankkeen alusten valmistuminen. Valtion investointien ajoittumiseen sisältyy epävarmuutta erityisesti puolustushankinnoissa.

Valtionhallinnon korkomenot ovat kasvaneet nopeasti sekä korkotason nousun että voimakkaan velkaantumisen seurauksena. Vuonna 2025 kansantalouden tilinpidon mukaiset korkomenot olivat arviolta 3,4 mrd. euroa. Vaikka korkotaso on viime aikoina laskenut, korkomenojen kasvu jatkuu. Vuoteen 2030 mennessä korkomenojen ennustetaan nousevan 6,4 mrd. euroon.

Valtionhallinnon verotulot kasvavat vuonna 2025 vain 1,5 prosenttia edellisvuodesta. Verotulojen kasvu on ollut vaisua, kun otetaan huomioon tehdyt veronkiristykset. Vuonna 2026 verokertymä kasvaa 2,6 prosenttia ja vuonna 2027 2,0 prosenttia. Vuosina 2026 ja 2027 verotulojen kasvua hidastaa keväällä 2025 päätetyt veronkevennykset. Verotulojen kasvu piristyy 2028 jälkeen lähes neljään prosenttiin vuodessa, kun 2025–2027 verotulojen kasvu on keskimäärin kaksi prosenttia.

Välittömien verojen kertymä supistuu ensi vuonna vajaan prosentin. Ansiotulo- ja verokertymä supistuu, mutta yhteisöverokertymä kasvaa. Vuonna 2026

ansiotuloverokertymää hidastaa veronalennukset. Yhteisöveron alennus taas vaikuttaa erityisesti vuoden 2027 verokertymään.

Tuotannon ja tuonnin verojen kasvu jää vuonna 2025 kahteen prosenttiin. Vuonna 2026 kasvu kiihtyy kuuteen prosenttiin. Tähän vaikuttaa Veikkaus Oy:n yksinoikeustoimiluvan korvaukset, jotka luetaan verotuloiksi. Vuosina 2027–2030 kasvu on keskimäärin 2,5 prosenttia. Arvonlisävero muodostaa yli 70 prosenttia tuotannon ja tuonnin veroista. Arvonlisäveron kasvu on keskimäärin neljä prosenttia vuodessa. Vuonna 2025 tulevat myös voimaan hallitusohjelman mukaiset verokantojen muutokset. Muita tuotannon ja tuonnin veroja ovat mm. energiaverot ja autovero, joiden kertymät pienentyvät enustekauden kaikkina vuosina.

(Lähde: *Taloudellinen katsaus Talvi 2025, Valtiovarainministeriön julkaisu 2025/61*)

TAULUKKO 5 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2025)

	2024	2025**	2026**	2027**
Työttömyysaste, %	8,4	9,4	9,0	8,4
Ansiotasoindeksi, %	3,1	3,0	3,6	3,0
Kuluttajahintaindeksi, %	1,6	0,4	1,4	1,9
Euribor 3 kk, %	3,6	2,1	1,8	2,0
Veroaste, % BKT:sta	42,2	42,3	42,4	41,9

Talouden kehitys VM

Kuntatalousohjelma vuosille 2026–2029 on laadittu kevään 2025 julkisen talouden suunnitelman (JTS) valmistelun yhteydessä. Kuntatalousohjelma syventää julkisen talouden suunnitelman kuntataloutta koskevaa arviointia. Kuntatalouden tilaa ja hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia kuntien talouteen kuvataan ohjelmassa uusimpien käytössä olevien tietojen ja arvioiden pohjalta. Hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia on arvioitu niiltä osin kuin toimenpiteistä on olemassa hallituksen päätökset, ja toimenpiteiden vaikutukset kuntatalouteen ovat tiedossa.

Vuoden 2024 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden näkymät vahvistuivat syksyn kuntatalousohjelmassa arvioituun verrattuna, mutta kuntien taloudessa on edelleen tuntuva sopeuttamistarve. Yksittäisten kuntien talouden tilanteet vaihtelevat voimakkaasti, ja kuntakentässä on nähtävissä sekä taloudellista että toiminnallista eriytymistä. Suurissa ja kasvavissa kunnissa on runsaasti investointitarpeita, kun taas pienenevien lapsi- ja nuorisoiäluokkien kunnissa haasteena on sopeuttaa palveluverkkoa ja toimintaa vastaamaan vähenevää palvelutarvetta.

Eriytymiskehitys näkyy myös kuntien edellytyksissä järjestää lakisääteisiä palveluita. Ongelmat työvoiman saatavuudessa, kaupungistuminen sekä syntyvyyden pieneneminen edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja niin kunnissa kuin valtakunnallisestikin.

Kunnat ovat tämän vuoden alusta alkaen vastanneet työvoimapalveluista. Työllisyyskehityksellä on nykyään entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen, sillä kuntien rahoitusvastuut työllisyydenhoidosta ovat aiempaa laajemmat. Kuntatalous on aiempaa herkempi talouden suhdannevaihteluille.

Vuoden 2024 kuntatalouden tilanne heikkeni ennakoidusti johtuen erityisesti sote-uudistukseen liittyvien kertaluonteisten erien poistumisesta. Heikentyminen jäi kuitenkin syksyn 2024 kuntatalousohjelmassa ennakoitua pienemmäksi muun muassa toimintakulujen maltillisen kasvun vuoksi. Myös verotulojen kehitys oli ennakoitua parempi.

Taloustilanne säilyi myös kuntakohtaisesti tarkasteltuna kohtalaisen hyvänä. Vuosikatteen kuitenkin heikkenivät kaikissa kuntakokoryhmissä. Vuosikate ja tilikauden tulos olivat edellisvuosien tapaan vahvimmat suurissa, yli 100 000 asukkaan kunnissa. Negatiivisten vuosikatteiden kuntia oli vain 11, kun vuonna 2023 niiden määrä oli 15. Arviointimenettelyyn päätyy mahdollisesti 1–4 uutta kuntaa vuoden 2024 tilinpäätösarvioiden mukaan.

Hallitus on asettanut tavoitteeksi, että kansantalouden tilinpidon mukainen kuntahallinnon rahoitusasema on lähellä tasapainoa tai hieman alijäämäinen vuonna 2027. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kuntatalouden tilanteen kohenemistä, sillä julkisen talouden painelaskelman perusteella kuntahallinnon rahoitusasema suhteessa bruttokansantuotteeseen on -0,6 % vuodelle 2027.

Hallitusohjelmassa valtio sitoutuu kompensoimaan kunnille asetettavat uudet tehtävät ja velvoitteet sekä mahdolliset tehtävien laajennukset rahoittamalla ne täysimääräisesti tai purkamalla muita velvoitteita. Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille.

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2025 yhteensä noin 14,3 mrd. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot kasvavat noin 1 prosentilla. Vuonna 2026 verotulojen ennustetaan kasvavan 5,4 prosenttia. Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö-, kaivosmineraali- ja yhteisöverosta. Kehyskauden lakimuutoksista aiheutuu vaikutuksia kuntien verotuloihin. Veroperustemuutosten aiheuttamat vaikutukset kuntien verotuottoon kompensoidaan nettomääräisesti kunnille.

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 10,8 mrd. euroa, mikä on noin 0,6 mrd. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella veropohjan kehitys, hallitusohjelmaan sisältyvät muutokset ja vuosien 2024 ja 2025 kehysriihissä tehdyt päätökset. Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,76 mrd. euroa vuonna 2026. Kiinteistöveron tuotto on noin 2,4 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 25 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kunnille kohdistuvan kaivosmineraaliveron tuoton arvioidaan pysyvän noin 19 milj. eurossa ensi vuonna, mutta kasvavan noin 61 milj. euroon vuonna 2028 veronkorotusten myötä.

Kuntatalouden tilannekuva keväällä 2025

Kuntatalouden tilanne heikkeni selvästi vuonna 2024, vaikkakin heikentyminen jäi pienemmäksi kuin syksyn 2024 kuntatalousohjelmassa ennakoitiin. Vuodet 2020–2023 ovat olleet kuntataloudessa poikkeuksellisia ja vahvoja,

johtuen koronatuista, omaisuuden myynneistä, sote-uudistuksesta ja siihen liittyvästä ns. verohännästä sekä työllisyyden kehityksestä johtuneesta hyvästä verotulokehityksestä. Yksinkertaistaen voidaan todeta, että vuonna 2024 tapahtui käänne ns. uuteen normaaliin.

Vuoden 2024 kuntatalouden tilanne heikkeni ennakoidusti johtuen erityisesti sote-uudistukseen liittyvien kertaluonteisten erien poistumisesta, mikä näkyi pääosin verotulojen ja osin valtionosuuksien vähenemisestä. Verotulojen vähenemiseen vaikutti sote-uudistukseen liittyvän ns. verohännän poistuminen, ja valtionosuuksia vähensi sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkentuminen. Verotulojen väheneminen sekä toimintakulujen kasvu jäivät ennakoitua pienemmiksi, mikä edesauttoi taloustilanteen pysymistä kohtalaisen hyvänä.

Toimintakulujen kasvu oli varsin maltillista eli vain 1,1 prosenttia, kun esimerkiksi syksyn 2024 kuntatalousohjelmassa ennakoitiin kasvuksi yli 2 prosenttia. Etenkin henkilöstökulujen 1,3 prosentin kasvu jäi pieneksi ottaen huomioon, että kunta-alan ansiotasoindeksi kasvoi 3,4 prosenttia. Tämä tarkoittaa, että kunnat ovat onnistuneet sopeuttamaan toimintaansa heikentyneen tulo-rahoituksen seurauksena. Henkilöstökulujen maltilliseen kasvuun on osaltaan vaikuttanut myös työnantajan sosiaaliturvamaksujen noin 6 prosentin aleneminen.

Palvelujen ostot kasvoivat 2,9 prosenttia, mikä oli myös ennakoitua vähäisempää. Toimintatuotot vähenivät hieman, joten lopputulemana toimintatuotosten ja -kulujen erotus eli toimintakate heikkeni 1,7 prosenttia noin -14,5 mrd. euroon vuonna 2024.

Verotulot vähenivät 3,4 prosenttia eli lähes 0,5 mrd. euroa johtuen erityisesti ns. verohännän poistumisesta. Väheneminen oli kuitenkin pienempää kuin syksyllä 2024 ennakoitiin, mikä johtui muun muassa kunnallisveron loppuvuoden jaksotusmuutoksesta. Verolajeista ainoastaan kiinteistöverotulot kasvoivat, kasvun ollessa noin 145 milj. euroa. Valtionosuudet vähenivät 240 milj. eurolla noin 3,4 mrd. euroon. Valtionosuuksia vähennettiin noin 500 milj. eurolla sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkennuttua.

Kuntalain mukainen alijäämän kattamisvelvollisuuteen liittyvä arviointimenettelykriteeri täyttyy Haapajärvellä, Kemillä, Kyyjärvellä, Multialla ja Pertunmaalla, joiden olisi tullut kattaa vuoden 2024 loppuun mennessä taseen kertynyt alijäämä vuodelta 2019. Haapajärvi ja Kyyjärvi ovat olleet aiemmin arviointimenettelyssä, eikä arviointimenettelyä tultane käynnistämään näissä kunnissa. Pertunmaa liittyi vuoden 2025 alusta Mäntyharjuun. Kemien kaupunki on päättänyt joulukuussa 2024 energia- ja vesi-yhtiön osakkeiden myynnistä, jonka toteutuessa kaupungin kertyneet alijäämät tulisivat kateksi. Edellä mainitusta päätöksestä on kuitenkin valitettu, minkä vuoksi myynti ei ole toistaiseksi realisoitunut.

Kuntatalouden nostot ja keskeiset huomiot

Yksinkertaistaen voidaan todeta, että kuntataloudessa eli kunnissa ja kuntayhtymissä siirryttiin vuonna 2024 uuteen normaaliin 2020-luvun alun poikkeuksellisten vuosien jälkeen. Vuosina 2020–2023 kuntataloutta vahvistivat kertaluonteisina tekijöinä koronatuot, omaisuuden myynnit sekä sote-uudistukseen liittyvä ns. verohäntä.

Vuoden 2024 kuntatalouden tilanne heikkeni ennakoidusti erityisesti sote-uudistukseen liittyvien kertaluonteisten erien poistuttua, mikä näkyi pääosin

verotulojen ja osin valtionosuuksien vähenemisenä. Heikentyminen jäi kuitenkin syksyn 2024 Kuntatalousohjelmassa ennakoitua pienemmäksi muun muassa toimintakulujen maltillisen kasvun vuoksi. Myös verotulojen kehitys oli ennakoitua parempi.

Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate heikkeni edellisvuodesta noin miljardilla eurolla 3,5 mrd. euroon. Tilikauden tulos säilyi kuitenkin 0,65 mrd. euron heikkenemisestä huolimatta 1,1 mrd. euroa positiivisena. Tulosta vahvistivat osaltaan eräiden suurten kaupunkien satunnaiset tuotot.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi 0,45 mrd. euroa negatiiviseksi, mikä heijastui lainakannan 0,73 mrd. euron kasvuun.

Talustilanne säilyi myös kuntakohtaisesti tarkasteltuna kohtalaisen hyvänä. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli vain 11, kun vuonna 2023 määrä oli 15. Vuosikatteen heikkenivät kaikissa kuntakoryhmissä. Arviointimenettely käynnistettäisiin vuoden 2024 tilinpäätösarvioiden mukaan mahdollisesti 1–4 kunnassa.

Kuntayhtymien merkitys kuntataloudessa väheni edelleen: kuntayhtymien määrä on laskenut 80 kuntayhtymään (99 vuonna 2023 ja 126 vuonna 2022). Kuntayhtymien talouden keskeiset tunnusluvut pysyivät edellisen vuoden tasolla, eikä arviointimenettelyä ole tarpeen käynnistää yhdessäkään kuntayhtymässä.

(Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2026–2029, Valtiovarainministeriön julkaisu 2025/22)

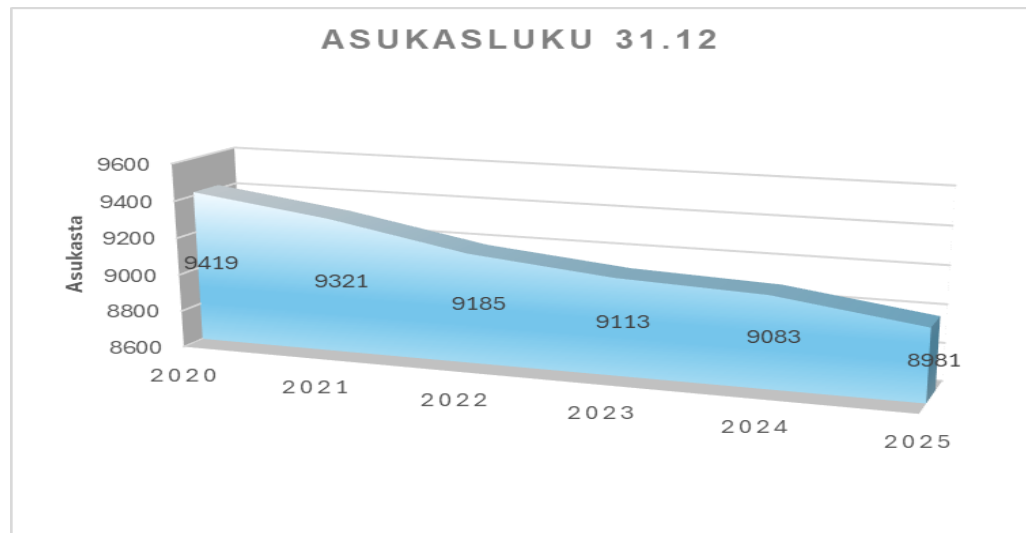
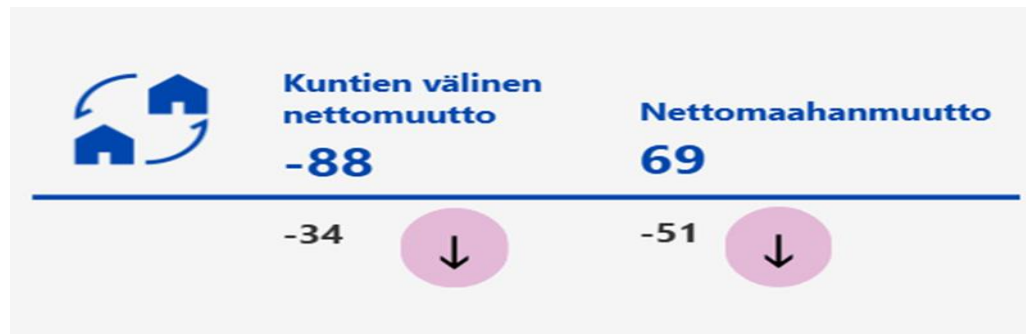
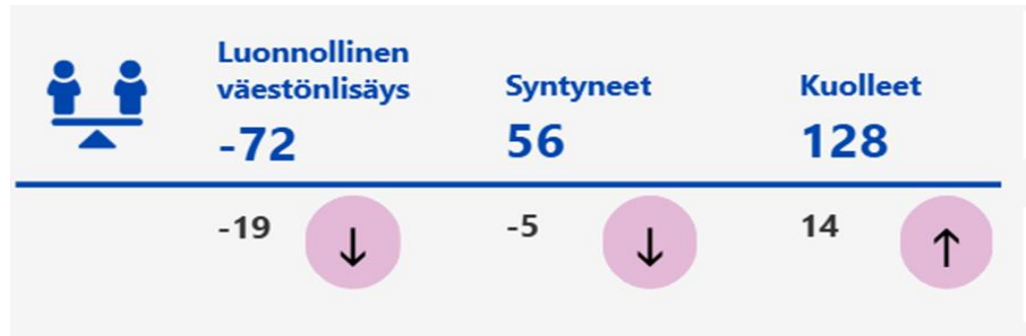
Alajärven talouden kehitys

Väestökehitys

Etelä-Pohjanmaan arvioitu väkiluku oli vuoden 2025 lopussa 189 455 henkilöä ja vähennystä edellisvuoteen verrattuna oli 474 henkilöä.

Merkittävimmät muutokset maakunnan ja kuntien väestökehitykseen vaikuttavat alueen muuttoliike ja vähenevä syntyvyys.

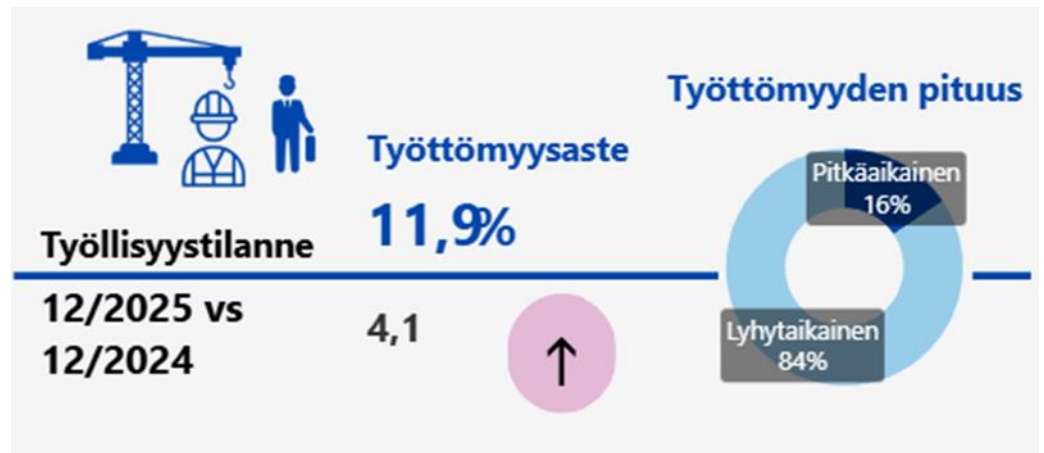
Alajärven kaupungin väkiluku oli vuoden 2025 lopussa ennakoarvion mukaan 8 981 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 97 henkilöä. Väkiluku 31.12.2025 on saatu ennakkotietona Etelä-Pohjanmaan liitolta.

KUVA 1 ALAJÄRVEN KAUPUNGIN ASUKASLUVUN KEHITYS

Työllisyys

Talouden taantuma on todennäköisesti näkynyt edelleen erityisesti lomautettujen lukumäärässä ja irtisanottujen määrissä. Alajärven kaupungin työpaikkarakanne on herkkä kausivaihteluille. Viime vuoden työllisyystilannetta heikentävät mm. lomautukset. Työttömyysaste oli 11,9 %, joka on 4,1 % korkeampi kuin vuonna 2024. Alajärvellä on ollut vuonna 2024 työttömiä työnhakijoita 285 henkilöä, kun taas vuoden 2025 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 429 henkilöä. Lisäystä 144 henkilöä.

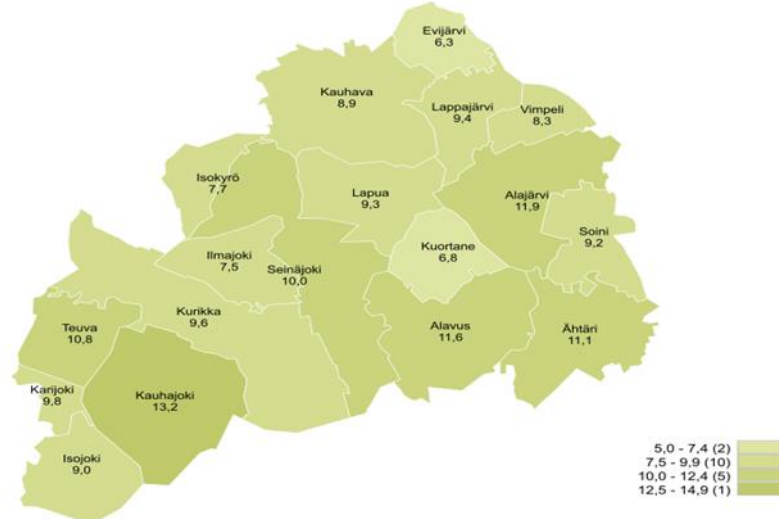
Etelä-Pohjanmaalla oli joulukuun lopussa 8 481 työtöntä työnhakijaa. Kasvua edellisvuoden joulukuun loppuun on 821 työtöntä (10,7 %). Seutukunnista Etelä-Pohjanmaalla nousua oli Järviseudun (32 %), Suupohjan (13 %), Seinäjoen (9 %) ja Kuusiokuntien (5 %) alueilla.

Etelä-Pohjamaalla lomautettujen lukumäärä vuoden 2025 joulukuun lopussa oli 1 108, jossa laskua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 282 henkilöä (-20,3 %). Pitkäaikaistyöttömiä oli kuukauden lopussa 2 448 henkilöä, mikä oli 610 henkilöä (33,2 %) enemmän kuin vuosi sitten.

Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 9,9 %, joka oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien

työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 13,0 %. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 13,0 prosenttia.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

KEHA-keskus, Työnvälitystilasto / KEHA-keskus, Työnvälitystilasto

Työttömien työnhakijoiden määrä nousi suurimmassa osassa Etelä-Pohjanmaan alueen kuntia. Laskua oli Teuvalla (-12 %), Karijoella (-6 %) ja Isossakyrössä (-3 %). Työttömien työnhakijoiden määrä nousi suhteellisesti eniten vuoden takaisesta Isojoella (58 %), Alajärvellä (51 %), Kauhajoella (21 %), Lappajärvellä (19 %) ja Kuortaneella (18 %).

Maakunnan alhaisimmat työttömien työnhakijoiden osuudet olivat Evijärvellä (6,3 %), Kuortaneella (6,8 %), Ilmajoella (7,5 %), Isossakyrössä (7,7 %) ja Vimpelissä (8,3 %). Korkeimmat osuudet olivat Kauhajoella (13,2 %), Alajärvellä (11,9 %), Alavudella (11,6 %), Ähtärissä (11,1 %) ja Teuvalla (10,8 %).

TAULUKKO 6 TYÖVOIMAN MÄÄRÄ JA TYÖTTÖMYYSASTE ETELÄ-POHJANMAALLA (TILANNE 31.12.)

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat kunnittain

Kunta	Työttömät työnhakijat		Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Avoimet työpaikat		Muutos	
	Joulu 2025	Marras 2025	Joulu 2024	Joulu 2025	Joulu 2024	%	Joulu 2025	Marras 2025	Joulu 2024	Marras 2025	Joulu 2024	Joulu 2025
Alajärvi	429	350	285	144	51	113	11,9	11	20	18	-7	-39
Alavus	520	459	515	5	1	89	11,6	19	17	270	-251	-93
Evijärvi	62	52	54	8	15	14	6,3	—	7	7	—	—
Ilmajoki	433	360	400	33	8	54	7,5	14	11	25	-11	-44
Isojoki	71	62	45	26	58	12	9,0	—	—	—	—	—
Isokyrö	145	121	149	-4	-3	19	7,7	8	17	24	-16	-67
Karijoki	48	43	51	-3	-6	6	9,8	—	—	—	—	—
Kauhajoki	719	637	592	127	21	104	13,2	17	15	38	-21	-55
Kauhava	580	468	503	77	15	102	8,9	92	40	59	33	56
Kuortane	98	84	83	15	18	18	6,8	19	6	23	-4	-17
Kurikka	866	725	730	76	10	101	9,6	124	29	103	21	20
Lappajärvi	95	83	80	15	19	17	9,4	—	—	—	—	—
Lapua	591	508	526	65	12	86	9,3	35	21	23	12	52
Seinäjoki	3 276	2 903	3 043	233	8	253	10,0	337	244	238	99	42
Soini	68	52	60	8	13	25	9,2	—	—	—	—	—
Teuva	209	172	237	-28	-12	43	10,8	10	7	8	2	25
Vimpeli	92	79	86	6	7	21	8,3	—	—	—	—	—
Ähtäri	239	227	221	18	8	31	11,1	11	10	8	3	38
Etelä-Pohjanmaa	8 481	7 385	7 660	821	11	1 108	9,9	710	457	852	-142	-17

Lähde: ELY-Keskus: Työllisyyskatsaus Joulukuu 2025

Elinkeinotoiminta

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n toiminnan volyymi

Vuoden 2025 aikana yrityspalvelutoiminnassa aktiviteettien määrä yhtiön toimialueella oli yhteensä 1 217 kappaletta. Alajärven yrityksiin kohdistui yhteensä 444 aktiviteettia. Merkittävä osa aktiviteeteista liittyi toimivien yritysten kasvun tukemiseen.

Yritys- ja kehittämisspalvelutoiminnan liikevaihto oli 658.085 euroa (vuonna 2024; 493.941 euroa) ja muun toiminnan tuotot yhteensä 353.560 euroa (vuonna 2024; 282.944 euroa). Kokonaistuotoiksi muodostui näin yhteensä 1.011.645 euroa (vuonna 2024; 776.885 euroa). Kokonaistuotto oli talousarviota 64.411 euroa suurempi. Liikevaihdon suuruuteen vaikutti Kraatterijärvi Geoparkin hallinnoinnin siirtyminen yhtiön vastuulle (+126.000 euroa). Muiden tuottojen arvioitua suurempaan määrään vaikutti poikkeuksellisen suuri EY-rahoitteisten kehittämishankkeiden volyymi. Tilikauden tulos on voitollinen + 74.731 euroa (vuonna 2024; -10.470 euroa). Tarkemmat tiedot vuoden 2025 toiminnasta ovat luettavissa yhtiön vuosikertomuksesta, joka löytyy osoitteesta: <https://www.jpyp.fi/jpyp/tietoa-yhtiosta/>.

Yritysmäärän muutos

Yrityksiä perustettiin vuonna 2025 Alajärvelle 39 kpl (vuonna 2024; 43), vastaavasti lopettaneita yrityksiä oli 36 kpl (vuonna 2024; 34). Yritysten nettomäärä kasvoi kolmella (3) kappaleella (vuonna 2024; +9 kpl) (PRH:n tilasto).

Yrityksille myönnetyt avustukset ja rahoitukset

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus myönsi maaseuturahaston yritystukea Alajärvelle yhteensä 75.845 euroa (vuonna 2024; 565.231 euroa). LEADER-yritystukia myönnettiin Alajärvelle 14.102 € (vuonna 2024; 74.694 euroa).

Business Finland myönsi innovaatiotoiminnan rahoitusta Alajärvelle yhteensä 10.000 euroa (vuonna 2024; 28.838 euroa).

Erilaisia yritystukia myönnettiin Alajärvelle vuonna 2025 yhteensä 99.947 euroa (vuonna 2024; 668.763 euroa). Luvuissa on mukana ainoastaan Alajärven kotipaikaksi ilmoittaneiden yritysten tuet.

2.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin toiminnassa tapahtuneet olennaiset muutokset

Alajärven kaupunki on edelleen vuonna 2025 tuottanut palvelut maaseutu-toimen osalta yhteistoiminta-alueena (Soinin ja Vimpelin kunnat). Lisäksi ostopalveluna kaupunki on tarjonnut Vimpelin kunnalle sivistystoimen palveluita ja Lappajärven kunnalle varhaiskasvatuspalveluita sekä Soinin kunta ostaa kaupungilta kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut. Vimpelin kunta irtaantui sivistyspalveluiden ostopalvelusopimuksesta 31.12.2025.

Alajärven kaupunki perusti hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen hallinnointiin ja omistukseen Alajärven Hyvinvointikiinteistöt Oy:n. Yhtiö ei ole aloittanut toimintaansa, koska valtuusto päätti 24.11.2025 § 104 markkinaselvityksen perusteella, että Alajärven kaupunki ei yhtiötä omistamiaan

sote- ja pelastuskiinteistöjä kuntalain 127 §:n 1 momentin 1-kohdan poikkeussäännöksen nojalla, koska vuokrauksella ei ole vaikutusta markkinaan.

Hallinto- ja taloustoimialan organisaatiomuutoksen viimeinen vaihe toteutettiin valtuusto päätöksellä 1.4.2025 alkaen. Uudessa organisaatiossa lakkautettiin talousjohtajan virka ja tehtävät siirrettiin talouspäällikölle. Taloussuunnittelijan virka on ollut avoinna 1.4.2024 alkaen. Taloussuunnittelijan tehtävät on jaettu talouspäällikölle ja taloussihteerille. Taloussuunnittelijan tehtävään siirrettiin talouspäällikön tehtävät.

Hallintosääntöä muutettiin vuoden 2025 aikana 5 kertaa.

Kaupungilla on ollut tilivuoden aikana käynnissä useita peruskorjaushankkeita sekä kiinteistöjen että liikenneväylien osalta. Uusi eläinlääkäritalo oli viimeisin uudisrakennushanke, joka valmistui kesäkuussa 2025. Tiloista on solmittu Seinäjoen kaupungin kanssa määräaikainen 12-vuotinen vuokrasopimus, jonka jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana.

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Kaupungin verotulot vähenivät vuoden 2024 tilinpäätökseen verrattuna -230.303,64 euroa. Talousarviossa vuodelle 2025 oli arvioitu verotuloja 19.530.000 euroa. Verokertymä vuoden lopussa oli 19.367.320,74 euroa, joten vähennystä oli -162.679,26 euroa.

Kaupungin valtionosuudet kasvoivat vuoden 2024 tilinpäätökseen verrattuna 725.845,15 euroa. Talousarviossa vuodelle 2025 oli arvioitu valtionosuuksia 14.142.016 euroa, mutta lopullinen valtionosuuspäätös tuotti 14.190.469,63 euroa, joten kasvua oli 48.453,63 euroa. Vuoden 2025 valtionosuuksissa oli ensimmäistä kertaa mukana TE-uudistuksen vos-rahoitus.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Valtuustoon nähden sitovat erät:

- käyttötalouso- osassa lautakunnan (02-taso) toiminnalliset tavoitteet, määrärahat ja tuloarviot
- tuloslaskelmaosassa verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot
- investointiosassa hankkeiden ja hankeryhmien kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot (03-taso)
- rahoitusosassa antolainauksen muutokset, lainakannan muutokset ja oman pääoman muutokset.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 19 talousarviomuutosta. Määrärahaesityksistä 7 kohdentui käyttötalouso- osalle, joiden euromääräinen bruttovaikutus oli yhteensä 341.200 euroa. Investointiosaan lisättiin määrärahoja 717.950 euroa. Investointiosaan puolestaan hyväksyttiin -5.284.950 euron lisämäärärahamuutokset. Suuri muutos johtuu siitä, että mm. Paavolan koulun rakentaminen, biotermiinalin ja kehitysvammayksikön rakentaminen eivät käynnistyneet suunnitelman mukaisesti, joten investointiosan määrärahavaruksia korjattiin 5,2 milj. eurolla. Osa talousarvion poikkeamista, jotka on todettu vasta vuoden lopussa, käsitellään tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä omina pykälinään ennen varsinaista tilinpäätöksen käsittelyä.

Käyttötalouden korotukset

Käyttötalouteen on myönnetty teknisille palveluille lisämäärärahaa mm. ulko-tekojään käyttökustannuksiin 13.200 euroa ja vanhan eläinlääkäritalon purkukustannuksiin 45.000 euroa. Sivustyspalveluille on myönnetty lisämäärärahaa kotihoidon kuntalisään 100.000 euroa. Elinvoimapalveluille on myönnetty koulun nuorisotyöhön 33.000 euroa ja työmarkkinatuen kuntaosuuteen 120.000 euroa. Lisäksi jätelautakunnalle on myönnetty 30.000 euron lisämääräraha selvitykseen jätteenkuljetusjärjestelmän toimivuudesta.

Investointiosa

Investointiosan lisämäärärahalisäykset koostuivat mm. seuraavista: varavoi-makoneen hankinta (200.000 euroa), Alajärven Sote-keskuksen peruskor-jaus (80.000 euroa), keittopata koulukeskukseen (30.000 euroa), biotermi-naalin kuntaosuus (334.950 euroa), terveyskeskuksen paikoitusalueen ra-kentaminen (90.000 euroa).

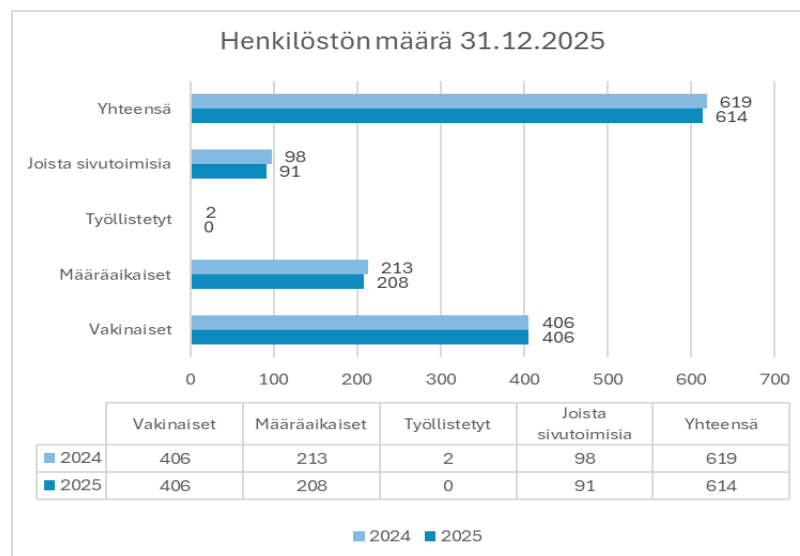
Rahoitusosa

Kaupunginvaltuusto on oikaissut marraskuussa 2025 rahoitusosaa pitkäai-kaisten lainojen osalta -5,2 milj. euroa. Oikaisu johtui jo edellä mainitusta in-vestointien toteutumattomuudesta. Muutoksien jälkeen pitkäaikaisen lainan nostovaltuutus oli 4,4 milj. euroa, kun se alkuperäisessä talousarviossa oli 9,6 milj. euroa.

2.1.5 Kaupungin henkilöstö

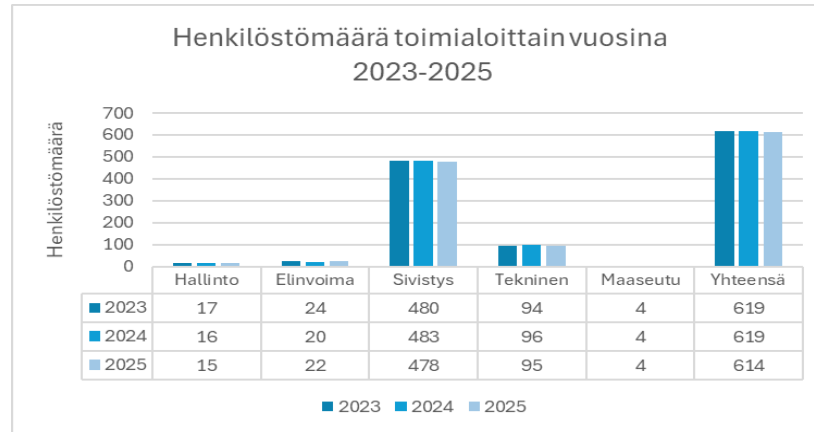
Henkilöstön määrä

Alajärven kaupungin päätoimisessa palvelussuhteessa oli vuoden 2025 lo-pussa yhteensä 614 henkilöä, josta vakinaisten osuus on 406 henkilöä. Mää-räaikaisia työntekijöitä oli 208 henkilöä (sivutoimisia 91 henkilöä). Vakinais-ten osuus koko henkilöstöstä oli 66,12 %. Kunnissa keskimäärin vakinaisen henkilöstön osuus on 72 % (KT:n tilasto 2023).

KUVA 2 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 31.12.2025

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuonna 2025 oli sivistystoimi, jossa Alajärven kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä työskenteli 47,72 %. Kaikista työntekijöistä sivistystoimessa työskenteli 77,85 %, teknisellä toimialalla 15,47 %, elinvoimatoimessa 3,58 %, hallinnon toimialalla 2,44 % ja maaseututoimessa 0,65 %. Yleisimmät ammattinimikkeet olivat tuntiopettaja, koulunkäynninohjaaja ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja.

KUVA 3 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN 2023-2025

Alajärven kaupungin palkkakustannukset vuonna 2025 olivat 20.733.497,99 euroa. Luvussa ei ole mukana luottamushenkilöpalkkioita. Vastaava luku edellisellä vuonna oli 20.424.611,67 euroa. Palkkakustannukset kasvoivat 308.886,32 euroa eli 1,5 %, sairauspoissaolokustannukset laskivat 68.381 euroa eli 9,0 %.

Vuoden 2025 aikana henkilökunnalla oli mahdollisuus ottaa talkoovapaata 5 työpäivää, josta 4 oli palkatonta ja 1 palkallinen tai 10 työpäivää, josta 8 oli palkatonta ja 2 palkallista. Alajärven kaupungin henkilöstön osalta kustannussäästö oli 86.113 euroa. (vuonna 2024: 75.327 euroa).

Yhteistyötoimikunnassa käsitellään henkilöstöä ja työsuojelua koskevat asiat, joita ovat esimerkiksi työnantajan lakisääteiset suunnitelmat, ohjeet, oppaat ja yhteistoimintamenettelyt. Yhteistoiminnan tavoitteena on antaa henkilöstölle mahdollisuus yhteisymmärryksessä työnantajan kanssa osallistua toiminnan kehittämiseen ja antaa henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä edistää kunnan palveluiden tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua. Käsiteltävät asiat on lueteltu seuraavissa laeissa: laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007) sekä laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelutoiminnasta (44/2006) ja työturvallisuuslaissa 738/2002. Työehtosopimukseen liittyvät asiat neuvotellaan ammattijärjestöjen edustajien kanssa.

Alajärven kaupungin henkilöstön työterveyshuolto on järjestetty TT Botnia Oy:ssä, työtaturmavakuutus on LähiTapiola Oy:ssä ja eläkevakuuttajana toimii Keva.

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2025 henkilöstöraportista.

2.1.6 Ympäristöasiat

Ympäristömenoihin sisällytetään vain yksilöitävissä olevat lisäkustannukset, joilla pyritään pääasiassa torjumaan, korjaamaan tai lieventämään ympäristövahinkoja. Ympäristömenoihin ei sisällytetä menoja, jotka vaikuttavat suotuisasti ympäristöön, mutta joilla pyritään pääasiassa edistämään muita tarpeita kuten yrityksen kannattavuutta, työturvallisuutta ja -terveyttä, yrityksen tuotteiden turvallista käyttöä tai tuotannon tehokkuutta.

Ympäristönsuojelun investointimenoiksi lasketaan menot, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestäväen käytön edistämiseksi hankituista hyödykkeistä. Ympäristömenojen vastineeksi kunta voi saada ympäristötuloja. Niitä ovat esimerkiksi jätehuolto- ja jätevesimaksut.

Alajärven kaupungin ympäristömenot 2025

Ympäristötilinpäätös	TA 2025	Toteuma 2025	Tulot 2025	TA 2024	Toteuma 2024	Tulot 2024
Jätevesipuhdistamon saneeraus ja korjaus	200 000	187 646		270 000	243 464	
Viemäriverkoston saneeraus	55 000	49 742		55 000	31 405	
Viemäriverkoston rakentaminen	10 000	11 000		30 000	19 308	
Vesilaitoksen verkoston saneeraus ja rakentaminen	165 000	178 899		180 000	125 728	
Käytöstäpoistettujen kaatopaikkojen tarkkailu	2 877	1 509		2 832	4 413	
Kaupunki maksoi jätehuollosta		179 847			151 027	
Tulot jätevedenpuhdistamon jätemaksuista			971 956			940 537

Tuulimyllyjä 36 kpl valmiina 31.12.2025

Aurinkopaneeleita valmiina 0 kpl 31.12.2025

2.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Toimintakertomuksessa annetaan myös kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Alajärven kaupungin sisäiset ohjeet mm. sivutoimiohjeet, matkustussääntö, sisäisen valvonnan- ja riskienhallinnan ohje sekä sidonnaisuusrekisteri ja Kuntaliiton ohjeet (Korruptio ja eettisyydestä kunnassa) luovat pohjan korruption tunnistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Kaupungin toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä muodostuu sisäisestä ja ulkoisesta valvonnasta ohjaten viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja kuntakonsernin roolia korruption ja lahjonnan torjunnassa.

Kaupungin kotisivuilla julkaistaan julkiset toimielinten esityslistat, pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset. Viranhaltijapäätökset ovat nähtävillä niiden nähtävillä oloajan eli oikaisuvaatimusajan. Toimielinten pöytäkirjat ovat nähtävillä vuoden taaksepäin.

Kaupungilla on käytössään Whistleblowing-ilmoituskanava. Sen kautta voit tehdä ilmoituksen mahdollisesta väärinkäytösepäilystä tai väärinkäytöksestä. Linkki löytyy kaupungin kotisivuilta.

Kaupungin ostolaskudata vuodelta 2024 julkaistiin 09/25 avoinda.fi-palvelussa. Ostolaskudata julkaistaan kaupunginhallituksen päätöksellä kerran vuodessa, kun valtuusto on hyväksynyt tilinpäätöksen edellisvuodelta.

Kaupungin hankinnoissa noudatetaan hankintalakia ja kaupunginvaltuuston hyväksymää hankintaohjetta.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman.

2.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Alajärven kaupungin talous on tasapainossa ja kaupungin taseeseen on kertynyt 16,3 milj. euroa ylijäämää.

Toimintakatteen kasvu aiheuttaa paineita verotulo- ja valtionosuuskertymälle sekä toimintatuottojen lisäykselle. Tulevaisuudessa on nähtävissä verotuksen osalta kaupungin tulopohjan kaventumista, joka johtuu matalasta tulo-kertymästä ja työikäisen väestön pienenemisestä.

Yleinen talouskehitys maailmalla ja Suomessa vaikuttaa työpaikkakehitykseen ja työllisyyteen. Positiivinen työpaikkakehitys ei kuitenkaan mm. takaa työntekijöiden sijoittumista alueelle.

Myös valtionosuuksien kertymässä on ollut merkittäviäkin vuosittaisia vaihteluita. Valtionosuusuudistus kaatui marraskuussa 2025, kun hallituspuolueet eivät saavuttaneet sopua uudistuksen yksityiskohdista. Tarkoitus oli, että uudistus olisi tullut voimaan 1.1.2027. Lasten määrän väheneminen aiheuttaa peruspalvelujen valtionosuuden vähentymistä, josta on jo merkkejä tilismäärissä.

Alajärven kaupunki on viime vuosien tapaan pyrkinyt lisäämään paikkakunnan vetovoimaisuutta kehittämällä palvelutuotannon edellytyksiä sekä toimintatapojen uudelleenjärjestelyillä että infrastruktuurin parantamisella.

Lähivuosina kaupungilla on massiivinen investointiohjelma, joka tulee rasittamaan kaupungin taloutta ja tulee vaatimaan uudelleenjärjestelyjä käyttötaloustalouden tasapainottamisessa. Kaupunki tulee tarvitsemaan rahoitusta selviytyäkseen investointiohjelmasta.

2.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työpaikkojen riskien arviointeja, työpaikkaselvityksiä, työpaikkakäyntejä ja terveystarkastuksia tehdään suunnitelmallisesti. Työn tekemisen tueksi on laadittu ja käyttöön otettu tarvittavat ohjeet ja suunnitelmat. Toimenkuvia ja tehtäviä tarkastellaan jatkuvasti työtehtävien edellyttämälle tasolle. Sijaisjärjestelyiden hoitaminen esim. äkillisten sairaslomien vuoksi on ollut edelleen haasteellista.

Kevan ennusteen mukaan seuraavan viiden vuoden aikana eläkkeelle jää 107 henkilöä. Lähivuosien haasteena on työntekijöiden rekrytoiminen

etenkin sivistystoimen yksiköihin sekä puhdistus- ja ravitsemispalveluihin. Vuosittain tehdään tilinpäätöksen yhteydessä henkilöstöraportti.

Tietohallinnon sekä talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut on ulkoistettu Järvinet Oy:lle. ICT-toimialan verkko-, ohjelmisto- ja asiakasturvallisuus vaatii yhä enemmän huolenpitoa sekä tekniikan että henkilöstön toiminnan osalta. Järvinet Oy pystyy henkilöstön osaamisen ja varahenkilöjärjestelmän avulla varmistamaan keskeytymättömän toiminnan. Toukokuussa 2018 voimaan astuneisiin tietosuoja-asetuksen edellyttämiin toimenpiteisiin varauduttiin kaupungin ja yhtiön yhteistyöllä.

Hankintalain uudistusta on valmisteltu noin kahden vuoden ajan ja sen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2026. Sen tarkoituksena on, että hankintalaissa rajoitettaisiin kuntien mahdollisuutta ostaa palveluita osaomisteisilta in house-yhtiöiltä. Tämä koskee kuntia, joiden omistusosuus on alle 10 prosenttia yhtiöstä.

Rahoitusriskit, taloudelliset riskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta laski 2,8 milj. eurolla. Alajärven kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2025 lopussa 18,4 milj. euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskiporkko vuonna 2025 oli 0,91 %. Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli noin 27,19 % ja kiinteäkorkoisia noin 72,81 %.

Kaupungin korkokulut laskivat korkoprosentin ja lainakannan mukana 248.751,91 euroa vuoden 2024 tasosta.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot ovat 6 kk ja 12 kk euribor-sidonnaisia lainoja. Korkoriski realisoitui vuosien 2025 aikana positiivisesti, kun euriborit tasaantuivat edellisvuosien muutosten jälkeen.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2025 oli ongelmaton, mutta heikompi kuin vuonna 2024. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut tarvittaessa kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Kaupunginhallitus on päättänyt lyhytaikaisen luoton enimmäismäärästä, joka on 10 milj. euroa. Vuoden 2025 lopussa kaupungilla oli lyhytaikaista luottoa 6 milj. euroa.

Alajärven kaupunginvaltuusto on myöntänyt omavelkaisen takauksen KOY Kitronpuiston asunto-osakkeiden hankintaa varten (438.000 euroa). Kolmion pinta-ala on 71 m² ja neliön pinta-ala on 104,5 m². Alustavat hinnat näille asunnoille ovat 179.000 euroa ja 259.000 euroa.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Verkko-osuuskunta Kuuskaistan lainojen uudelleen järjestelyn. Saneerausohjelmaan on kirjattu velkojaryhmän A velkojille luottojen uudelleenjärjestelyä koskeva klausuuli, jonka mukaan velkojaryhmä A:n velat järjestellään erikseen maksuohjelman päättyessä vuonna 2026. Osuuskunnan hallitus on päättänyt esittää velkojaryhmä A:lle, että uudelleenjärjestely toteutetaan siten, että saataviin liittyvät lyhennykset

suoritetaan velkojille tasaerissä kerran vuodessa, vuoden viimeisenä päivänä 31.12.2027 alkaen. Velalle maksetaan 1,6 % kiinteää korkoa laina-ajan loppuun, alenevalle pääomalle 31.12.2046 saakka.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 0,511 milj. euroa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 3,9 milj. euroa ja muille yhteisöille 0,2 milj. euroa.

Vuoden 2025 aikana ei ilmennyt tilanteita, joissa muiden yhteisöjen maksukyky olisi merkittävästi heikentynyt.

Vahinkoriskit

Alajärven kaupunki ostaa vakuutusmeklaripalvelut Söderberg & Partners -ryhmittymältä. Kaupungin vakuutukset on säännöllisesti kilpailutettu. Kaupungin henkilöstö, omaisuus ja palvelutuotanto on vakuutettu siten, että mahdollinen vahinkotilanne ei aiheuta merkittävää taloudellista menetystä.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit

Hallintotehtävien hoidon laadussa ja ajantasaisuudessa ei ole esiintynyt merkittäviä puutteita. Kaupungilla on vuoden 2025 osalta avoimena yksi asia hovioikeudessa, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen palkkaratkaisujen käsittelyt ovat kesken sekä hallinto-oikeudessa avoimena yksi asia. Vireillä olevien asioiden mahdolliset taloudelliset seuraamukset eivät ole merkittäviä ottaen huomioon kaupungin taloudellisen kantokyvyn ja niihin on varauduttu.

2.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupungin sisäinen valvonta on vuoden 2025 aikana järjestetty Sisäisen valvonnan ohjeen linjausten sekä Alajärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti.

Sisäinen valvonta on osa kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäinen valvonta käsittää (1) luottamushenkilöille kuuluvan seurannan, (2) esimiesten suorittaman toiminnan tarkkailun sekä (3) sisäisen tarkastuksen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Alajärven kaupungin ja kaupunkikonsernin

- toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on oikeaa, riittävää ja luotettavaa
- toiminnassa noudatetaan lakeja, viranomaisohjeita, sääntöjä, toimielinten päätöksiä ja johdon ohjeita
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupunginhallitus ohjaa ja valvoo kaupungin ja sen toimintayksikköjen toimintaa. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat konsernitasolla hallinnon ja talouden sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tuotteiden vastuuviranhaltijat järjestävät, hoitavat ja valvovat johtamansa yksikön sisäistä tarkkailua, ja toimittavat tilinpäätöksen

yhteydessä selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toteutumisesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arviointi

Alajärven kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arviointi perustuu vastuuviranhaltijoiden laatimiin selontekoihin. Kysely on toteutettu tammikuussa 2026 Webropolilla. Vastuuviranhaltijoiden selonteot ovat yhteisiä ja niissä on arvioitu asteikolla 1–4 sisäistä toimintaympäristöä ja toimintarakenteita, tavoitteiden asettamista, riskien tunnistamista ja hallintaa, valvontatoimenpiteitä sekä tiedonkulkua.

Sisäinen toimintaympäristö ja toimintarakenteet

Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla sisäinen toimintaympäristö ja toimintarakenteet sai keskiarvoksi 3,4. Osiossa arvioitiin toimintakulttuuria, organisaatorakennetta ja resursseja. Vapaamuotoisessa palautteessa todetaan mm., että toimintaympäristö- ja rakenteet ovat pääsääntöisesti hyvät, mutta toimitiloissa on osin puutteita useiden toimipisteiden vuoksi.

Tavoitteiden asettaminen

Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla tavoitteiden asettaminen sai keskiarvoksi 3,2. Osiossa arvioitiin päämääriä ja tehtäviä sekä toiminnan suunnittelua. Vapaamuotoisessa palautteessa todetaan, että lakisääteiset tehtävät asettavat toiminnalle ja sen suunnittelulle selkeät ja hyvät tavoitteet.

Riskien tunnistaminen ja hallinta

Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla riskien tunnistaminen ja hallinta sai keskiarvoksi 2,9. Osiossa arvioitiin riskienhallinnan menettelyitä, riskien tunnistamista, riskien arviointia ja riskeihin vastaamista. Vapaamuotoisen palautteen mukaan mm. tietoturvaan ja ohjelmistoihin liittyvät riskit ovat hallinnassa. Osaan ulkoisia riskejä on vaikeampi varautua täysin ennakoon, mutta niiden hallintaan on menettelytavat.

Valvontatoimenpiteet

Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla valvontatoimenpiteet sai keskiarvoksi 3,5. Osiossa arvioitiin ostolaskujen, myyntilaskujen, hankintojen, sopimusvalvonnan ja kontrollin arviointia. Vapaamuotoisen palautteen mukaan mm. hallintokunnassa toteutetaan säännöllistä toiminnan ja talouden seurantaa esihenkilötyönä. Talousarvion toteumaa seurataan ja raportoidaan säännöllisesti. Päätöksenteossa noudatetaan esittely- ja hyväksymiskäytäntöjä sekä tehtävien eriyttämistä. Hankinnoissa toimitaan kaupungin ohjeiden ja delegointipäätösten mukaisesti. Sopimusten ehtojen noudattamista on seurattu säännöllisesti osana toiminnan ja talouden seurantaa. Tarkastelujaksolla ei ole havaittu merkittäviä sopimusrikkomuksia. Mahdollisiin vähäisiin poikkeamiin on puututtu viipymättä neuvottelemalla sopimus-kumppanin kanssa, ja virheet on korjattu sopimusehtojen mukaisesti. Henkilöstön perehdytys, ohjeistukset sekä yhteistyö taloushallinnon kanssa tukevat sisäistä valvontaa.

Tiedonkulku

Vastuuviranhaltijoiden selonteoissa 1–4-asteikolla tiedonkulku ja informaation käytettävyys sai keskiarvoksi 3,3. Osiossa arvioitiin sisäistä tiedonkulkua ja ulkoista tiedonkulkua. Vapaamuotoisessa palautteessa todetaan, että mm. hallintokuntien välistä tiedottamista voidaan edelleen kehittää, mutta pääsääntöisesti tiedonkulku on pääosin sujuvaa ja oikea-aikaista. Käytössä olevat viestintä- ja raportointikäytännöt ovat tukeneet toiminnan läpinäkyvyyttä ja eri sidosryhmien tiedonsaantia. Mahdollisiin puutteisiin on reagoitu tarvittaessa.

Yhteenveto

Kaupunginhallitus toteaa arvionaan, että kaupungin hallinto on toiminut toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten mukaisesti. Yleisesti ottaen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty.

2.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Ulkoiset toimintatuotot olivat vuoden 2025 tilinpäätöksessä 14,3 milj. euroa. Talousarviossa oli varauduttu 13,4 milj. euroon. Ulkoiset toimintakulut olivat vuoden 2025 tilinpäätöksessä 42,5 milj. euroa. Muutetussa talousarviossa oli varauduttu 42,8 milj. euroon.

Ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot olivat vuoden 2025 tilinpäätöksessä 25,2 milj. euroa. Talousarviossa oli varauduttu 24,7 milj. euroon. Tilivuoden 2025 ulkoiset ja sisäiset toimintakulut olivat 53,4 milj. euroa. Muutetussa talousarviossa oli varauduttu 54,1 milj. euroon.

TAULUKKO 7 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (ULKOISET)**TULOSLASKELMA, 1000 €****Ulkoiset erät ja tunnusluvut**

	2025	2024	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	14 330	14 831	-501	-3,38
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,00
Toimintakulut	-42 543	-40 704	-1 839	4,52
Toimintakate	-28 213	-25 873	-2 340	9,04
Verotulot	19 367	19 598	-230	-1,18
Valtionosuudet	14 190	13 465	726	5,39
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	25	35	-9	-27,30
Muut rahoitustuotot	118	145	-26	-18,16
Korkokulut	-258	-507	249	-49,06
Muut rahoituskulut	-4	-3	-1	43,56
Vuosikate	5 226	6 859	-1 633	-23,81
Poistot ja arvonalentumiset	-4 235	-4 246	11	-0,25
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0,00
Satunnaiset kulut	0	0	0	0,00
Tilikauden tulos	991	2 613	-1 622	-62,08
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	991	2 613	-1 622	-62,08

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	33,68	36,44
Vuosikate / Poistot, %	123,40	161,55
Vuosikate, euroa / asukas	582	755
Asukasmäärä 31.12.	8 981	9 083

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

Verotulot

Alajärven kaupungille kertyi verotuloja vuonna 2025 yhteensä 19,3 milj. euroa.

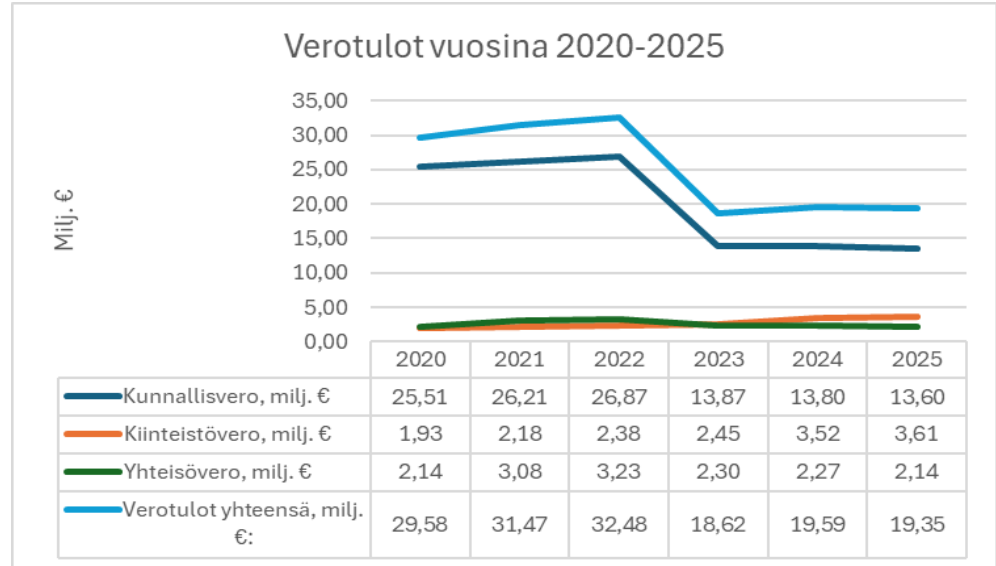
Edelliseen tilinpäätökseen verrattuna verotulot vähenivät kokonaisuudessaan 0,2 milj. euroa (1,2 %). Eri verokertymien osalta kunnallisveron kokonaistuotto oli 13,6 milj. euroa.

Talousarvioon verrattuna kunnallisveron tuotto laski 0,1 milj. euroa ja yhteisöverossa 0,1 milj. euroa. Kokonaisuudessaan talousarviossa varauduttiin 19,5 milj. euron verotuloon.

TAULUKKO 8 VEROTULOJEN ERITTELY JA TULOVERON MÄÄRÄYTYMINEN

Verotulojen erittely	TA2025	TAM2025	MTA2025	Toteuma 2025	Poikkeama
Kunnan tulovero	13 767 000,00	0,00	13 767 000,00	13 606 079,55	-160 920,45
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 279 000,00	0,00	2 279 000,00	2 146 684,77	-132 315,23
Kiinteistövero	3 484 000,00	0,00	3 484 000,00	3 614 556,42	130 556,42
Verotulot yhteensä	19 530 000,00	0,00	19 530 000,00	19 367 320,74	-162 679,26

Tuloveron määräytyminen	2021	2022	2023	2024	2025
Tulovero-%	21,75	21,75	9,11	9,10	9,1
Efektiiivinen veroaste-%	13,76	13,64	6,23	6,36	6,66
Verotettava tulo milj. €	121 005 000	123 770 000	138 921 000	145 014 000	154 714 000
Muutos-%	2,1	2,3	12,2	4,4	6,7

KUVA 4 VEROTULOT VUOSINA 2020-2025

TAULUKKO 9 KIINTEISTÖVEROPROSENTIN KEHITYS

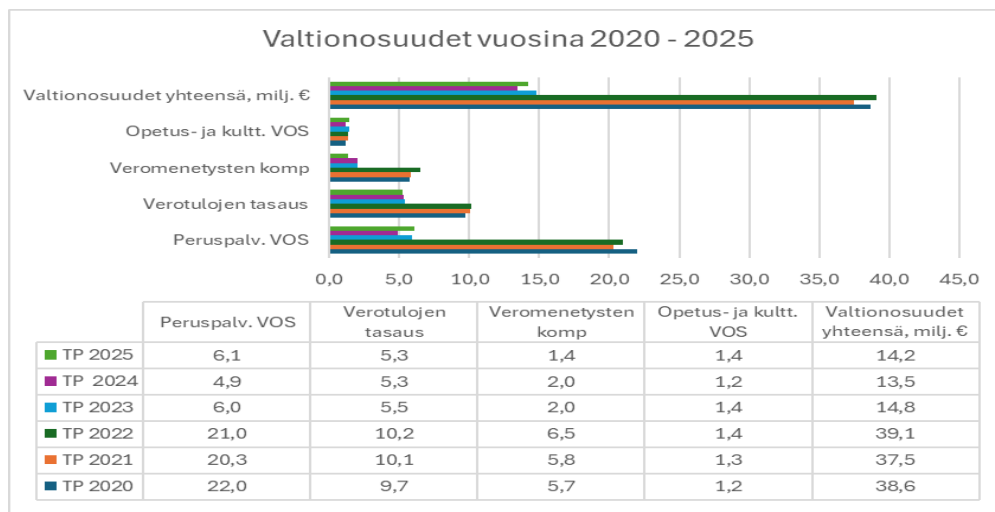
KIINTEISTÖVERO-%	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Yleinen	0,93	0,93	0,93	0,93	0,00	0,00
Maapohjan yleinen	0,00	0,00	0,00	0,00	1,30	1,30
Rakennusten yleinen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,93	0,93
Vakituisen asunnon	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muun asuinrakennuksen	1,10	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
Yleishyödyllisen yhteisön	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentamattoman tontin	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Voimalaitosrakennuksen	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10

Valtionosuudet

Kaupungin valtionosuudet toteutuivat suunnitellusti. Talousarviossa oli arvioiduna 14,1 milj. euroa. Valtionosuudet olivat 14,1 milj. euroa (+0,04 milj. euroa).

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus maksetaan palvelun järjestäjälle/yläpitäjälle ja sitä maksettiin edelliseen tilinpäätökseen verrattuna 0,185 milj. euroa enemmän kokonaissumman ollessa 1,4 milj. euroa. Edellä mainittujen valtionosuuksien suuruuteen vaikuttaa merkittävästi lukion oppilaiden arvioidun ja lopullisen toteutuneen määrän suhde, aamu- ja iltaopetus, vammaisopetus ja tilitysoikaisut. Valtionosuuden vastineeksi käyttötalouspuolella kirjataan toimintayksiköille palvelusopimuskuntien valtionosuuksia n. 1,0 milj. euroa.

Valtionosuuksien erittely	TA2025	TAM2025	MTA2025	Toteuma 2025	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 394 071,00	0,00	11 394 071,00	11 395 413,00	1 342,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 296 681,00	0,00	5 296 681,00	5 282 040,00	-14 641,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	1 369 837,00	0,00	1 369 837,00	1 400 560,03	30 723,03
Veromenetysten kompensatio	1 378 108,00	0,00	1 378 108,00	1 394 496,00	16 388,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	14 142 016,00	0,00	14 142 016,00	14 190 469,03	48 453,03

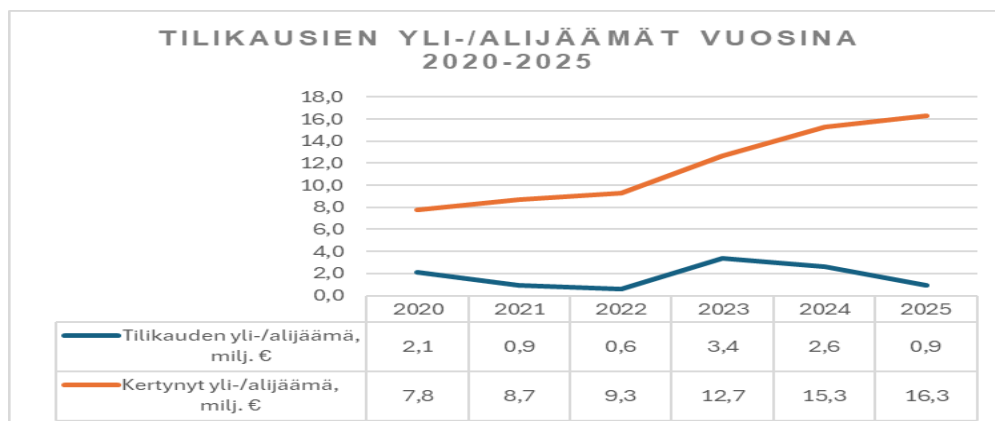
KUVA 5 VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS

Rahoitustuotot ja -kulut

Vuonna 2025 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 25.285,96 euroa (TA25 22.500 euroa), näistä maksuliikennetilien korot olivat 5.211,18 euroa. Muita rahoitustuottoja kaupungille kertyi noin 118.410,80 euroa (TA25 94.500 euroa).

Korkokulut olivat noin 0,258 milj. euroa (TA25 0,410 milj. euroa) ja laskivat 248.751,91 euroa vuoden 2024 tasosta.

Tilikauden ylijäämä oli 0,9 milj. euroa.

KUVA 6 TUNNUSLUVUN ”TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ, M€” KEHITYS

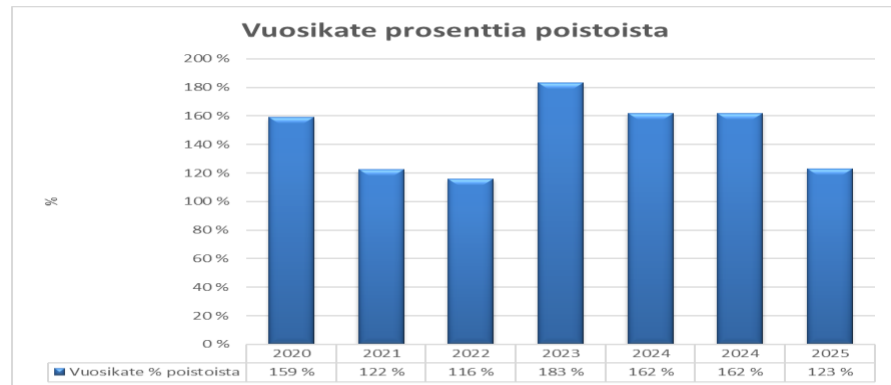
Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 5,2 milj. euroa ja se laski edelliseen vuoteen verrattuna 1,6 milj. euroa.

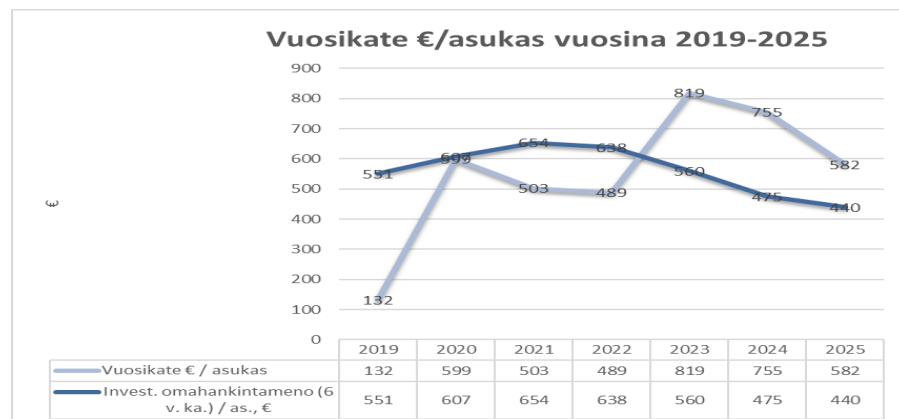
Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kaupungin tulo-rahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 % oletetaan kaupungin tulo-rahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Alajärven vuosikate prosenttia poistoista oli 123,40 %, kun luku edellisellä vuonna oli 161,55 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulo-rahoitus on ollut riittävä investointeihin nähden.

KUVA 7 TUNNUSLUVUN ”VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA” KEHITYS

Vuosikate euroa/asukas on tunnusluku, jota käytetään tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Alajärvellä vuonna 2025 vuosikate oli asukasta kohti 582 euroa, kun se edellisvuonna oli 755 euroa.

KUVA 8 TUNNUSLUVUN ”VUOSIKATE EUROA/ASUKAS” KEHITYS

2.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahankäyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kaupungin rahavarat tilikauden aikana.

Tilinpäätöksessä 2025 varsinaisen toiminnan rahavirta eli tulorahoitus oli 5,1 milj. euroa.

Investointien määrä vuonna 2025 oli 4,6 milj. euroa (muutettu talousarvio 5,8 milj. euroa). Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin 57.722 euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi 49.348,82 euroa.

Antolainoja maksettiin kaupungille takaisin 37.886,83 euroa ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2,8 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli 0,6 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli 2,4 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 4,1 milj. euroa.

TAULUKKO 10 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €

	2025	2024	Muutos	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 226	6 859	-1 633	-23,81
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-38	-5	-33	705,73
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 694	-3 826	-868	22,69
Rahoitusosuudet investointeihin	58	117	-59	117,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	49	5	45	945,03
Toiminnan ja investointien rahavirta	601	3 150	-2 549	-80,92
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	38	7	31	449,43
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 817	-3 215	398	-12,38
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3	-7	10	-148,89
Vaihto-omaisuuden muutokset	1	-8	9	-119,30
Saamisten muutos	104	153	-49	-31,98
Korottomien velkojen muutos	178	692	-513	-74,21
Rahoituksen rahavirta	-2 492	-2 377	-114	4,80
Rahavarojen muutos	-1 891	772	-2 663	-344,86
Rahavarat 31.12.	4 144	6 035		
Rahavarat 1.1.	6 035	5 263		
Rahavarojen muutos	-1 891	772		

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Investointien tulorahoitus, %	112,72	184,92
Pääomamenojen tulorahoitus, %	70,48	99,16
Lainanhoitokate	1,78	1,98
Kassan riittävyys, pv	30,06	45,65
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v.	10 298 968	10 019 643
Asukasmäärä 31.12.	8 981	9 083

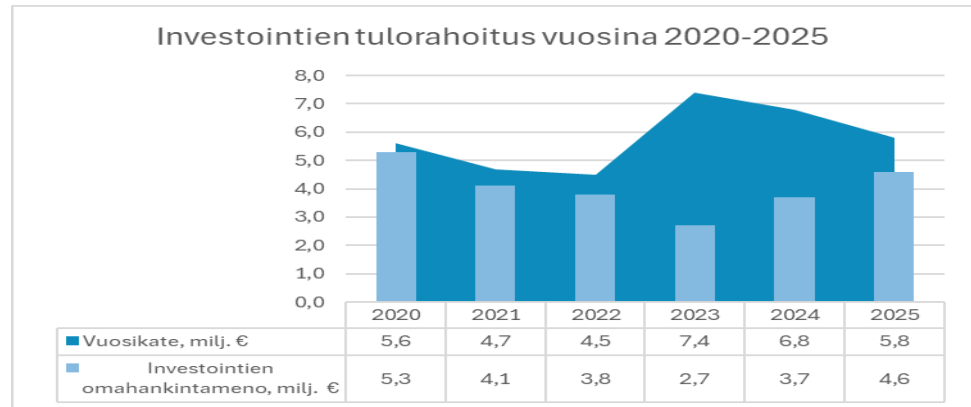
TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

KUVA 9 INVESTOINTIEN TULORAHOITUS VUOSINA 2020-2025

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Tilinpäätöksessä investointien tulorahoitusprosentti oli 112,72 %. Edellisvuoden tilinpäätöksessä tulorahoitusprosentti oli 184,92 %.

Pääomamenojen tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon pääomamenoista (investointien omahankintamenot, antolainojen nettolisäys, lainanlyhennykset) on rahoitettu tulorahoituksella. Kaupungin pääomamenoista rahoitettiin 70,48 % vuosikatteella. Tunnusluku oli edellisvuonna 99,16 %.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Alajärven kaupungin lainanhoitokate oli 1,78. Vuonna 2024 se oli 1,98.

Kassan riittävyys, pv-tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kaupungin rahavaroilla. Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2024 yhteensä 30,06 päivää. Kassan riittävyys oli edellisvuonna 45,65 päivää.

2.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TAULUKKO 11 TASELASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Tase ja tunnusluvut, 1000 €

VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT	60 396	60 044	A OMA PÄÄOMA	41 488	40 497
Aineettomat hyödykkeet	972	1 181	Peruspääoma	25 094	25 094
1. Aineettomat oikeudet	0	0	Arvonkorotusrahas	64	64
2. Tietokoneohjelmistot	0	0	Edell. tilikausien yli-/alijäämä	15 339	12 726
3. Muut pitkävaikuttiset menot	972	1 181	Tilikauden yli-/alijäämä	991	2 613
Aineelliset hyödykkeet	53 114	52 502	B TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	663	712
1. Maa- ja vesialueet	6 155	5 930	1. Valtion toimeksiannot	0	0
2. Rakennukset	34 569	35 297	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	450	503
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 433	9 643	3. Muut toimeksiantojen pääomat	213	210
4. Koneet ja kalusto	1 240	979	C VIERAS PÄÄOMA	25 753	28 391
5. Ennakkomaksut ja keskener. hank	717	653	I Pitkäaikainen	10 698	13 285
Sijoitukset	6 310	6 361	1. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	9 815	12 431
1. Osakkeet ja osuudet	5 798	5 811	2. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
2. Muut lainasaamiset	512	550	3. Muut velat	883	854
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	543	596	II Lyhytaikainen	15 055	15 106
1. Valtion toimeksiannot	0	0	1. Lyh.aik. joukkovelkakirjalainat	6 000	6 000
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.	450	503	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 617	2 817
3. Muut toimeksiantojen varat	93	94	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 964	8 961	4. Saadut ennakot	1	0
Vaihto-omaisuus	23	24	5. Ostovelat	2 068	1 894
1. Valmiit tuotteet/tavarat	0	0	6. Muut velat	490	461
2. Muu vaihto-omaisuus	23	24	7. Siirtovelat	3 880	3 934
3. Ennakkomaksut	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	67 904	69 601
Saamiset	2 797	2 901	TASEEN TUNNUSLUVUT:	2025	2024
Pitkäaikaiset saamiset	847	945	Omavaraisuusaste, %	61,10	58,19
1. Myyntisaamiset	40	140	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,78	59,28
2. Lainasaamiset	273	283	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	16 330	15 339
3. Muut saamiset	533	523	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 818	1 689
Lyhytaikaiset saamiset	1 951	1 956	Lainakanta 31.12., 1000 €	18 431	21 248
1. Myyntisaamiset	1 056	1 227	Lainakanta 31.12., €/asukas	2 052	2 339
2. Lainasaamiset	120	65	Lainasaamiset, 1000 €	512	550
3. Muut saamiset	460	416	Lainat ja vuokravastuut 31.12.,	19 336	22 136
4. Siirtosaamiset	315	247	Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	2153	2 437
Rahat ja pankkisaamiset	4 144	6 035	Asukasmäärä 31.12.	8 981	9 083
VASTAAVAA YHTEENSÄ	67 904	69 601	TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT		

Omavaraisuus -% = 100 x (oma po + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) /

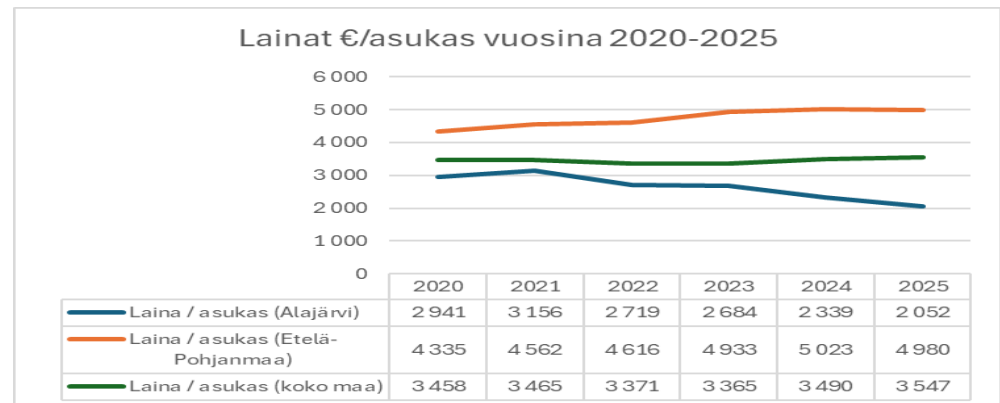
(koko po – saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100 x (vieras pääoma – saadut ennakot) / käyttötulot

Kaupungin taseen loppusumma oli 67,9 milj. euroa, kun se edellisvuonna oli 69,6 milj. euroa. Kertynyttä ylijäämää taseessa on 16,3 miljoonaa euroa ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 1.818,30 euroa/asukas.

Kaupungin lainakanta oli 18,4 milj. euroa ja lainakanta laski noin 2,8 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Lainat asukasta kohden olivat 2.052,26 euroa/asukas (2.339,31 euroa/asukas vuonna 2024). Alla olevassa kaaviossa koko maan ja Etelä-Pohjanmaan vuoden 2025 lainakanta asukasta kohden perustuu kuntien antamiin *tilinpäätösennusteisiin 01/2026*.

KUVA 10 LAINAT €/ASUKAS VUOSINA 2020-2025

Omavaraisuusaste kuvaa vakavaraisuutta, joka kertoo kaupungin alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Alajärven kaupungin vuoden 2025 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste on 61,10 %, kun se vuoden 2024 lopussa oli 58,19 %.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2025 oli 53,78 % ja vuonna 2024 59,28 %.

2.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TAULUKKO 12 KOKONAISTULOT – JA MENOT

Kokonaistulot ja -menot vuonna 2025

TULOT		MENOT			
Varsinainen toiminta	eur	% Varsinainen toiminta	eur	%	
Toimintatuotot	14 329 721,75	29,79	Toimintakulut	42 542 795,74	84,6
Verotulot	19 367 320,74	40,26	Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0
Valtionosuudet	14 190 469,63	29,50	Korkokulut	258 256,42	0,5
Korkotuotot	25 285,96	0,05	Muut rahoituskulut	4 427,43	0,0
Muut rahoitustuotot	118 410,80	0,25	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot		0,00	Tulorahoituksen korj.erät	-38 048,45	
Tulorahoituksen korj.erät			Pakollisten varausten muutokset		0,0
Pysyvien vastaavien			Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutusvoitot	-38 048,45	-0,08	hyödykkeiden luovutustappiot		0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuuden investoinnit	57 722,00	0,12	Käyttöomaisuus investoinnit	4 693 900,04	9,3
Pysyvien vastaavien					
hyödykkeiden luovutustulot	11 300,37	0,02			
Rahoitus toiminta			Rahoitus toiminta		
Antolainasaamisten väh.	37 886,83	0,08	Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lis.	0,00	0,00	Pitkäaikaisten lainojen väh.	2 816 590,00	5,6
Lyhytaikaisten lainojen lis.	0,00	0,00	Lyhytaikaisten lainojen väh.	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,00	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	48 100 069,63	100,0	Kokonaismenot yhteensä	50 277 921,18	100,1

Tasaus

-2 177 851,55

-2 177 851,55

(Kokonaistulot-kokonaismenot)

(Rahavarojen muutos-muut maksu-almiuden muutokset)

2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalakiin on otettu säännökset kuntakonsernista ja kunnallisista liikelaitoksista. Kuntalaki koskettaa konserniohjausta ja -valvontaa sekä konsernitilinpäätöksen laatimista kunnassa ja kuntayhtymässä, hallintolain yhteisöjäävisä säännöksen poikkeusta kuntalaissa, sekä kunnallista liikelaitosta ja liikelaitoskuntayhtymää.

Kuntalain 14 §:ään on lisätty valtuuston konsernijohtamiseen liittyvät tehtävät. Valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuuston asemaa kuntakonsernin tavoitteiden asettajana on korostettu ja samalla on selkeytetty erityisesti valtuuston ja hallituksen työnjakoa.

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

- Konsernijohto antaa ohjeet kunnan omille toimielimille ja viranhaltijoille.

- Konsernijohto antaa ohjeet tytäryhtiöille.
- Konsernijohdon päätökset ohjaavat myös kunnan valitsemien edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä.
- Konsernijohdon päätökset eivät sido oikeudellisesti tytäryhtiöiden toimielimiä.

Alajärven kaupungin konsernirakenne ja kaupungin omistusosuudet 31.12.2025:

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Tytäryhtiöt 50–100 %	Kuntayhtymät	Osakkuusyhteisöt 20–50 %
Kiinteistö Oy Kitronpuisto 100 %	Seinäjoen koulutuskuntayhtymä 0,89 %	Järvikartano Oy 29,67 %
Alajärven Lämpö Oy 60 %	Järviseudun koulutuskuntayhtymä 33,16 %	Millespakka Oy 37,32 %
Luoma-ahon Yritystilat Oy 60 %	Kuntayhtymä Kymppi 13,80 %	JärviS-Energia Oy 33,33 %
Alajärven Liikennekiinteistö Oy 55,00 %		
Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu 54,43 %		
Kiinteistö Oy Rantatien kartano 100 %		
Alajärven Hyvinvointikiinteistöt Oy 100 %		

Alajärven Hyvinvointikiinteistöt Oy on perustettu 22.10.2025, mutta yhtiöllä ei ole vielä toimintaa.

2.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus ja omistajapolitiikka

Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitoaissa tarkoitettu määräysvalta.

Konserniohjaus

Valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kaupungin uudistettu konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.8.2019. Hallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Konserniohjeessa määritellään menettelytavat, joilla omistajaohjaus tapahtuu.

1. Miten konserniohjaus on järjestetty

Alajärven kaupungin konserniohjeet on lähetetty kaupungin konserniin kuuluville tytäryhtiöille sekä osakkuusyhtiöille. Konserniohjeet koskevat kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Konserniohjeissa ohjeistetaan kaupungin edustajia kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä. Kaupunginhallituksen erikseen tekemällä päätöksellä konserniohjeiden soveltamisala voidaan ulottaa koskemaan myös muita Alajärven kaupungin määräysvallassa olevia tai muutoin merkittäviä yhteisöjä ja säätiöitä.

2. Mitä tavoitteita on asetettu

Konserniohjaus ja valvonta on ohjeissa vastuutettu konsernijohtolle eli kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle.

3. Miten seuranta ja raportointi on vastuutettu kaupungin toimielimille.

Valtuusto

- määrittelee kaupungin tavoitteet ja kaupungin omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntakonserniin kuuluvien taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet
- hyväksyy konserniohjeet.

Kaupunginhallitus

- antaa valtuustolle puoli-/neljännesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä

- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle
- antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
- nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtaja

- johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin konsernipolitiikkaa.

4. Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Strategisten tavoitteiden toteutuminen on selvitetty alla kaupungin yleisissä konsernitavoitteissa ja yhtiökohtaisissa tavoitteissa. Pääsääntöisesti strategisten päämäärien ja toimenpiteiden voidaan katsoa toteutuneen talousarviovuoden ja valtuustokauden tavoitteiden osalta.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä ja yleiset konsernitavoitteet 2025

Yleiset konsernitavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.	Omistajaohjauksen kehittämistä talouden ja toiminnan osalta konserniyhtiöissä jatketaan tulevinakin vuosina.	Toteutunut. Kehittämistä on jatkettu vuonna 2025 ja jatketaan tulevina vuosina.
Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti sekä kehittää toimintaansa vastaamaan ajan haasteisiin.	Konsernitavoitteita kehitetään vuoden 2025 aikana niin, että konsernin toiminnallisille ja taloudellisille tavoitteille luodaan oma mittaristonsa vuodelle 2026.	Toteutunut. Vuoden 2025 aika on laadittu tarkempi ohjeistus vuodelle 2026 seurantaa varten.
Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen entistä vuorovaikutteisempaan suuntaan.	Konsernineuvottelu 1 x vuodessa	Toteutunut. Neuvottelu järjestetty 10/2025
Konserniyhtiöt raportoivat taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta säännöllisesti annettujen ohjeiden mukaisesti.	Raportointi 3 x vuodessa	Toteutunut. Teidot toimitettu khall tiedotusasioihin.

2.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja konsernikohtaiset tavoitteet

Koy Kitronpuisto ja Rantatien kartano

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
Vuokrataloyhtiöiden toiminnan tehostaminen niin, että taloyhtiön talous on tasapainossa.	Tilinkauden tulos ylijäämäinen.	Toteutunut, kummakin vuokrataloyhtiön osalta.
Tutkittava mahdollisuus lisätä laadukkaiden vuokrataloasuntojen määrää Alajärvellä.	Uusien asuntojen hankinta	Kitronpuisto on hankkinut kaksi perhekoon asuntoa uudisrakennuskohteesta.

KOY Kitronpuisto

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
Omavaraisuusaste %	50-69% (Hyvä)	32,3
Suhteellinen velkaantuneisuus %	40 % (Alle)	200,9
Lainan hoitokate	Yli 1	0,91

KOY Rantatien kartano

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
Omavaraisuusaste %	50-69% (Hyvä)	14,61
Suhteellinen velkaantuneisuus %	40 % (Alle)	162,6
Lainan hoitokate	Yli 1	0,44

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
Kaupungin strategian mukaisten linjausten toteuttaminen ja seuranta omalta osaltaan tiiviissä yhteistyössä kaupunginjohtajan ja Alajärven elinvoimatoimialan sekä kaupunginhallituksen kanssa.	Elinvoiman edistämisen ja kaupungin strategian valmistelun tukeminen	Alajäeven kaupungin strategian toteuttamiseen ja elinkeino-ohjelman valmisteluun ovat osallistuneet JPYP:n toimihenkilöt.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
Omavaraisuusaste %	50-69% (Hyvä)	61,8
Suhteellinen velkaantuneisuus %	40 % (Alle)	28,9
Lainan hoitokate	Yli 1	-

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:llä ei ole pitkäaikaista lainaa.

Alajärven Lämpö Oy
Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
Kotimaisen lähipolttoaineen hyödyntäminen lämpökeskuksessa	100 %	Alajärven Lämpö Oy on onnistunut säilyttämään kaukolämmön hinnan kilpailukykyisenä haastavasta kustannusympäristöstä huolimatta. Maaliskuussa 2025 kaukolämmön hintaa tarkistettiin 4,5 %, mikä oli välttämätön toimenpide polttoaine- ja yleiskustannusten nousun vuoksi. Hintatarkistuksesta huolimatta kaukolämpö on edelleen kokonaisedullinen vaihtoehto. Olemme tehneet vertailun muihin lämmitysmuotoihin huomioiden sekä energiakustannukset että investointikustannukset 20 vuoden tarkastelujaksolla. Tämän kokonaiskustannuslaskelman perusteella kaukolämpö on edullisin ratkaisu. Kilpailukyky näkyy myös käytännössä: uusia asiakkaita on liittynyt verkkoon omakotitalo-, rivitalo- ja teollisuuspuolelta. Asiakasmäärän kasvu on selkeä osoitus siitä, että kaukolämpö koetaan vakaaksi, huolettomaksi ja kustannustehokkaaksi lämmitysmuodoksi. Tehokas tuotannon suunnittelu, polttoainehankintojen optimointi ja kustannustietoisuus mahdollistavat kannattavan toiminnan myös tulevaisuudessa. Strategiset toimenpiteemme tukevat kilpailukykyistä hinnoittelua ja vahvistavat yhtiön taloudellista asemaa pitkällä aikavälillä.
Kaukolämmön tarjoaminen asiakkaille kilpailukykyiseen hintaan.	Yhtiön tulee olla Suomen kahdenkymmen halvimman kaukolämmön tuottajan joukossa.	Vuonna 2025 KPA-laitoksissamme käytettävistä polttoaineista noin 30 % on turvetta ja noin 70 % haketta sekä teollisuuden puutähteitä. Kaikki polttoaineet hankitaan kotimaasta ja pääosin lähialueelta, mikä tukee paikallista taloutta, vahvistaa huoltovarmuutta ja vähentää kuljetuskustannuksia. Turpeen osuus on noin 30 %, ja uutena polttoaineena on otettu käyttöön jyrshinturpe. Aiemmin käytössä oli ainoastaan palaturpe. Jyrshinturpe on kustannustehokkaampi vaihtoehto, mikä parantaa polttoainetaloutta ja tukee kaukolämmön hinnan kilpailukykyä. Polttoainehankintamme perustuu kotimaisiin ja pääosin lähialueelta saataviin raaka-aineisiin. Teollisuuden puutähteiden – kuten kuoren, purun ja hakkeen – hyödyntäminen parantaa resurssitehokkuutta, tukee kiertotaloutta ja vahvistaa toimitusvarmuutta. Polttoaineportfolioon hallittu kehittäminen, kustannustehokas tuotanto ja toimitusvarmuus muodostavat perustan kestäväille ja kilpailukykyiselle kaukolämmölle myös tulevana vuosina.

Alajärven Lämpö Oy

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
Omavaraisuusaste %	50-69% (Hyvä)	23,43
Suhteellinen velkaantuneisuus %	40 % (Alle)	181,17 (netto 94,18)
Lainan hoitokate	Yli 1	1,31

Suhteellinen velkaantuneisuuden aste on korkea liittymismaksuista johtuen.

2.6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kiinteistöyhtiöt Kitronpuisto ja Rantatien Kartano

Kaupungin asuntovuokraustoimintaa palvelevien kiinteistöosakeyhtiöiden riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla ja vuokrausasteen saavuttaminen vähintään taloudellisen kannattavuuden tasolle. Lisäksi vuokrasaattavat aiheuttavat kohtuullisen rasisitteen yhtiön taloudelle. Yhtiöille myönnetyt antolainat ja takaukset saattavat taloudellisen tilanteen heikennyttyä edellyttää omistajan toimia. Kiinteistöjen käyttöasteet vaikuttavat tulovirtoihin ja se haastaa yhtiöiden pitkäaikaiset investoinnit. Alajärven Liikennekiinteistö Oy vuokraa liiketiloja. Yhtiön riskit ovat vastaavanlaiset vuokrataloyhtiön riskien kanssa.

Alajärven Lämpö Oy

Lämpöyhtiön taloudellinen tilanne on kohtuullinen ja yhtiön taloudellisessa ja toiminnallisessa tulevaisuudessa ei ole nähtävissä olennaisia riskitekijöitä lukuun ottamatta päästötavoitteiden ohjaamaa energiaraaka-aineen hintakehitystä. Lähivuosina Lämpö Oy:ssä joudutaan miettimään uuden lämpökattilan investointia.

Järvi-Pohjanmaa Yrityspalvelu Oy

Saatavilla olevat hankemäärärahat ovat pienentyneet ja se vaikuttaa sitä kautta kehittämishankkeisiin. Hankintalain uudistus asettaa omistusosuuksia tarkastelun alle.

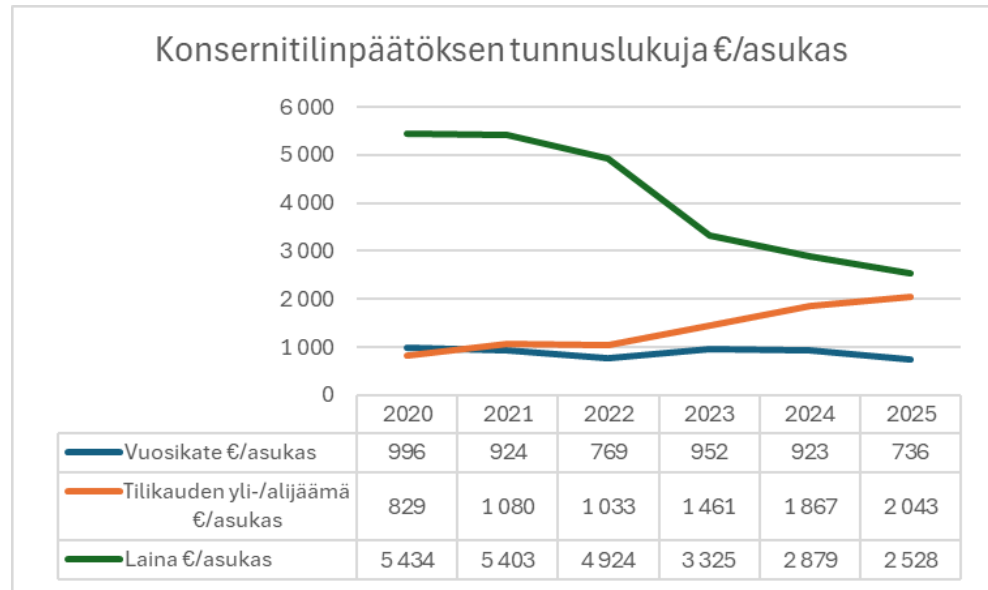
2.6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin vuosikate 2025 on 6,6 milj. euroa (736 euroa/asukas), kun se vuonna 2024 oli 8,3 milj. euroa (923 euroa/asukas).

Tilikauden tulos oli 1,3 milj. euroa ylijäämäinen, kun vuonna 2024 ylijäämä oli 3,2 milj. euroa.

Taseen loppusumma 2025 oli 78,6 milj. euroa, kun loppusumma 2024 oli 80,6 milj. euroa. Taseessa on ylijäämää vuoden 2025 jälkeen 18,3 milj. euroa (2.043 euroa/asukas).

Konsernin lainakanta vuonna 2025 oli 22,7 milj. euroa (2.528 euroa/asukas) ja vuonna 2024 oli 26,1 milj. euroa (2.879 euroa/asukas).

KUVA 11 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUKUJA €/ASUKAS

Konsernitilinpäätös laskelmineen ja tunnuslukuineen on esitetty kohdassa 4.2.

2.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (KuntaL 115.3 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2025 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämä 990.941,34 euroa kirjataan yli-/alijäämättilille.

2.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Lisäksi kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tietoja sellaisista kaupungin ja kaupunkikonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kaupungin tai kaupunkikonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. *Alajärven kaupungin taseessa on vuoden 2025 tilinpäätöksen jälkeen ylijäämää 16.330.139,19 euroa, joten kaupungilla ei ole selontekovelvoitetta.*

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

3.1 Tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat kaikki toimielinten jäsenet, lukuun ottamatta valtuutettuja. Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat kaupunginjohtaja, toimielinten toimialajohtajat ja vastuuviranhaltijat.

3.1.1 Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2025 toimitettiin kunta- ja aluevaalit. Keskusvaalilautakunta kokoon-tui viime vuonna 8 kertaa ja se käsitteli 19 pykälää. Kuntavaalien äänestys-aktiivisuus oli 60,3 % ja aluevaalien äänestysaktiivisuus 56,9 %.

TAULUKKO 13 KESKUSVAALILAUTAKUNTA, TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	50 213	10 000		10 000	9 975	25	99,8 %
Toimintakulut	-68 798	-51 917		-51 917	-37 913	-14 004	73,0 %
Toimintakate	-18 585	-41 917	0	-41 917	-27 938	-13 979	66,6 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-18 585	-41 917	0	-41 917	-27 938	-13 979	66,6 %

3.1.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan talousarvio käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattilintarkastuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain (410/2015) mukaan mm. valmistella hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat valtuuston päätettäväksi ja arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa, sekä arvioida toiminnan järjestämistä tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä on arviolta yhteensä 17 kpl/vuosi. Tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana toimi JHT, HT Nina Nieminen.

TAULUKKO 14 TARKASTUSLAUTAKUNTA, TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	169			0		0	
Toimintakulut	-22 421	-30 863		-30 863	-19 712	-11 151	63,9 %
Toimintakate	-22 252	-30 863	0	-30 863	-19 712	-11 151	63,9 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-22 252	-30 863	0	-30 863	-19 712	-11 151	63,9 %

3.1.3 Kaupunginhallitus

TAULUKKO 15 KAUPUNGINHALLITUS, TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	6 218 826	5 999 103		5 999 103	6 176 460	-177 357	103,0 %
Toimintakulut	-3 874 549	-4 047 424	-30 000	-4 077 424	-4 010 151	-67 273	98,4 %
Toimintakate	2 344 277	1 951 679	-30 000	1 921 679	2 166 309	-244 630	112,7 %
Poistot ja arvonalent.	-2 431 674	-2 263 266		-2 263 266	-2 352 150	88 884	103,9 %
Yli-/alijäämä	-87 397	-311 587	-30 000	-341 587	-185 842	-155 745	54,4 %

Kaupunginhallituksen toimiala sisältää hallinto-, henkilöstö- ja talouspalvelut sekä mm. kiinteistöjen vuokrauspalvelun, yhteistoiminnan oikeuspalveluviraston kanssa ja yhteistoimintana järjestettävän jätelautakunnan palvelut sekä maaseutupalvelut.

Hallintopalvelut vastaavat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen, päätösasioiden valmistelu-, sihteerij- ja toimeenpanotehtävistä, sekä asiakirjahallinnosta, kirjaamo- ja arkistotoimen tehtävistä sekä tietosuojasta. Asiakkaille tarjotaan asiointipalveluja kaupungintalon neuvonnassa ja verkkosivuilla. Hallintopalvelut vastaavat myös muista yhteistoimintaosuuksista ja avustuksista sekä projektien kuntaosuuksista.

Talouspalvelut vastaavat kaupungin tulosraporttien, talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta sekä vakuuttamisesta, rahoituksesta ja varanhoidosta sekä tuottaa kaupungin johdolle ja luottamushenkilöille ajantasaista tietoa päätöksenteon tueksi. Ostoreskontra- ja kirjanpito- ja kirjankäyttöpalvelut ostetaan ostopalvelusopimuksen mukaisesti Järvinet Oy:ltä. Talouspalvelut linjaa ja ohjeistaa taloushallintoon ja laskutukseen liittyviä prosesseja. Maksu- ja perintäpalvelut hoitaa Ropo Oy.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022–2025

Yritystoiminnan, työllisyyden ja työvoiman saatavuuden edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet ja sen kuvaus	Mittarit	Aika	Vastuu	Toteuma
Yrittäjämyönteisyys	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhtenäinen ja toimiva palvelupolku 2. Viestintä yrittäjäryhmien avulla 3. Hankintavuoropuhelut, elinkeinoneuvottelukunta, kaupungin markkinointiryhmä, tapaamiset valtuuston kanssa eri yhteyksissä 4. Yritysverkostojen aktivointi 5. Tuotannon jalostusasteen nosto 	<p>Asioiden käsittelyaika</p> <p>Pk-yritysbarometri (AJJPYP)</p> <p>Yrittäjäryhmät (JPYP)</p> <p>Foorumista riippuen 1–4 kertaa vuodessa (JPYP+AJ)</p> <p>Pidetyt tilaisuudet</p> <p>Pidetyt tilaisuudet</p>	Valtuustokausi	JPYP Khall Elinvoima (-23 alkaen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alkavien yritysten palvelupolku 2. JPYP:n uutiskirje 4kpl/v. 3. Hankintavuoropuhelut kaupungin ja yrittäjien kanssa vuosittain. Elinkeino- ja elinkeinoneuvottelukunta ja elinkeinonryhmiä JPYP:n ja Alajärven kaupungin kesken 4–5 kertaa vuodessa. 4. Kehittämishankkeiden avulla. Mm. alumiiniverkoston koordinoiti JPYP:n vastuulla. Kraatterijärven Geopark-verkosto. 5. Yritysten kehittämishankkeiden ja teknologiainvestointien vauhdittaminen sekä apu rahoituksen ja yritystulien haussa
Yritysten säilyminen ja sijoittuminen alueelle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tuotantoedellytysten ylläpito 2. Viestintä muualla toimiville yrityksille alueen mahdollisuuksista 3. Toimitilarekisterin aktiivinen ylläpito 4. Yritystiltojen saatavuuden turvaaminen yhdessä eri toimijoiden kanssa 5. Seutukunnallisen vastuuaseman säilyttäminen 	<p>Yrityskysely joka toinen vuosi</p> <p>Perustettujen yritysten määrä, sijoittuneiden yritysten määrä</p> <p>Toimitilarekisteri (vapaana olevat tilat)</p>	Vuosittain / Valtuustokausi	JPYP Khall	<ol style="list-style-type: none"> 1. JPYP:n yritys-kysely 2024. JPYP:n asiakastytyväisyys kysely vuosittain. Yrityskäynnit jatkuvana toimintamallina. Toimitilakysely alueen yrityksille 05-06/2025. 2. Kaupungin kysely 2023 alueen ulkopuolisille yrityksille. Ulkopuolinen konsultointiyritys on ollut mukana uusien yritysten hankinnassa vuonna -25 3. /4. Toimitilarekisterin ylläpito ja tukipalvelut yrityksille 5. Edunvalvontatyö ELY-keskus, E-P:n liitto, rahoittajat, yrittäjäjärjestöt ym.

Työvoiman saatavuus parane	<ol style="list-style-type: none"> 1. Työ- ja opiskeluperäisen maahanmuuton lisääminen 2. TE-palveluiden siirto kunnille 2024 3. Koulutuksen ja koulutautumisen mahdollistaminen 4. Paluumuuttajiin kohdistuva kampanja 	<p>KV-työntekijöiden osuus</p> <p>Lasten valmentava opetus</p> <p>Ystäväperhe-toiminta (integroiminen yhteiskuntaan)</p>	Valtuustokausi	Khall Sivltk JAMI Elinvoima (-23 alkaen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. JAMI on edelleen ottanut ulkomaalaisia opiskelijoita. 2. Siirtynyt vuoteen 2025. Pääosin elinvoimalla. TE-Kymppin kuntayhtymä aloittanut toimintansa -25. 3. Nuorten työpaja on tukenut opiskelijoita, jotka ovat vaarassa lopettaa koulunkäynnin 4. Monikielisen yhteiskuntaorientaation pilotoinnin käynnistäminen 03/2026. Kansalaisopiston maahanmuuttajataustaisille suunnattua koulutustarjontaa on kehitetty. Paluumuuttajakampanja toteutettu keväisin.
Monipaikkaisuus lisääntyy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Digipalveluiden lisääminen 2. Etätyömahdollisuuksien lisääminen (tiedonsiirto, lupamenettely, työpisteet, yhteisöllinen työtila, infra ym.) 	<p>Kaupungin palvelut sähköisinä vuonna 2024</p> <p>Etätyöpisteiden määrä, etätyötä tekevien määrä</p>	Valtuustokausi	Khall JAMI + JPYP	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toimitilaportaali yrityksille ja yksityisille (ml. asunnot) maksuttomassa digitaalisessa palvelussa otettu käyttöön (JPYP). 2. HUBI25-yhteisöllinen etätyötila käytössä JAMIn, JPYP:n, Aisaparin ja SeAMK:n toimesta.
2. Asteen ja korkeakoulutuksen säilyttäminen alueella	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhteistyön tiivistäminen alueen 2. asteen toimijoiden kesken 2. Toimiva koulutusyhteistyö (esim. täsmä- ja muuntokoulutukset, yritys-koulutus, oppisopimuskoulutus) 	<p>Koulutuspaikkojen määrä ja täyttöaste</p> <p>TE-palvelun omat mittarit</p>		Sivltk JAMI EPMKK	<ol style="list-style-type: none"> 1. Urheilulinjan perustaminen 2.asteen (JAMI, lukiot) ja urheiluseurojen yhteistyönä. 2. Alajärven lukiolle oman rehtorin viran perustaminen ja täyttäminen. 3. Nuorten työpaja on tukenut opiskelijoita, jotka ovat vaarassa lopettaa koulunkäynnin. TUVU-linjan kehittäminen yhteistyössä Jamin ja Sedun kanssa. Hybriditoteutus aloitti 01/2026. Alajärven kaupunki on myöntänyt lisämäärärahan SeAMK:n aloituspaikkojen lisäämiseen yhdessä muiden E-P:n kuntien kanssa.

Yritysten vienti lisääntyä	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vienninedistämismatkat yritysten ja JPYP:n ja kaupungin edustajan kanssa 2. Ystävyysskaupunkitoiminnan aktivointi 	Viennin määrä kohdeyrityksissä 1–3 aktiivista kontaktointia	Vuositaso / valtuustokausi	JPYP	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuosittaiset vienninedistämismatkat, viimeisimpinä Ruotsin Småland ja Tarto. Syyskuussa 2026 matka Ruotsin Bådeniin (datakeskus benchmark-kaus) 2. Ystävyysskaupunkitoimintaa ei ole aktivoitu.
Kv-työvoiman määrän lisääntyminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kv-opiskelijoiden/yritysten aktivointi 2. Muuttajapaketti 3. Alueelle muuttaneiden kotouttaminen ja sitouttaminen 4. Kotouttamissuunnitelman päivittäminen 	Kv-opiskelijoiden määrä alueen yrityksissä (opinnäyte-työt ym.) Kyselyt 1–2 / vuosi	Valtuustokausi Vuosittain / valtuustokausi 6 / 2022	JAMI Khall Elinvoima (-23 alkaen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. JPYP tekee yhteistyötä SeAMK:n JAMIn ja E-P:n WIISE ry:n kanssa kv-opiskelijoiden rekrytointiin yrityksiin ml. harjoittelujaksot yrityksissä. 1.5.2025 käynnistyy teollisuuden työntekijöiden sitouttamiseen ja lupakäytäntöihin keskittyvä Interreg Europe rahoitteinen hanke yhteistyössä Alajärven kaupungin kanssa 2. Toteutunut 3. Maahanmuuttokoordinaattori 60 % 4. kotouttamissuunnitelma päivitetty kahdesti Järvisuudun kuntien kanssa yhteisesti, uusi päivitys käynnissä JPYPin hankkeessa.
Verkostoituminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alueen kansainvälisten kontaktiverkkojen kokoaminen yhteen 	Tapaamiset 1–3 / vuosi	Vuosittain	Khall JPYP JAMI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Työ edelleen vaiheessa. JPYP mukana kahdessa Interreg-rahoitteisessa hankkeessa (yht. 14 maata)

Kumppanuus ja osallistaminen

Tavoite	Toimenpiteet ja sen kuvaus	Mittarit	Aika	Vastuu	Toteuma
Kumppanuuspöydät	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seuraparlamentti 2. Yrittäjien, yhteisöjen ja kuntalaisten tulevaisuustyöpajat (foorumit) Yhdistystoiminnan ja 3. sektorin toiminnan mahdollistaminen 	1 / vuosi	Valtuustokausi	Sivltk JPYP Elinvoima (-23 alkaen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seuraparlamentti on kokoontunut 1/vuosi 2. Elinkeinoneuvottelukunta kaupungin, JPYP:n ja yrittäjien yhteistoimintana. Järvisuudun maahanmuuttotyöryhmä kokoontuu säännöllisesti. Lisäksi vuonna 2025 on järjestetty kumppanuuspöytä (3.sektori), uusien asukkaiden ilta
Kotouttaminen ja sitouttaminen	Yhteistilaisuuksia alueen asukkaiden, koulujen ja yhteisön kesken	1–2 / vuosi	Valtuustokausi	JAMI Sivltk	Ready4life -messut järjestetty yhteistyössä alueen toimijoiden kesken opiskelijoille ja työnhakijoille sekä työnantajille vuonna 2025
Äänestysviik-kauden nostaminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vaalipaneelin järjestäminen 2. Vaalit aktiiviseksi tiedotusteemaksi 3. Ennakkoäänestyspaikka kauppakeskukseen 	Äänestysprosentti		Khall	Kunta- ja aluevaalit 2025/ 60,3 % ja 56,9 % Vuoden 2025 kuntavaaleissa liikkuva ennakkoäänestyspaikka pysähtyi myös keskustan kauppajon läheisyydessä.
Nuorten aktivoiminen / tavoittaminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktiivinen kanava viestinnälle nuorille (nuorisovaltuusto) 2. Kohtaamispaikkojen mahdollistaminen 	Käyttäjäkyselyt		Sivltk Elinvoima (-23 alkaen)	Nuorisovaltuusto kokoontuu n. 1 krt/kk Nuorisovaltuuston ja päättäjien yhteistapaaminen vuonna 2025 Alvariinissa. Pysäkillä ja Lehtimäen nuopparilla viikoittain mahdollisuus täyttää käyttäjäkysely.

Ympäristövastuullisuus

Tavoite	Toimenpiteet ja sen kuvaus	Mittarit	Aika	Vastuu	Toteuma
Liikenteestä tulevien päästöjen vähentäminen	<ol style="list-style-type: none"> Etäyhteyksien hyödyntäminen kaikissa toiminnoissa: kokoukset ja palaverit Kaupungin ajoneuvot hankitaan vähäpäästöisyys ja kokonaistaloudellisuus huomioiden elinkaariajattelun pohjalta Kevyen liikenteen väylien kunnossapito ja lisääminen Lähiuotannon ja -palveluiden käyttö 	<p>Km-korvauksiin käytetyt eurot</p> <p>Käytetyt eurot</p>	Valtuustokausi	Tekltk	<ol style="list-style-type: none"> Lautakunnan kokouksia järjestetty etäyhteydellä Teknisen ajoneuvot päivitetty 2000 luvulle määrärahojen puitteissa Uusia kevyen liikenteen väyliä rakennettu ja kunnossapitoa lisätty Lähiuotannon ja palveluiden käyttöä on pyritty järjestelmällisesti lisäämään.
Syntyvän jätteen määrä / lajitellun jätteen määrä	<ol style="list-style-type: none"> Ruokahävikin minimoiminen Jätteiden lajittelun ja kierrätyksen lisääminen 	Biojätteen määrä Jätteen määrä	Valtuustokausi	Tekltk Millespakka Sivltk	<ol style="list-style-type: none"> Toteutettu hävikkiruoan punnitus kouluruokailun yhteydessä (Paavola ja koulukeskus) Osallistuttu esi- ja perusopetuksen kestävän kehityksen hankkeeseen. Sen yhteydessä hankittu kouluille mm. kierrätysastiat. Sivin henkilöstön vierailut Millespakkaan.
Kulutuksen vähentäminen	<ol style="list-style-type: none"> Laadukkaiden tuotteiden hankinta Tuotteiden käyttäminen elinkaaren loppuun (kiertotalous) 	Jätteen määrä?	Valtuustokausi	Tekltk Sivltk	Sähkökäyttöisiä robottileikkureita hankittu bensakäyttöisten tilalle.
Julkisten tilojen käyttöasteen nostaminen	<ol style="list-style-type: none"> Luovutaan turhista tiloista Kaupungin omat toiminnot omissa tiloissa 	Omat vs. vieraat tilat	Valtuustokausi	Tekltk	Tilaratkaisuja pohditaan koko ajan siten, että toiminta järjestetään omista tiloissa ja turhista tiloista luovutaan.
Ympäristövastuullisuus	<ol style="list-style-type: none"> Vastuullisuus toiminnan ja toimintatapojen kehittämisessä kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti 	Kiinteistöjen energiaoptimointi	Valtuustokausi	Tekltk Sivltk	Biotuoteterminaali-hanke, rakentaminen aloitettu. Kraatterijärven Geopark (UNESCO) vastuullisen matkailun edistäminen.

Hyvinvoiva ja osaava kuntalainen

Tavoite	Toimenpiteet ja sen kuvaus	Mittarit	Aika	Vastuu	Toteuma
Lasten ja nuorten osaamisen ja osallistumisen kasvattaminen	1. Kohtaamispaikkojen kehittäminen (fyysiset ja virtuaaliset)	Paikkojen ja osallistujien määrä	Vuosittain / Valtuustokausi	Sivltk	1. Nuorisotila Pysäkki on valmistunut. Tilaan järjestetty aktiivisesti oppilasryhmien vierailuja ja toimintaa. Avointa tilatoimintaa järjestetään säännöllisesti sekä Lehtimäellä, että Alajärven keskustassa.
Liikuntapaikkojen käytön lisääminen	1. Varausjärjestelmän käyttöön saaminen 2. Liikuntapaikkojen ja -tapahtumien aktiivinen markkinointi 3. Liikunta- ja hyvinvointitapahtumien järjestäminen (seuraparlamentti, yhdistykset) 4. Kokonaissuunnitelma keskusta-alueelle (kaupunki, JPYP, yritykset, yhteisöt)	Käyttöaste Tapahtumien määrä	Valtuustokausi	Sivltk Elinvoima (-23 alkaen)	1. Varausjärjestelmä on käytössä, yhdistyksille, kuntalaisille, seuroille on keväällä järjestetty yhteinen kokoontuminen, lisäksi seuraparlamentti kokoontuu säännöllisesti, tapahtumia 2-4/vuosi Kuntalaisille on lisätty mahdollisuuksia varata tiloja itse järjestelmän kautta. 2. Markkinointia on tehty aktiivisesti niin paperilehtien kuin somen kautta. Tehty markkinointia myös yhteistyössä hyvinvointialueen ja lähikuntien kanssa. 3. yhdistyksille, kuntalaisille, seuroille on keväällä järjestetty yhteinen kokoontuminen, 4. lisäksi seuraparlamentti kokoontuu säännöllisesti kerran vuodessa, uutena tapahtumana järjestetty lajikeilupäivä yhteistyössä alueen harrastusseurojen kanssa, pienempiä yhteistyötapahtumia 2-4/vuosi
Museoiden ja kirjastojen käyttöasteen lisääminen	1. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen / kaikenikäisille	Tapahtumien ja osallistujien määrä		Sivltk Elinvoima (-23 alkaen)	1. Kulttuurikasvatussuunnitelma on työn alla yhteistyössä elinvoiman kanssa. Valmistuu kevään 2026 aikana.

Hyvinvointijohtamisen kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuotuiset hyvinvointiraportit valtuustolle / kuntalaisten hyvinvoinnin tilan vuotuinen raportointi 2. Hyvinvointimittareiden määrittäminen talousarvioon ja taloussuunnitelmaan 	Kuntajohdon Hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit	Vuosittain / Valtuustokausi	Sivltk Elinvoima (-23 alkaen)	<p>Hyvinvointisuunnitelmaa ja raportointia varten on haettu hanke. Suunnittelu yms. etenee aikataulussa ja hyvinvointisuunnitelma valmistuu syksyllä -25 lopulla ja -kertomus keväällä -25. Hyvinvointisuunnitelma tehty keväällä -25.</p> <p>Hyvinvointikertomuksen valmistelu aloitettu syksyllä -25.</p> <p>Hyvinvointiasioiden kehittämistä varten perustettiin uusi hyvinvointisuunnittelijan virka.</p>
Terveemmät kuntalaiset	<ol style="list-style-type: none"> 1. Riittävän liikunnan edistäminen: liikuntapalveluiden saavutettavuus, matalan kynnyksen liikuntamahdollisuudet 2. Terveellinen ravinto: kaupungin järjestämän ruokailujen laatu, kaupungin tiloissa myytävien tuotteiden terveellisyys (liikuntapaikat, koulujen välipalat) 3. Kannustaminen päihteettömyyteen: nuorisotoimen ennaltaehkäisevä työ, yhteistyö 3. sektorin kanssa 	<p>Yhteiset: THL:n Hyte-kertoimen tulosindikaattorit</p> <p>Koulutustilaisuudet kaikille väestöryhmille</p>	2021–2024	Sivltk Elinvoima (-23 alkaen)	<p>Mahdollistettu joidenkin liikuntatilojen varaaminen sähköisillä järjestelmillä, kokeiltu erilaisia matalankynnyksen ryhmiä kuten erityislapsat ja nuoret, organisoitu maksuttomia liikuntatapahtumia ja liikuntakokeiluja. Päivitetty yhteistyökuntien kanssa ennaltaehkäisevän päihdetyön suunnitelma, nuorisopalvelut edellyttävät päihteettömyyttä tiloissaan ja tapahtumissaan ja on kampanjoinut päihteettömyyden puolesta.</p> <p>Elinvoima on koonnut kehittämiskohteet teaviisarista ja toimittanut ne hallintokuntiin.</p> <p>Sivistykseltä edustus elinvoiman vetämässä Hyte-työryhmässä.</p> <p>Hyte-indikaattorit, kehittämistoimenpiteet ja vastualueet on läpikäyty sivistystoimen vastuuviranhaltijoiden kokoontumisessa toukokuussa 2024. Jatkoissa vuosittainen tarkastelu.</p>

3.1.3.1 Henkilöstöhallinto

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuonna 2025

Henkilöstöhallinto käsittää hallinnon, työsuojelun ja tpd-toiminnan, työpaikkaruokailun sekä nuorten työllistämisen. Tyky-toimintaan (Epassi) on varattu 58.000 euroa ja työpaikkaruokailuun 9.727 euroa. Henkilöstöasiat valmistellee henkilöstöpäällikkö ja päätösvaltaa käyttää henkilöstöjaosto.

Henkilöstö: henkilöstöpäällikkö, henkilöstösihteeri ja työsuojeluvaltuutettu (n. 2,5 tp/viikko). Henkilöstöpäällikön tehtäviin on yhdistetty työsuojelupäällikön tehtävät.

Henkilöstöhallinto luo edellytykset hyvälle työnantajapolitiikalle.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
1. Johtaminen ja osaava henkilöstö Kehityskeskustelujen käyminen säännöllisesti, tehtäväkuvat ja työn vaativuuden arviointijärjestelmä ajan tasalla Koulutussuunnitelmien laatiminen sekä koulutustarpeisiin vastaaminen Työntekijöiden koulutustietojen päivittäminen sähköisiin järjestelmiin jatkuvaa	Sähköisen HR-järjestelmän (Populus) lisäosien hankinta, käyttöönotto ja koulutus on toteutunut keväällä 2024. Hankitut lisäosat ovat perehdytys-, tehtäväkuvaus- ja kehityskeskustelulomakkeet sekä poissaolohälytykset ja niiden mukaiset aktiivisen tuen toimintamallin keskustelulomakkeet. Tehtäväkuvien ajan tasalle saattaminen ja kehityskeskustelujen käyminen jatkuu. Henkilöstön kouluttautumiseen on hankittu Eduhouse-koulutuspalvelu.	Käyty kehityskeskustelut, tehtäväkuvaukset Populusiin, koulutustarpeet ja suunnitelmat sekä koulutustietojen päivitykset Työhyvinvointikyselyt	Toteutunut osittain. Kehityskeskustelujen, tehtäväkuvausten ja koulutustarpeiden täydentäminen on jatkuvaa. Työhyvinvointikysely toteutunut.
2. Henkilöstön työhyvinvointi ja työkykyä edistävä toiminta Aktiivisen tuen ja mukautetun työn käytännöt selkeät työyhteisöissä Sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen Työtaturmien ennaltaehkäisy	Yhteistyön tehostaminen esihenkilöiden, työterveyshuollon ja henkilöstön kanssa aktiivisen tuen toimintamallin mukaiseksi sekä työturvallisuuden parantamiseksi. Mukautetun työn käyttöönotto sairauslomatapauksissa Epassin summa 100 €/henkilö/vuosi	Sairauspoissaolot alle kuntien keskiarvon, työkyvyttömyyseläkkeelle jääneet. Käyty aktiivisen tuen mukaiset keskustelut / työtaturmien tilastot	Toteutunut osittain. Aktiivisen tuen mukaisten keskustelujen käyminen jatkuvaa.

Taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut
1. Henkilöstökustannusten hallinta	Vuosilomien sijoittaminen Työaikamuotojen tehokas käyttö Palkattomat vapaat (säästövapaat) Lomarahan vaihtaminen vapaaksi Tehtäväkuvien ajan tasalle saattaminen Siirtäminen toisiin tehtäviin Eläkkeelle jäävät	Palkattoman vapaan käyttö (säästö) Vaihdetut lomarahavapaat (henkilömäärä)	Toteutunut. Toimenpiteitä jatketaan edelleen

Tavoitteiden toteutuminen

Kehityskeskustelujen ja tehtävänkuvauksen päivittäminen on jatkuvaa esihenkilötyötä, jota toteutetaan jatkuvasti. Tehtävänkuvat tarkastetaan jatkosakin työtehtävien muutostilanteessa. Kehityskeskusteluissa käydään läpi myös kehittämis-/koulutustarpeet, jotka raportoidaan. Työn vaativuuden arviointi on muuttunut osaamisen ja vastuun tason arvioinniksi KVTESin ja OVTES osion G kohdalta. Eduhouse koulutuspalvelua on käytetty vuoden 2024 aikana yhteensä 440 tuntia.

Sairauspoissaolojen määrä on laskenut edelleen, muiden kunta-alan vertailulukuja ei vielä ole käytössä. Kalenteripäivinä laskettuna sairauspoissaoloja oli 7.575 päivää eli 14,24 kpv/htv, (vuonna 2024: 8.547 eli 15,09 kpv/htv). Alajärven kaupungissa sairauspoissaolot vähentyivät koko henkilöstön osalta 972 kalenteripäivää. Aktiivisen tuen mukaiset keskustelut käydään esihenkilön johdolla Populus-herätteiden kautta. Aktiivisen tuen mukaiset keskustelut ovat jatkuvaa esihenkilötyötä. Työterveyshuollon järjestämiä aktiivisen tuen toimintamallin mukaisia neuvotteluja käytiin vuoden 2025 aikana 29 kappaletta. Työtapaturmien määrä nousi vuodesta 2024, tapaturmien määrä yhteensä 28 kappaletta (vuonna 2024 15 kappaletta). Työtapaturmista aiheutuneet työkyvyttömyyspäivät ja aiheutuneet korvaukset laskivat edellisvuodesta.

3.1.3.2 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimi vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen (Alajärvi, Soini, Vimpeli) maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävistä.

Maaseututoimen tehtäviä ohjaa maaseutuelinkeinojen kehittämisestä ja hallinnon järjestämisestä kunnissa annettu laki (210/2010). Toimintaa ohjaa myös MMM ja Ruokaviraston määräykset sekä maksajavirastosopimus.

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2025

1. Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
2. Koulutustilaisuuksien määrä
3. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä.

Maaseutupalvelut, hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut. Lisäksi maaseutupalvelun hallinto tuottaa yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä muut määrätyt tai sovitut asiat. Maaseutupalveluiden hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Vuoden 2025 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto

- tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi
- osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa elinkeinon kehittämiseen, tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen kuntien strategioiden mukaisten toimenpiteiden toteuttamisesta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maaseutupalvelujen hallinto tuotti tietoa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi sovitusti vuoden 2025 aikana. Maaseutupalvelut on osallistunut toiminta-alueensa tulevaisuuden suunnitteluun ja toteuttanut kuntien strategian mukaisia toimenpiteitä.

Tavoite toteutui.

Maaseutupalvelut, tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinon hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin tarkastukset, päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät sekä ulosotot. Tärkeänä tukihakuihin liittyvinä tehtävinä kuuluvat hakijoille suunnatut koulutukset, opastus ja neuvonta.

Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, pelto- lohko- ja eläintenpitäjärekistereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvi- vahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: perustulotuki, luonnonhaittakorvaus, ekojärjestelmätuki ja ympäristökorvaus) vertailukohtana maksetut/myönnetyt tuet, tavoitteena saada 90 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. Ensimmäisen maksupäivän aikaan 5–10 % tukihakemuksista on keskentilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen vuoksi.

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan nykyisen ohjelmakauden viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueella järjestetään yksi viljelijöille suunnattu tilaisuus yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Viljelijätukikoulutusta järjestetään lisäksi omalla henkilöstöllä kaikissa kunnissa paikan päällä. Viljelijätukikoulutustilaisuuksia järjestetään yhteensä neljä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Maatalouden CAP27 ohjelmakausi on tuonut mittavia uudistuksia tukijärjestelmään ja tukihakuun. Suurimpiin uudistuksiin kuuluu täysin sähköinen tukihaku ja tukihakemusten muutosmahdollisuus 2. lokakuuta saakka. Tukiehtojen täytyminen varmennetaan satelliittiseurannalla. Satelliittiseurannan selvityspyyntöjen käsittely, ympäristökorvauksen ja ekojärjestelmän toimenpiteiden valvonta tapahtuu pääsääntöisesti maaseututoimessa.

Tukea hakeneita tiloja oli yhteensä 468 kpl (Alajärvi 311, Soini 91 ja Vimpeli 66). Eri tukityyppejä käsiteltiin yhteistoiminta-alueella 3 268 kpl (Alajärvi 2 153, Soini 617 ja Vimpeli 498).

Vuoden 2024 kasvipeitteisyyden satelliittivalvonnan kuvia käsiteltiin vuoden 2025 keväällä 263 kappaletta ja vuoden 2025 peltotukihauksen kasvukauden toimenpiteitä valvottiin satelliittiseurannan 872 kuvauspyynnöllä.

Maaseutupalveluiden henkilöstö on osallistunut tiiviisti sekä Ruokaviraston että ELY-keskuksen järjestämiin koulutuksiin. Vuoden 2025 viljelijäkoulutuksia järjestettiin yhteensä 5 kappaletta, joista 2 koulutusta yhdessä ELY-keskuksen kanssa ja 3 paikallisilla voimilla (Teams-koulutus 2 kpl, Alajärvi 1 kpl, Soini 1 kpl, Vimpeli 1 kpl). Tukihakuun liittyvä neuvonta ja opastus tapahtuivat pääsääntöisesti puhelimen kautta. Lisäksi on lähetetty viljelijätiedotteita ajankohtaisista asioista sähköpostitse ja tukipäätösten mukana 6 kappaletta. Viljelijöille suunnattujen koulutustilaisuuksien tavoite toteutui.

Tukea hakeneita tiloja vuonna 2025 Alajärvellä oli 311 kpl ja peltopinta-ala 13 646 ha. Tukien maksatusten osalta tavoite saada 90 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Alajärven osalta oli 1 182 tukihakemusta, joista maksettiin ensimmäisenä päivänä 1 180 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 99,83 %.

Tukea hakeneita tiloja Soinissa oli 91 kpl ja peltopinta-ala 3 188 ha. Tukien maksatuksen osalta tavoite saada 90 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Soinissa oli 340 tukihakemusta, joista maksettiin ensimmäisenä päivänä 340 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 100 %.

Tukea hakeneita tiloja Vimpelissä on 66 kpl ja peltopinta-ala 3 832 ha. Tukien maksatuksen osalta tavoite saada 90 % maksatuksista toteutumaan ensimmäisenä mahdollisena maksupäivänä toteutui Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella: Vimpelissä oli 254 tukihakemusta, joista maksettiin ensimmäisenä päivänä 254 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 100 %.

Tavoite tukien maksatuksesta ensimmäisenä maksupäivänä toteutui.

Maaseutupalvelut, kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, tilaisuuksin, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan maatalouden, alkutuotantoon ja pienyritystoimintaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Investoineilla ja kehittämisellä ylläpidetään alueen tuotantoedellytyksiä, nostetaan jalostusastetta ja saadaan aikaan

uusia yhteistyöverkostoja. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen, innovaatioiden jalkauttaminen. Kehittämiseen kuuluvat myös tuotannon vastuullisuuden ja ympäristöasioiden edistäminen.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia. Maaseutupalveluiden internet-sivuilla julkaistaan tietoa meneillään olevista hankkeista ja tilaisuuksista.

Toiminnalliset tavoitteet 2025

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Rahoitukseen ja kehittämiseen liittyvät asiakaskontaktit on pääsääntöisesti suoritettu puhelinneuvonnalla tai toimistolla 130 kertaa. Lisäksi on hankittu tai ohjattu asiakkaita käyttämään asiantuntijapalveluita niin tilan tuotantoon liittyvien asioiden kuin muun yritystoiminnan edistämiseksi. Eniten asiakkaita on ohjattu Neuvo 2030 -palvelun piiriin.

Viljelijöille suunnatut kehittämiseen liittyvät koulutukset ovat järjestetty yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa lähi- ja etätilaisuuksina. Aiheina ovat olleet pääsääntöisesti tilojen tuotannon kehittäminen, lisäksi aiheena on ollut talous. Maaseututoimi on ollut aktiivisesti mukana paikallisissa hankkeissa, joissa on käsitelty vastuullista ja ympäristöystävällistä tuotantoa. Tilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana 5.

Tavoitteet toteutuivat.

Maaseutupalvelut, yhteenveto

TAULUKKO 16 JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUTOIMI: YHTEENVETO

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	89 081	112 771		112 771	108 138	-4 633	95,89 %
Toimintakulut	-308 368	-336 633		-336 633	-317 027	19 606	94,18 %
Toimintakate	-219 287	-223 862	0	-223 862	-208 888	14 974	93,31 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-219 287	-223 862	0	-223 862	-208 888	14 974	93,31 %

Maaseutupalveluiden luvut sisältyvät kaupunginhallituksen taulukkoon. Vimpelin kunnan kulut vuonna 2025 yhteensä 51.010 euroa ja Soinin kunnan kulut 55.194 euroa.

3.1.3.3 Oikeuspalveluvirasto / Yleinen edunvalvonta

Holhustoimen edunvalvontapalveluiden järjestämisestä annetun lain (575/2008) perusteella on edunvalvontapalveluiden tuottamisvastuu siirtynyt valtion oikeusaputoimistoille vuoden 2008 alusta.

Palvelun tuottaja on sitoutunut järjestämään edunvalvontapalvelut siten, että käytettävissä on riittävä määrä edunvalvoja niiden kuntien asukkaille, joille

maistraatti tai käräjäoikeus määrää edunvalvojan. Vuonna 2025 on ollut käytävissä 1,75 henkilön työpanos.

Valtio maksaa palvelun tuottajalle 410 euroa/päämies/vuosi. Päämiehiltä perittävät palkkiot palveluntuottaja määrittelee oikeusministeriön ohjeiden mukaan, perii ja pitää ne. Valtio on maksanut vuoden 2025 edunvalvonnoista osuutenaan 44.280 euroa, päämiehiltä on peritty 64.930 euroa. Kaupunginhallituksen päätöksen (23.11.2009) mukaisesti päämiehiltä perittäviä palkkiota on joissakin tapauksissa kohtuullistettu.

Edunvalvottavia on keskimäärin 130 henkilöä vuodessa. Erityistehtäviä/sijaisedunvalvontoja on noin 15 kpl vuodessa (elatusmaksusitoumusten hyväksymiset, perinnönjakoasiat). Edunvalvonnan menot, jotka muodostuvat henkilöstömenoista, ATK- ja muiden palveluiden ostoista, toimistotilojen vuokrasta ja matkakuluista, olivat vuonna 2025 yhteensä 130.947,30 euroa. Edunvalvonnan tuotot tilikauden aikana olivat 109.583,48 euroa.

3.1.3.4 Järviseudun jätelautakunta

Järviseudun jätelautakunta vastaa jätelain mukaisista viranomaistehtävistä ja hoitaa jätelainsäädösten mukaisia tehtäviä kuntien puolesta hallintosäännössä esitetyssä laajuudessa. Järviseudun jätelautakunta toimii yhdeksän kunnan alueella; Alajärvi, Halsua, Kyyjärvi, Lappajärvi, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Soini ja Vimpeli.

Järviseudun jätelautakunta toimii Millespakka Oy:n jäsenkuntien jätehuollon viranomaisena. Jätelautakunnassa on edustajat kaikista jäsenkunnista ja se päättää mm. jätehuoltomääräyksistä, jätetaksasta ja -maksuista sekä siitä, millainen jätehuollon palvelutaso kuntalaisille tarjotaan. Lautakunta toimii yhteistyössä kuntien valvontaviranomaisten ja jätehuoltoyhtiö Millespakka Oy:n kanssa.

Vuonna 2025 teetettiin selvitys jätteenkuljetusjärjestelmien toimivuudesta poltettavan ja biojätteen osalta. Saostus- ja umpisäiliölietteiden mahdollisen selvityksen osalta tehtiin alustavat toimenpiteet. Jätelautakunnan vuosittain työllistäviin perustehtäviin kuuluivat sen vastuulla olevien rekisterien ylläpito sekä muut päivittäiset hallinnolliset ja yleiset toimistotehtävät.

Talousarvio vuodelle 2025 oli 92.772 euroa. Jätteenkuljetusjärjestelmien selvityksen tekemiseen haettiin 30.000 euron lisämääräraha (Alajärven kaupunginvaltuusto 26.5.2025 § 49). Yhteensä budjettimuutoksen talousarvio 122.772 euroa. Toteuma oli 93.909,02 euroa. Poikkeama oli 28.862,98 euroa (76,5 %). Selvityksen hinta oli huomattavasti halvempi, kuin mitä alustavasti oletettiin lisämäärärahaa haettaessa.

3.1.4 Alajärven sivistyslautakunta

Tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat kaikki toimielinten jäsenet, lukuun ottamatta valtuutettuja. Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat kaupunginjohtaja, toimielinten toimialajohtajat ja vastuuviranhaltijat.

Sivistystoimen palvelut Alajärven kaupungin ja Lappajärven, Soinin sekä Vimpelin kuntien alueella

Alajärven kaupungin sivistyslautakunnan järjestämä palvelutuotanto Vimpelin kunnalle on päättynyt 31.12.2025, lukuun ottamatta kansalaisopiston ope-
tusta. Nuorisotoimen hankkeiden ja projektien osalta on tehty uusi sopimus Alajärven kaupungin elinvoimalautakunnan kanssa.

3.1.4.1 Talousarvion toteutuminen

Kunnittain talousarvio 2025 toteutui seuraavasti:

Alajärven toteuma oli 99,5 %. Alitus 121.163 euroa koostui pääosin teknisen tukipalveluiden pienemmästä laskutuksesta. Alajärven lukiolle tuli ylitystä 157.363 euroa, mutta tämä johtui Vimpelin lukion budjetoitua suuremmasta valtionosuudesta. Vimpelin lukion saama valtionosuus merkitään kirjanpidollisista syistä Alajärven lukion kuluksi.

Vimpelin toteuma oli 99,4 %. Alitus 31.972 euroa koostui suurimmista valti-
onosuuksista lukion, AP/IP ja valmistavan opetuksen suhteen.

Lappajärven toteuma oli 96,4 %. Alitus 51.874 euroa koostui pääosin kesällä
2025 Länsirannan ryhmiksen lopettamisesta.

Soinin toteuma oli 91,2 %. Alitus 4.667 euroa koostui liian suuresta budje-
toinnista kansalaisopiston muun opetustoimen puolella.

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Sivistystoimen kehittämis- suunnitelman päivittäminen vastaamaan Alajärven, Vim- pelin ja Lappajärven strategi- oiden mukaista palvelutarvetta vuodesta 2025 eteenpäin	Sivistystoimen kehittämissuunni- telma on päivitetty 01/2025.	Toteutunut
Kaikilla perusopetuksen päät- tävillä on toisen asteen opin- noissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen	Kaikki perusopetuksen 9. vuosiluok- kan oppilaat saavat päättötodistuk- sen.	Toteutunut

TAULUKKO 17 SIVISTYSLAUTAKUNTA: LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Toimiala: Sivistyslautakunta
Vastuuviranhaltija: Vesa Kantola

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	8 994 611	8 281 208	0	8 281 208	8 356 436	75 228	100,91 %
Toimintakulut	-31 493 024	-31 601 242	-100 000	-31 701 242	-31 655 730	45 512	99,86 %
Toimintakate	-22 498 413	-23 320 034	-100 000	-23 420 034	-23 299 294	120 740	99,48 %
Poistot ja arvonalent.	-644	-3 000	0	-3 000	-2 577	423	85,90 %
Yli-/alijäämä	-22 499 057	-23 323 034	-100 000	-23 423 034	-23 301 871	121 163	99,48 %

Toteuma oli budjetissa.

3.1.4.2 Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen hallinnon talousarvion toteuma oli 430.107 euroa, josta lautakunnan 12.651 euroa ja sivistystoimen hallinto 417.456 euroa.

Sivistyslautakunta on kokoontunut vuoden 2025 aikana kahdeksan kertaa ja käsitellyt 55 pykälää. Lisäksi b-listalla on ollut viisi pykälää.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2025–2027

Tavoitteiden tehtävänä oli tukea strategian mukaisia kriittisiä menestystekijöitä.

Hankkeisiin rahoitusta myönnettiin seuraavasti:**Varhaiskasvatus ja perusopetus**

Digitalisaatio osaksi Alajärven ja Vimpelin esi- ja perusopetukseen 2023–2025	74.250 €
Het Harrastamaan 2024–2025	40.000 €
Varhaiskasvatuksen tasa-arvo 2024–2027	87.000 €
Koulun kerhotoiminta 2024	13.000 €
Tekoäly perusopetuksessa	48.391 €
Liikkuva koulu ja Move	36.000 €

Lukio-opetus

Lukioiden oppimisen tuen kehittäminen (Kauhava hallinnoi). 93.600 €

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuosille 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut 2025
Hyvinvointisuunnitelman valmistelu ja toteutus yhdessä elinvoimalautakunnan kanssa	Hyvinvointisuunnitelma laaditaan kansallisen ja maakunnallisen linjauksen pohjalta lisättyinä paikalliset toimenpiteet.	Hyvinvointisuunnitelma on valmis vuoden 2026 aikana.	Toteutunut osittain Suunnitelma valmistuu vuoden 2026 aikana.

Sivistystoimella on päivitetty, aktiivisessa käytössä, joka vastaa Alajärven, Vimpelin ja Lapajärven strategioiden mukaiseen palvelutarpeeseen	Sivistystoimen kehittämissuunnitelma päivitetään vastaamaan Alajärven ja Vimpelin palvelutarvetta vuodesta 2025 eteenpäin. Henkilöstön perehdyttäminen kehittämissuunnitelman tavoitteisiin	Sivistystoimen uusi kehittämissuunnitelma on valmis vuoden 2025 aikana.	Toteutunut Suunnitelma päivitetty 01/2025
Kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen	Perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen.	Kaikki perusopetuksen 9. vuosiluokan oppilaat saavat päättötodistuksen.	Toteutunut
Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta ja turvallisuussuunnittelua edelleen kehitetään	Kaikissa yksiköissä on yhtenevät ja päivitetty turvallisuus- ja kriisisuunnitelmat.	Turvallisuussuunnitelmat on päivitetty etenkin ulkoista uhkaa koskevien ohjeistusten osalta. Kaikissa yksiköissä on yhtenäinen, hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä tehty kriisisuunnitelma.	Toteutunut Esihenkilöiden turvallisuuskoulutus 09/2025 Laaja valmiusharjoitus 10/2025 Kriisiviestintäjärjestelmän käyttöönotto 12/2025
Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammattitaidon ylläpito	Kehityskeskustelut pidetään joka toinen vuosi ja niistä tehdään kirjaus ja seuranta henkilöstöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Koulutussuunnitelmassa huomioidaan etenkin oppimisen tuen uudistuksen tuomat koulutustarpeet.	Kehityskeskustelut pidetty 100 %. Koulutussuunnitelma ja -raportti edelliseltä vuodelta tehty tammi-kuun loppuun mennessä.	Toteutunut

3.1.4.3 Varhaiskasvatus

Tavoitteiden toteutuminen

Alajärvellä varhaiskasvatusta järjestettiin Koulumäen ja Myllyvainion sekä vuorohoitoa tarjoavien Mäntymäen ja Kämpälämäen päiväkodeissa. Alueella on myös kaksi etäyksikköä ja yksi ryhmäperhepäiväkoti. Lisäksi Alajärven alueella työskentelee seitsemän perhepäivähoitajaa omissa kodeissaan. Avointa varhaiskasvatusta tarjotaan Alajärven perhekeskus Pähkinässä.

Alajärven kaupunki tuotti vuonna 2025 varhaiskasvatuspalvelut myös Lappajärven ja Vimpelin kunnille. Vimpelissä varhaiskasvatusta toteutettiin Metsätarhan vuoropäiväkodissa sekä yhden perhepäivähoitajan toimesta. Metsätarhan päiväkotitoimii väistömoduulitiloissa Rantakylän koulun läheisyydessä. Lappajärvellä vuonna 2025 varhaiskasvatuspalveluita tarjosi Ullanlinnan vuoropäiväkoti ja sen etäyksikkö Kastehelmet. Lisäksi alueella toimi Länsirannan ryhmäperhepäiväkoti, jonka toiminta päättyi kesäkuussa 2025. Toiminta siirtyi tuolloin Ullanlinnan päiväkodin vastuulle.

Vuonna 2025 henkilöstö osallistui kahteen yhteiseen tapahtumaan ja koulutukseen, ja lisäksi Eduhousen kautta oli mahdollisuus omaehtoiseen koulutautumiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä kolmivuotinen erityisavustus varhaiskasvatukseen tukee tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä toimia. Avustuksella vahvistettiin erityisopetuksen palveluita kolmannen varhaiskasvatuksen erityisopettajan myötä.

Henkilöstöä on rekrytoitu ja kelpoisten työntekijöiden määrä on korkea. Alajärven kaupunki maksoi kotihoidon kuntalisää vuonna 2025, mutta samaan aikaan varhaiskasvatuksessa hoidon tarve lisääntyi ja muodostetuista lisäryhmistä ei pystytty luopumaan.

TAULUKKO 18 SIVISTYSLAUTAKUNTA: VARHAISKASVATUS

Toimiala: Varhaiskasvatus
Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

Ulkoisen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	280 851	313 112	0	313 112	389 398	506 329	124,36 %
Toimintakulut	-4 992 320	-5 265 795	-100 000	-5 365 795	-5 425 652	-59 857	101,12 %
Toimintakate	-4 711 469	-4 952 683	-100 000	-5 052 683	-5 036 254	16 429	99,67 %
Poistot ja arvonalent.	-644	-3 000	0	-3 000	-2 577	423	85,90 %
Yli-/alijäämä	-4 712 113	-4 955 683	-100 000	-5 055 683	-5 038 831	16 852	99,67 %

Alajärven kaupunginvaltuusto 26.5.2025 § 50 myönsi 100.000 euron lisämäärärahan kotihoidon kuntalisään. Varhaiskasvatus oli budjetissa.

3.1.4.4 Esi- ja perusopetus

Talousarvion toteutuminen

Kaikki Alajärven yläkoulusta ja Vimpelin yhteiskoulusta päättötodistuksen saaneet oppilaat aloittivat toisen asteen koulutuksen ja jatkavat oppivelvollisuuden suorittamista syksyllä 2025.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuosille 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut 2025
Poissaolojen ehkäisy ja seurannan tehostaminen lautakunnan hyväksymän ohjeistuksen perusteella	Poissaolojen ja tuen tarpeen seuraaminen ja tilastointi ja niiden perusteella annettu oppimisen tuki	Aktiivisen seurannan myötä ei ole yhtään selvittämätöntä poissaoloa ja poissaoloihin puututaan hyväksytyyn suunnitelman mukaisesti.	Toteutunut Kaikissa esi- ja perusopetusyksiköissä noudatetaan yhteistä poissaoloihin puuttumisen mallia.
Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen	Henkilöstö osallistuu sekä omiin että maakunnallisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin. Esimiehet seuraavat koulutusten toteutumista.	Työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset koulutuspäivät (VESOt) on suoritettu koko opetushenkilöstön osalta.	Toteutunut
Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitelmaan painopistealueen mukaisesti.	Oppimiskokonaisuudet on toteutettu suunnitelman mukaisesti.	Toteutunut
Opetussuunnitelman ja oppimisen tuen uudistuksen toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen edelleen tulleiden muutosten toteuttaminen	Muutoksista tehdään tarvittavat päätökset	Muutokset on lisätty paikalliseen opetussuunnitelmaan ja työsuunnitelmiin 1.8.2025 mennessä.	Toteutunut

Oppilasmäärän kehitys**Oppilasmäärä 31.12.2025****IKÄLUOKAT LUKUVUOSITTAIN 2025-2031****Sisältää esiopetuksen oppilaita.**

Lukuvuosi	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	YHT.
2025–2026	90	90	107	95	117	105	111	108	114	131	1068
2026–2027	85	89	90	107	95	117	105	111	108	114	1021
2027–2028	67	85	89	90	107	95	117	105	111	108	974
2028–2029	71	67	85	89	90	107	95	117	105	111	937
2029–2030	70	71	67	85	89	90	107	95	117	105	896
2030–2031	66	70	71	67	85	89	90	107	95	117	857
2031–2032	57	66	70	71	67	85	89	90	107	95	797

TAULUKKO 19 SIVISTYSLAUTAKUNTA: ESI- JA PERUSOPETUS

Toimiala: Esi-ja perusopetus
Vastuuviranhaltija: Vesa Kantola

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	544 750	302 875	0	302 875	505 443	202 568	166,88 %
Toimintakulut	-14 239 710	-14 518 652	0	-14 518 652	-14 545 397	-26 745	100,18 %
Toimintakate	-13 694 960	-14 215 777	0	-14 215 777	-14 039 954	175 823	98,76 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-13 694 960	-14 215 777	0	-14 215 777	-14 039 954	175 823	98,76 %

Alitus koostui pääosin teknisen tukipalveluiden pienemmästä laskutuksesta.

3.1.4.5 Lukio-opetus**Alajärven lukio****Talousarvion toteutuminen**

Alajärven lukion vuoden 2025 tilinpäätös toteutui kokonaisuutena lähes budjetoidusti, tilikauden yli-/alijäämä on 98,9 % arvioidusta. Toimintakulut alitettiin 17.826 euroa ja toimintatuottoja tuli 21.859 euroa budjetoitua enemmän.

Vimpelin kunta maksaa Alajärven kaupungille tulo-osuuden ylimenevän osan. Vuonna 2025 maksuosuus oli 113.678 euroa (TP 2024: 181.584 euroa). Alajärven lukiolle tuli ylitystä 157.363 euroa, mutta tämä johtui Vimpelin lukion budjetoitua suuremmasta valtiosuudesta. Vimpelin lukion saama valtiosuus merkitään kirjanpidollisista syistä Alajärven lukion kuluksi.

Tavoitteiden toteutuminen

Opiskelijoilla on mahdollisuus luoda omia oppimispolkuja ja suorittaa lukio-opinnot 2–4 vuodessa. Opintoja on voinut suorittaa lähiopetukseen osallistumisen lisäksi verkko-opintoina sekä Järviseudun lukioiden kesken tarjotuilla etäopintojaksoilla. Opiskelija on voinut täydentää opintojaan myös JAMIn, musiikkiopistojen, kansalaisopiston ja kesälukioiden sekä korkeakoulujen kursseilla. Lisäksi korkeakoulujen kanssa tehtiin yhteistyötä toukokuun teemaviikolla, jolloin opiskelijat suorittivat opintoja Itä-Suomen, Vaasan ja Oulun yliopistoissa tai Etelä-Pohjanmaan Opistossa.

Opiskelijoilla on yhä myös mahdollisuus Seinäjoen ammattikorkeakoulun väyläopintoihin. Väyläopinnot suoritettuaan opiskelija voi hakeutua väylähaun kautta tutkinto-opiskelijaksi Seinäjoen Ammattikorkeakouluun. Vuonna 2025 näihin väyläopintoihin osallistui kaksi opiskelijaa.

Opiskelijalla on käytettävissään lukio-opintojensa ajan kannettava tietokone ja digitaalinen opetusmateriaali. Painettuja oppikirjoja on voinut lainata koulukirjastosta. Opiskelijoita on ohjattu sähköisten materiaalien ja oppimisympäristöjen käytössä heti opintojen alussa sekä myös toisena opiskeluvuotenaan.

Oppimisen tuen uudistus tuli voimaan 1.8.2025. Tuen uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja yhtenäistää oppimisen tuen muotoja ja tukitoimia, yhtenäistää tuen jatkumoa esiopetuksesta toiselle asteelle sekä painottaa entisestään varhaista ja oikea-aikaista tukea. Alajärven lukiossa on syksystä 2025 alkaen ollut erityisopettajan resurssia näihin tukitoimiin kolme päivää viikossa aiemman yhden päivän sijaan. Resurssin lisäys on ollut tarpeen, sillä tukitoimia tarvitsevien määrä on oppivelvollisuuden laajentumisen myötä lisääntynyt. Lisäksi erityisopettajalle on tullut uutena tehtävänä (1.8.26) erityisopetuksen hallintopäätöksen valmistelu niille lukiolaisille, joille haetaan erityisopetusta. Päätöksen myötä opiskelijalla on oikeus saada erityisopetusta erityisopettajalta säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Opettajat saivat VESO-koulutusta opiskelijan tuesta Lakeuden lukioiden oppimisen tuen kehittämishankkeen kautta.

Kansainvälisyystoiminta on jatkunut vilkkaana. Alajärven lukiosta oli kaksi opiskelijaa vaihdossa kesäkuussa Tokion Jiuy Gakuenin koulussa, josta vastaavasti neljä opiskelijaa tutustui Alajärven lukioon kahden viikon ajan. Teemaviikolla jatkajat tekivät leirikoulumatkan Tukholmaan. Kaksi lukion opiskelijaa menestyi hyvin Global Scientist Award alkukilpailussa (1. ja 2. sija), jonka voittajalle tarjottiin palkintomatka Japaniin.

Järviseudun lukioiden opetuksellinen yhteistyö on tiivistä, mikä mahdollistaa lukioiden laajan opintojaksotarjonnan. Vuonna 2025 yhteistyöopintojaksoja on ollut japanin, espanjan ja saksan kielissä, uskonnossa, fysiikassa, biologiassa, historiassa, maantieteessä, yhteiskuntaopissa ja psykologiassa sekä terveystiedossa. Lukioiden aineenopettajat tekevät muutoinkin tiivistä yhteistyötä opetussuunnitelmatyössä, omien oppiaineiden opetuksessa ja eri hankkeiden yhteydessä. Alajärven lukio on ollut kehittämässä yhdessä Järviseudun toisen asteen oppilaitosten kanssa Järviseudun urheilulinjaa, jossa lukiolaisia on seuraavissa lajeissa: pesäpallo, lentopallo, jääkiekko ja yleisurheilu.

Lukio markkinoi toimintaansa mm. tiedotusvälineissä ja sähköisissä ympäristöissä. Lukiota markkinoidaan naapurikuntien vanhempainilloissa, 9. luokkien oppilaiden tutustumispäivillä ja Ready4life-messuilla sekä erilaisilla artikkeleilla painetuissa ja sähköisissä välineissä.

Opiskelijoiden oppimistulokset ovat olleet hyviä, mikäli sitä mitataan yo-kirjoitustuloksilla. Sekä kevään että syksyn yo-kirjoitusten tulokset Alajärven lukiossa olivat keskimäärin paremmat kuin koko Suomessa. Lukio-opiskelun keskeyttäneiden määrä on vähäinen.

Henkilökunnan rekrytointi on onnistunut hyvin, sillä on saatu töihin motivoituneita ja osaavia opettajia. Henkilökunta on saanut koulutuksellista tukea mm. eri hankkeiden kautta.

TAULUKKO 20 SIVISTYSLAUTAKUNTA: LUKIO-OPETUS

Toimiala: Lukio
Vastuuviranhaltijat: Sari Mäkelä

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	34 044	14 100	0	14 100	35 959	21 859	255,03 %
Toimintakulut	-2 424 742	-2 342 729	0	-2 342 729	-2 521 951	-179 222	107,65 %
Toimintakate	-2 390 698	-2 328 629	0	-2 328 629	-2 485 992	-157 363	106,76 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-2 390 698	-2 328 629	0	-2 328 629	-2 485 992	-157 363	106,76 %

Alajärven lukiolle tuli ylitystä 157.363 euroa, mutta tämä johtui Vimpelin lukion budjetoitua suuremmasta valtionosuudesta. Vimpelin lukion saama valtionosuus merkitään kirjanpidollisista syistä Alajärven lukion kuluksi. Alajärven lukion ”oikean” tilinpäätöksen toteuma oli 98,9 %.

3.1.4.6 Alajärven musiikkiopisto**Tavoitteiden toteutuminen 2025**

Alajärven musiikkiopiston vuoden 2025 opetustuntimäärä oli 8 135 tuntia, josta Alajärvellä 7 285 ja Soinissa 850. Soinin tunneista 123 oli muskariopeutukseen. Opetustuntiperusteinen valtionosuusrahoitus oli 656.134 euroa 7 156 tunnille. Valtionosuustuntimäärää tulee hieman ylittää, jotta opiston valtionosuuden määrä ei ala tulevaisuudessa pienentyä.

Oppilasmäärä oli syyskuun tilastointipäivänä 232. Alajärvellä varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaita oli yhteensä 73. Soinin kunta maksaa päiväkotien yhteydessä annettavan muskariopeutuksen. Maksuosuus on kustannusten ja valtionosuuden erotus.

Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto hoiti opetuksen Vimpelissä.

1. Opetuspisteverkko pidetään alueellisesti kohtuullisen kattavana.

Musiikkiopiston näkyvyydellä pyritään saamaan opiskelijoita kattavasti Alajärven ja Soinin alueelta. Kouluvierailuja ja musiikkiopiston esittelytilaisuuksia järjestettiin 45. Lisäksi osallistuttiin Alajärvellä järjestettyihin Ready4Life-messuihin ja Paluu Aalloille -tapahtumaan. Näkyvyyttä pidetään yllä myös oppilaitoksen kotisivujen ja sosiaalisen median avulla. Somessa oli joulukuun ajan esillä musiikkiopiston soiva joulukalenteri. Opiston järjestämiin tapahtumiin osallistui vuoden aikana noin 2 100 ihmistä sekä muiden järjestäjien tapahtumiin, joissa opistolta oli ohjelmaa, osallistui noin 2 200 ihmistä.

Musiikkiopiston toiminta jatkuu vireänä Alajärven ja Soinin toimipisteissä. Opistossa opiskelee myös vimpeliläisiä ja lappajärveläisiä opiskelijoita erillisillä sopimuksilla.

2. Nuorisoikäluokkien pienenemisen myötä ja taiteen perusopetuslain muuttuessa, yhä suurempi osuus hakijoista voidaan ottaa oppilaaksi.

Alajärven osalta oppilasmäärä kasvoi vuoden 2025 aikana kymmenellä opiskelijalla sekä lapsi- että aikuisopiskelijajapaikoilla. Opistoon pyritään ottamaan kaikki opintoihin haluavat eikä erillisiä pääsykoetilaisuuksia enää järjestetä.

3. Opetussuunnitelman kehittäminen.

Musiikkiopisto antoi lausuntonsa taiteen perusopetuksen lakiehdotuksesta. Nykyisen opetussuunnitelman mukaista tuntijakoa ja arviointikriteereitä on otettu käyttöön. Opintoissa on säveltämisen ja improvisoinnin aiheita oppilaan kiinnostuksen ja aikataulun mukaan.

4. Oppimaan oppimisen valmiuksia kohennetaan arvioinneilla ja teknologian avulla. Opiskelijoilla on mahdollisuus katsoa arvioitavia suorituksia tallenteilta.

5. Kaikkien opintojaksojen kuvaukset ja arviointikriteerit täsmennetään. Suunnitelmakauden loppuun mennessä laaditaan karttuneiden kokemusten pohjalta opetussuunnitelman kokonaispäivitys. Koski-tietovarantoon integroitumista jatketaan ja tallentaminen aloitetaan syksyllä 2024.

Opetussuunnitelman kehitystyötä tehtiin syksyn 2024 aikana ja uusi ops otettiin käyttöön 1.8.2025. Opintojaksojen tuntimääriä, laajuuksia ja arviointikriteerejä tarkennettiin. Koski-tietovarantoon tallentamista ei otettu käyttöön la-kiuudistuksen aloittamisen vuoksi.

6. Alajärven osalta musiikkiopiston tilojen kevyt pintaremontointi tehtiin vuonna 2024. Osa käytävätiloista siirtyi remontoitavaksi myöhempänä ajankohtana.

TAULUKKO 21 SIVISTYSLAUTAKUNTA: MUSIIKKIOPISTO

Toimiala: Musiikkiopisto
Vastuuviranhaltija: Titta Väänänen

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	134 410	251 540	0	251 540	234 856	-16 684	93,37 %
Toimintakulut	-702 998	-885 661	0	-885 661	-865 341	20 320	97,71 %
Toimintakate	-568 588	-634 121	0	-634 121	-630 485	3 636	99,43 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-568 588	-634 121	0	-634 121	-630 485	3 636	99,43 %

Alajärvi järjestää Soinin kunnan musiikkiopiston. Opetustuntiperusteinen valtionosuusrahoitus oli 656.134 euroa 7 156 tunnille vuodelle 2025.

3.1.4.7 Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto

Tavoitteiden toteutuminen

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena ovat Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Alajärvi tuottaa palvelut Vimpelin kunnalle sekä myy opistopalveluja Soinin kunnalle. Kansalaisopiston opetus muodostuu vapaan sivistystyön mukaisesta opetuksesta sekä kuvataiteen

perusopetuksesta (TPO). Kansalaisopiston palveluilla pyritään toteuttamaan tavoitetta hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden tuottajana.

Vuoden 2025 aikana kansalaisopiston toimintoja esiteltiin sekä Alajärven sivistyslautakunnalle että Vimpelin kunnan tilaajalautakunnalle.

Suunniteltuja kursseja oli 350 ja niistä toteutui 270 kurssia. Kurssitoteuma oli noin 10 % suurempi, kuin vuonna 2024. Kurssisuunnittelua on tehty 100 opettajan kanssa. Osalla heistä on ollut useampia opetettavia aineita. Tavoitteena olleesta 7 240 tunnista toteutui 6 447. Tuntitoteuma suunnitellusta oli 90 %, joka on noin 2 % parempi kuin vuonna 2024. Opetustuntiperusteinen valtionosuusrahoitus oli 569.219 euroa 5 665 tunnille. Taiteen perusopetuksen kuvataidekoulu Eeron ryhmiä oli keväällä 11 ja syksyllä 13. Opiskelijoita opistossa oli 3 448, joista 222 kuvataidekoulun opiskelijaa.

Tavoitteena on ollut kattava kurssitarjonta, jolla vaikutetaan kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ylläpitoon ja kehittämiseen. Suosituimpina kursseina ovat pysyneet liikuntakurssit, erityisesti vesiliikunta ja monenlainen kehonhuolto. Kudonnan suosio on hieman laskenut, vaikka tekstiilityöt ovat edelleen liikunnan ohella opiston oleellista perustoimintaa. Kaikista opiston kursseista on saatu palautetta ja niiden vastauksissa korostuu kurssien antamat sosiaaliset kontaktit, joilla on voimakas psyykkistä hyvinvointia vahvistava vaikutus. Hygieniakursseja järjestettiin yhteistyössä kaupungin nuorisopalveluiden Ohjaamon kanssa. Kurssilaisia oli Alajärvellä 54 ja Vimpelissä 22, yhteensä 76 kurssilaista. Ohjaamon maksoi kurssin alle 30-vuotiaille alajärveläisille ja vimpeliläisille nuorille. Hygieniakurssien on todettu parantavan ikäluokan työllistymistä esim. kesätöihin.

Kansalaisopiston saavutettavuutta on pyritty lisäämään verkko-opinnoilla: verkkokursseja oli neljä ja hybridikursseja neljä (= lähi+etä). Lähikurssit ovat kuitenkin suosittumia kuin etäkurssit.

TAULUKKO 22 SIVISTYSLAUTAKUNTA: KANSALAIPOISTO

Toimiala: Kansalaisopisto
Vastuuviranhaltija: Titta Väänänen

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	171 497	252 644	0	252 644	273 162	20 518	108,12 %
Toimintakulut	-594 488	-730 023	0	-730 023	-700 867	29 156	96,01 %
Toimintakate	-422 991	-477 379	0	-477 379	-427 705	49 674	89,59 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-422 991	-477 379	0	-477 379	-427 705	49 674	89,59 %

Alajärvi järjestää Soinin kunnan kansalaisopiston. Suunniteltuja kursseja oli 350 ja niistä toteutui 270 kurssia. Kurssitoteuma oli noin 10 % suurempi, kuin vuonna 2024.

3.1.4.8 Kirjastotoimi

Talousarvion toteutuminen 2025

Alajärven kaupunginkirjasto

Alajärven kaupunginkirjaston tilastot poikkeavat hieman edellisvuosista, sillä aikaisemmasta poiketen koulukirjaston kävijöitä, lainoja tai kokoelmia ei lasketa mukaan virallisiin tilastoihin. Alajärven kaupunginkirjasto järjestää kuitenkin edelleen yläkoululaisten ja lukiolaisten kirjastopalvelut koulukeskuksen kirjastossa. Kirjastoauto oli poissa kierrosta vuonna 2025 poikkeuksellisen pitkään, ja tämä vaikuttaa sekä lainauslukuihin että kävijämääriin.

Kokonaislainaus vuonna 2025 oli Alajärvellä 193 125 lainaa, ilman koulukeskuksen kirjaston lainoja. Lainausten määrä asukasta kohden oli 21,27 lainaa, pudoten hieman edellisvuodesta, johon koulukeskuksen kirjaston on laskettu mukaan. Lainauserot kasvoivat hieman sekä pääkirjastossa (+2 504 lainaa) että Lehtimäen lähikirjastossa (+1 558 lainaa).

Alajärven kaupunginkirjastossa (pääkirjasto, Lehtimäki ja kirjastoauto) oli yhteensä 94 956 kävijää. Lisäksi tulevat vielä koulukirjaston kävijät, joita ei lasketa mukaan viralliseen tilastoon. Fyysisten käyntien määrä kasvoi hiukan pääkirjastossa, mutta väheni muissa yksiköissä. Lainaajien määrä laski hiukan, ollen 32 % asukasluvusta.

Yleinen kustannusten nousu tuntui myös kirjastoaineiston hankinnassa ja kirjaston muissa kuluissa. Kirjastoaineistoa hankittiin lähes saman verran kuin edellisvuonna, mutta hankintakustannukset kasvoivat jälleen. Varsinkin lehtien hinnannousu on ollut huomattava.

Alajärven kaupunginkirjasto ja sen eri yksiköt (pääkirjasto, Lehtimäen lähikirjasto, kirjastoauto ja koulukirjasto) toimivat varsin pienellä henkilökunnalla. Lisäksi vuoteen 2025 osui useampi pitkä sairausloma, jotka vaikuttivat kirjaston toimintaan varsinkin tapahtumien ja koulutusten järjestämisen osalta. Alajärven kirjasto järjesti yhteensä 93 tapahtumaa ja käyttäjäkoulutusta, joissa osallistujia oli yhteensä 1 441. Alajärven kaupunginkirjasto osallistui Eepos-kirjastojen yhteiseen Kestävän kehityksen Eepos -hankkeeseen, jossa sekä kirjastojen asiakkaille että henkilökunnalle jaettiin tietoa ja koulutusta kestävän kehityksen teemoista.

Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston (AVI) keskiarvoluvut ovat vuoden 2024 lukuja, koska vuoden 2025 lukuja ei ole vielä käytössä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituks	Länsi- ja Sisä-Suomen AVI (vuosi 2024)	Alajärvi	Vimpeli	Toteuma
Fyysiset käynnit 10 kpl/asukas/vuosi	9,02	10,46	8	Alajärvi saavutti OKM:n suosituksen ja LSSAVI:n keskiarvon. Vimpeli ei saavuttanut OKM:n suositusta eikä LSSAVI:n keskiarvoa.
Lainaukset 20 lainaa/asukas/vuosi	17,40	21,29	13,47	Alajärvi saavutti OKM:n suosituksen ja ylitti LSSAVI:n keskiarvon. Vimpeli jäi OKM:n suosituksesta ja LSSAVI:n keskiarvosta.
Henkilöstömäärä 0,8–1 htv / 1000 asukasta	0,70	0,70	0,74	Alajärvi ja Vimpeli jäivät alle OKM:n suosituksen, mutta Vimpeli ylitti hieman LSSAVI:n keskiarvon.
Kirjahankinnat 300–400 kirjaa / 1000 asukasta	299,54	477,64	364,02	Tavoitteet saavutettiin kaikilta osin.

TAULUKKO 23 SIVISTYSLAUTAKUNTA: KIRJASTO

Toimiala: Kirjasto
Vastuuviranhaltija: Maria Kanervikkoaho

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	81 240	83 420	0	83 420	85 798	2 378	102,85 %
Toimintakulut	-768 406	-791 869	0	-791 869	-750 323	41 546	94,75 %
Toimintakate	-687 166	-708 449	0	-708 449	-664 525	43 924	93,80 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-687 166	-708 449	0	-708 449	-664 525	43 924	93,80 %

Alitus koostui pääosin teknisen tukipalveluiden pienemmästä laskutuksesta ja liian suuresta budjetoinnista henkilöstökuluihin.

3.1.4.9 Sivistyslautakunta, yhteenvedot

TAULUKKO 24 VIMPELIN KUNTA: SIVISTYSTOIMI

Vimpelin kunta
Toimiala: Sivistystoimi
Vastuuviranhaltija: Vesa Kantola

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	836 616	814 018	0	814 018	931 713	117 695	114,46 %
Toimintakulut	-5 888 396	-5 908 652	0	-5 908 652	-5 994 375	-85 723	101,45 %
Toimintakate	-5 051 780	-5 094 634	0	-5 094 634	-5 062 662	31 972	99,37 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-5 051 780	-5 094 634	0	-5 094 634	-5 062 662	31 972	99,37 %

TAULUKKO 25 LAPPAJÄRVEN KUNTA: VARHAISKASVATUS

Lappajärven kunta

Toimiala: Varhaiskasvatus

Vastuuviranhaltija: Juha Lahdenmäki

Ulkoisen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	50 582	52 535	0	52 535	32 539	-19 996	61,94 %
Toimintakulut	-1 455 073	-1 497 121	0	-1 497 121	-1 425 252	71 869	95,20 %
Toimintakate	-1 404 491	-1 444 586	0	-1 444 586	-1 392 712	51 874	96,41 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-1 404 491	-1 444 586	0	-1 444 586	-1 392 712	51 874	96,41 %

3.1.5 Elinvoimalautakunta**Tavoitteiden toteutuminen**

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat kaikki toimielinten jäsenet, lukuun ottamatta valtuutettuja. Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat kaupunginjohtaja, toimielinten toimialajohtajat ja vastuuviranhaltijat. Elinvoimalautakunnan toteuma oli vuonna 2025 kokonaisuudessaan 4.698.361,88 euroa eli 93,9 % talousarviosta.

3.1.5.1 Talousarvion toteutuminen

Elinvoimatoimialan perustehtävänä on edistää kaupungin elinvoimaa sekä terveyttä ja hyvinvointia, tarjota nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluita sekä ylläpitää museotoimintaa. Lisäksi elinvoimatoimialan vastuualueisiin kuuluvat markkinointi ja työllisyyden hoidon tukeminen.

Lisämäärärahat 2025:

- Koulunuorisotyö keväälle 15.000 euroa (Kvalt 18.3.2025 § 13)
- Koulunuorisotyö syksylle 18.000 euroa (Kvalt 29.9.2025 § 78)
- Työmarkkinatuen kuntaosuus 120.000 euroa (Kvalt 24.11.2025 § 97).

Elinvoimatoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Elinvoimaohjelman toteuttaminen talousarvion raameissa: Elinvoimaohjelman mukaiset toimenpiteet aloitetaan talousarvion rajoissa	Käynnistettyjä toimenpiteitä muun muassa: Möksyn alueen kehittäminen, vuokra-asuntojen määrää lisätty, Palotorin kehittäminen (hankehaku ja tapahtumat), Elinvoiman osallistuminen Järviseudun liikennetyöryhmään	Toteutunut
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kuuluvan dokumentaation päivittäminen sekä suunnitelma uuden teknologian hyödyntämisestä elintapaohjauksessa	Laajan hyvinvointikertomuksen esittäminen, hyvinvointisuunnitelman aloitus hyvinvointikertomuksen ja maakunnallisen suunnitelman pohjalta. Elintapaohjauksen digitaalisten	Toteutunut

vaihtoehtojen kartoitus ja toteutuksen selvitys

Alajärven kaupungin imagon ja tunnettavuuden kehittäminen

Toteutunut

TAULUKKO 26 ELINVOIMALAUTAKUNTA: YHTEENVETO

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	978 664	796 397		796 397	913 859	-117 462	114,7 %
Toimintakulut	-4 394 730	-5 647 933	-153 000	-5 800 933	-5 612 221	-188 712	96,7 %
Toimintakate	-3 416 066	-4 851 536	-153 000	-5 004 536	-4 698 362	-306 174	93,9 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-3 416 066	-4 851 536	-153 000	-5 004 536	-4 698 362	-306 174	93,9 %

TAULUKKO 27 ELINVOIMALAUTAKUNTA: LIIKUNTAPALVELUT

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	447 523	392 363		392 363	472 730	-80 367	120,5 %
Toimintakulut	-2 257 803	-2 311 162		-2 311 162	-2 297 675	-13 487	99,4 %
Toimintakate	-1 810 280	-1 918 799	0	-1 918 799	-1 824 946	-93 853	95,1 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-1 810 280	-1 918 799	0	-1 918 799	-1 824 946	-93 853	95,1 %

TAULUKKO 28 ELINVOIMALAUTAKUNTA: NUORISOPALVELUT

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	155 794	129 382		129 382	151 145	-21 763	116,8 %
Toimintakulut	-489 975	-566 386	-33 000	-599 386	-521 166	-78 220	87,0 %
Toimintakate	-334 182	-437 004	-33 000	-470 004	-370 022	-99 982	78,7 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-334 182	-437 004	-33 000	-470 004	-370 022	-99 982	78,7 %

TAULUKKO 29 ELINVOIMALAUTAKUNTA: KULTTUURIPALVELUT

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	0	0		0	0	0	
Toimintakulut	-13 226	-12 603		-12 603	-10 358	-2 245	82,2 %
Toimintakate	-13 226	-12 603	0	-12 603	-10 358	-2 245	82,2 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-13 226	-12 603	0	-12 603	-10 358	-2 245	82,2 %

TAULUKKO 30 ELINVOIMALAUTAKUNTA: ELINVOIMAPALVELUT

Ulkoisen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	111 707	140		140	38 969	-38 829	27834,8 %
Toimintakulut	-919 737	-1 964 836	-120 000	-2 084 836	-2 087 376	2 540	100,1 %
Toimintakate	-808 030	-1 964 696	-120 000	-2 084 696	-2 048 408	-36 288	98,3 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-808 030	-1 964 696	-120 000	-2 084 696	-2 048 408	-36 288	98,3 %

TAULUKKO 31 ELINVOIMALAUTAKUNTA: MUSEOPALVELUT

Ulkoisen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	51 788	22 900		22 900	35 825	-12 925	156,4 %
Toimintakulut	-502 137	-541 333		-541 333	-480 454	-60 879	88,8 %
Toimintakate	-450 349	-518 433	0	-518 433	-444 628	-73 805	85,8 %
Poistot ja arvonalent.				0		0	
Yli-/alijäämä	-450 349	-518 433	0	-518 433	-444 628	-73 805	85,8 %

3.1.5.2 Elinvoimapalvelut

Elinvoimatoimialan hallinto on keskeinen osa Alajärven kaupungin elinvoimatoimialan organisointia ja johtamista. Elinvoimahallinto on myös käytännössä Alajärven kaupungin elinvoimapalvelut, jonka vastuulla on veto- ja pitovoiman lisääminen, yhteydenpitoa alueen yrittäjiin (yhdessä elinkeino-yhtiön kanssa) sekä kolmanteen sektoriin. Elinvoimatoimiala puolestaan toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmän koollekutsujana ja puheenjohtajana.

Elinvoimatoimialan johtamana valmistui kaupungin elinvoimaohjelma vuonna 2024.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2025

Elinvoimapalveluiden toteuma oli 2.048.407,72 euroa, joka on 98,3 % talousarviosta.

Elinvoimalautakunta on kokoontunut vuoden 2025 aikana 8 kertaa ja käsitellyt 70 pykälää ja b-listalla 44 pykälää.

Tavoitteiden tehtävänä oli tukea uuden strategian ja organisaation mukaisia kriittisiä menestystekijöitä. Tarkemmat tavoitteet näkyvät edellisessä taulukossa.

Elinvoimatoimialan hankkeet vuonna 2025

- Koulunuorisotyö nivelvaiheessa:
Hanke on päätynyt lukuvuoden 2024–2025 loppuessa. Hankkeeseen saatu valtionavustusta yhteensä 35.000 euroa. Toiminta on ollut koulussa tapahtuvaa erityisnuorisotyötä.
- Perheliikuntaneuvonta Alajärvellä:
Vuonna 2025 kokonaan tapahtunut hanke. Hankkeeseen on saatu valtionavustusta 23.000 euroa. Hankkeessa on kehitetty mallia perheiden elintapaohjaukseen. Toiminta on sisällytetty liikuntakoordinaattorin työhön hankkeen päätyttyä.

3.1.5.3 Liikunta- ja nuorisopalvelut

Alajärven kaupungin liikunta- ja nuorisopalvelut ja Vimpelin kunnan ostamat nuorisopalvelut

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut järjestivät paljon erilaisia terveyttä ja hyvinvointia edistäviä liikuntaryhmiä, kampanjoita ja tapahtumia sekä itsenäisesti että monialaisessa yhteistyössä. Osallistujamäärät eri tapahtumiin ja ryhmiin ovat olleet tavoitteenasettelun mukaista.

Uimahallin kävijämäärät ovat pysyneet edellisvuoden tasolla. Sunnuntaiaukioloja on jatkettu. Monitoimihallin ja pallohallin sekä koulujen salien ilta-ikäyttö on ollut suurempaa kuin aiemmin. Käyttäjille on avattu mahdollisuuksia varata yksittäisiä vuoroja myös sähköisesti.

Liikunta-avustuksista myönnettiin tukea yleisavustuksiin 28.700 euroa (11 hakijaa) ja kohdeavustuksiin 6.300 euroa (14 hakijaa).

Nuorisopalvelut

Nuorisoavustusten yleisavustuksia jaettiin 26.100 euroa (5 hakijaa) ja kohdeavustuksia 1.900 euroa (1 hakija).

Nuorisopalvelut järjestivät nuorille ja lapsille nuorisotilatoimintaa, toimintaa kouluissa sekä runsaasti vapaa-ajan tapahtumia. Kävijämäärät olivat tavoitteiden mukaisia. Nuorisopalveluissa oli monenlaisten syitten takia henkilöstövajausta pitkin vuotta. Rekrytointihaasteiden vuoksi toiminta on pyörinyt selvällä alimiehityksellä monia kuukausia. Budjetin alitus johtuu siitä.

Ohjaamo Alajärvi-Vimpeli

Ohjaamo Alajärvi-Vimpeli toimi pop-up toimintana painottuen toisen asteen oppilaitoksiin. Lisäksi ohjaamo on ollut mukana tapahtumajärjestelyissä eri yhteistyötahojen kanssa sekä rakentanut ja pitänyt yllä yhteistyöverkostoa eri asiantuntijoiden kanssa. Nuorilla on ollut keväällä mahdollisuus suorittaa hygieniapassi ohjaamon kustantamana sekä Alajärvellä että Vimpelissä ja tämä on ollut erittäin suosittua.

Etsivän nuorisotyö Alajärvi-Vimpeli

Etsivä nuorisotyö Alajärvi-Vimpelin asiakkaina oli vuonna 2025 yhteensä 84 nuorta. Nuoret ohjautuivat palvelun piiriin niin nuorisotyön, oppilaitosten kuin sotealan henkilöstön ohjaamina. Asiakkaat myös suosittelivat palvelua toinen toisilleen. Nuorten kanssa tehtiin työtä monin eri tavoin esimerkiksi viestitellen eri sovelluksilla ja sähköpostilla, tapaamisissa nuorten kotona tai nuorten valitsemassa paikassa ja nuorten auttamisena erilaisten palveluiden piiriin. Nuoria myös ohjattiin käytännössä erilaisissa palveluissa ja niiden käytössä, kuten kirjastossa, kaupassa, terveystieteissä ja harrastuspaikoissa. Etsivä nuorisotyö sai valtiontukea aluehallintovirastolta 55.000 euroa.

Starttipaja Laituri Alajärvi–Vimpeli

Starttipaja Laituri on toiminut vuoden aikana noin neljä eri pajajaksoa. Näissä osallistujia on ollut parisenkymmentä. Nuorten palautteen mukaan paja on auttanut heitä eteenpäin elämässä ja hahmottamaan tulevaisuuden suunnitelmiaan paremmin. Palvelu on alueen nuorten parissa erittäin pidetty. Starttipaja Laituri sai hankehakemuksensa mukaisesti aluehallintovirastolta valtiotukea 50.000 euroa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari /Tavoitetaso	Toteutunut 2025
Vapaa-aikapalvelut selkeyttävät tehtävään ja yhteistyötään hyvinvointialueen muutoksen ja tulevan TE-palveluiden 2024 uudistuksen ristipainneissa	Keskustellaan yhteistyöstä esim. hyvinvointialueen, Kympin ja järjestöjen kanssa ja tehdään tarvittaessa yhteistyösopimuksia. Käydään läpi tehtävänkuvat ja selkeytetään eri palveluiden rooleja.	Selkeät sopimukset yhteistyöstä. Selkeät työ- ja tehtävänjaot hyvinvointialueen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Työnkuvat ovat ajan tasalla. Omien työntekijöiden kesken tehtävä yhteistyö on selkeää ja sujuvaa.	Toteutui osittain. Neuvotteluja on käyty, mutta muutokset ovat jatkuneet, eikä kaikkia toimintamalleja ole saatu selkeytettyä.
Vahvistetaan eri väestöryhmien mahdollisuuksiin harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteetteja ja näin edistetään osallisuutta ja vähennetään syrjäytymistä.	Järjestetään monipuolisesti erilaisia tapahtumia ja kampanjoita. Elintapaohjaukseen kehitetään toimiva malli. Järjestetään edelleen nuorisotyötä monipuolisilla tavoilla. Tehdään hyvää ja ennakivoivaa yhteistyötä kaikkien yhteistyötahojen kanssa. Kaikukorttikokeilua jatketaan.	Korkea osallistumistaso järjestettyihin tapahtumiin ja kampanjoihin. Elintapaohjaus on vakiintunut toimivaksi osaksi liikunta-koordinaattorin työtä. Yhteistyö eri tahojen kanssa on vähintään edellisvuoden tasolla. Kaikukortin käyttö tunnetaan niin henkilöstön kuin asiakkaiden taholta.	Tavoite toteutui
Henkilöstön työkykyä, työhyvinvointia ja osaamista pyritään vahvistamaan	Kehityskeskustelut. Yhteiset kokoontumiset. Mahdollisuus osallistua erilaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin.	Jokaiselle on pidetty kehityskeskustelu. Yhteisiä kokoontumisia on järjestetty vähintään kuukausittain. Jokainen henkilöstön jäsen on osallistunut johonkin koulutukseen.	Tavoite toteutui

3.1.5.4 Museopalvelut

Museopalveluiden talous koostui kaupungin oman rahoituksen lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön tuesta. Henkilötyövuosiin perustuvan perusrahoituksen lisäksi valtionrahoitus kattoi 85 prosenttia alueelliseen työhön käyetyistä henkilötyövuosista. Lisäksi Nelimarkka-Rahasto sr. tuki museon kokonaisuuden hoitotyötä, tapahtumia sekä koululaiskuljetuksia. Museon talousarvio muodostaa oman kokonaisuutensa. Kulttuuriavustuksilla on erillinen kustannuspaikka, ja museosihteeri valmistelee avustuspäätökset elinvoimalautakunnalle. Museopalveluiden toteuma oli 444.628,59 euroa, joka on 85,8 % talousarviosta.

Nelimarkka-museon rakennuksessa todetun mikrobiongelman vuoksi taide-työpajatoiminta ja esimerkiksi musiikkiopiston loppuvuoden konsertit ohjattiin muualle. Näyttelytoiminta jatkui suunnitellusti: esillä oli Eero Nelimarkan taiteen lisäksi kuusi vaihtuvaa taidenäyttelyä, painotus oli pohjalaisessa, saamelaisessa ja Pohjois-Amerikan alkuperäiskansojen nykytaiteessa. Lisäksi oli avoimia yleisöopastuksia ja tapahtumapäiviä. Vuonna 2025 Nelimarkka-museon kävijämäärä oli yhteensä 2 615, joista maksavia asiakkaita oli 1 246.

Villa Väinölässä järjestettiin yhdeksän näyttelyä, joissa esiteltiin pääasiassa alueen ammatti- ja harrastelijataiteilijoiden tuotantoa sekä alueen kulttuuria ja arkkitehtuuria esittelevää sisältöä. Pääsymaksuttomassa Villa Väinölässä kävijöitä oli 2 024.

Museon tavoitteisiin kuuluu museopalveluiden lisääminen ja kohdentaminen lapsille ja nuorille. Maakunnan koululaisille tarjottiin näyttelyvierailujen lisäksi taidekokemusta syventäviä toiminnallisia työpajoja. Lisäksi järjestettiin nuorille suunnattu minitaideresidenssi.

Vuonna 2025 Nelimarkka-museon residenssiohjelmiin osallistui kaikkiaan 13 taiteilijaa ja arkkitehtiä Suomesta sekä ulkomailta.

Museo teki yhteistyötä Lapuan, Kauhavan ja Evijärven kanssa palkkaamalla kesäkuvataiteilijan, joka tuotti taidetoimintaa kuntien kesätapahtumiin.

Museoviraston kanssa neuvoteltuna alueellisen taidemuseon tehtäviin kuluu taidetoimijoiden yhteistyön edistäminen alueella ja yli kuntarajojen. Tätä toteutettiin järjestämällä verkostotapaamisia sekä julkisen taiteen seminaareja. Museo tuotti myös aluetta palvelevia, julkisesti saatavilla olevia digitaalisia sisältöjä verkkoon.

Valtakunnallista taideorganisaatioiden välistä yhteistyötä harjoitettiin Suomen Kansallisgallerian kanssa: Ateneumin vuoden 2026 Eero Nelimarkka-näyttelyä varten toteutettiin yhteistyössä noin 100 teoksen ja arkistokuvan valokuvausprojekti.

Museotoimen toiminnalliset tavoitteet

Tavoite ja Toimenpiteet	Mittari / Tavoitetaso	Toteutunut 2025
Museopalveluiden lisääminen ja kohdentaminen lapsille ja nuorille: Nuorten minitaideresidenssin ja kouluvierailujen tarjoaminen maakunnan kouluille	2 osallistujaa nuorten minitaideresidenssiin, 45 koululaisryhmän vierailua (675 koululaista) Etelä-Pohjanmaan alueen kouluista	Tavoite toteutui
Väinölän toiminnan kehittäminen: Arkkitehtuuriresidenssin käynnistäminen, näyttelyt- ja tapahtumat -toiminnan jatkaminen	2 000 tapahtuma- ja näyttelykävijää, 3 arkkitehtuuriresidenssin asukasta	Tavoite toteutui osittain
Kokoelmien hallinta ja digitointi: Taideteosten tietueiden päivittäminen digitaalisessa tietokannassa	100 luettelotietoa ja valokuvaa julkaistuna päivitettyinä museoiden yhteiseen tietokantaan	Tavoite toteutui osittain
Yhteistyön syventäminen muiden taideorganisaatioiden kanssa: Seminaarin järjestäminen Vaasan Museoiden ja Taiteen edistämiskeskuksen kanssa.	2 seminaaria, yhteensä 10 osallistujaa	Tavoite toteutui

Perustelut

Minitaideresidenssin osallistujamäärä oli 3, koululaisvierailijoiden määrä 670, Väinölän kävijämäärä oli 2 024. Arkkitehtuuriresidenssiin osallistujamäärä jäi kahteen, mutta residenssiasukkaiden kokonaismäärä oli 13. Kokoelmien luettelo- ja valokuvatiedot valmisteltiin, mutta julkaisemista museoiden yhteisessä tietokannassa ei toteuteta puuttuvan yhteisen tietokannan sekä julkaisuun vaadittavien tekijänoikeusmaksujen vuoksi. Kuntarajat ylittäviä ja taideorganisaatioiden kanssa yhteistyössä toteutettuja seminaareja järjestettiin kaksi, joissa osallistujia oli yhteensä noin 60.

3.1.6 Alajärven tekninen lautakunta**Tavoitteiden toteutuminen**

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat kaikki toimielinten jäsenet, lukuun ottamatta valtuutettuja. Viranhaltijoista tilivelvollisia ovat kaupunginjohtaja, toimielinten toimialajohtajat ja vastuuviranhaltijat.

Toiminta-ajatus

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia teknisen toimialan palvelujen tuottamisesta. Palveluihin kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset, rakennus- ja ympäristöpalvelut viranomaispalveluina sekä tila-, puhdistus- ja ravitsemispalvelu tukipalveluina.

Lisäksi lautakunnan tehtävänä on vastata investointien suunnittelusta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta annettujen määrärahojen puitteissa.

Tulevaisuuden visio ja strategia

Lautakunta pyrkii omalta osaltaan luomaan kuntalaisille viihtyisää ja turvallista työ- ja elinympäristöä sekä mahdollisimman hyvät edellytykset elinkeinoelämälle Alajärven kaupungin uuden strategian mukaisesti.

Keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2025

Vuonna 2025 toiminnassa toteutuivat seuraavat talousarviossa ennakoitujen keskeiset muutokset:

- Möksyn alueen kaavoitusprosessin käynnistyminen, joka liittyy uusiutuvan energian hankkeiden edellyttämiin maankäyttöön tarkasteluihin.
- Paavolan koulun suunnittelun loppuun saattaminen sekä rakentamisen kilpailuttaminen, mikä käynnisti hankkeen toteutusvaiheen.
- Uuden eläinlääkäritalon valmistuminen ja käyttöönotto.
- Biotermiinalin rakentamisen aloittaminen.

Edellä mainitut toimenpiteet konkretisoivat vuoden aikana erityisesti kaavoitukseen sekä merkittäviin rakennushankkeisiin liittyneitä toiminnallisia muutoksia.

3.1.6.1 Talousarvion ja tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2025 toiminnalliset tavoitteet

Teknisen lautakunnan toiminnalliset tavoitteet 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
1. Toiminnan järjestäminen mahdollisimman energiatehokkaasti	Varautumissuunnitelmia päivitettiin vuoden aikana vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Varajärjestelmien ja varavoimakoneiden toimivuus varmistettiin säännöllisillä kuukausittaisilla testauksilla.	Järjestelmien toiminnallinen testaaminen	Varautumissuunnitelmia päivitettiin vuoden aikana vastaamaan muuttuneita olosuhteita. Varajärjestelmien ja varavoimakoneiden toimivuus testattiin suunnitellusti ja testauksilla varmistettiin kiinteistöjen toimintavarmuus mahdollisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa.
2. Kaikissa olosuhteissa lämmön ja sähkön toimintavarmuuden ylläpitäminen	Ammattihenkilöstölle järjestettiin koulutuspäiviä Sedussa. Koulutuksilla vahvistettiin henkilöstön teknistä osaamista ja varmistettiin järjestelmien energiatehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö.	Henkilöstön koulutuspäivät (kaksi päivää koulutusta ilmanvaihto ja kaukolämpöautomaatio neljälle ammattihenkilölle).	Ammattihenkilöstölle järjestettiin koulutuspäiviä Sedussa. Koulutuksen teemoina olivat kiinteistöjen keskeiset tekniset järjestelmät, kuten kaukolämpöön perustuvat lämmitysjärjestelmät, vesikalusteet, ilmanvaihtokoneet sekä kiinteistöautomaatio. Lisäksi koulutuksessa käsiteltiin huoltokirjajärjestelmän käyttöä ja ylläpitoa. Koulutuksella vahvistettiin henkilöstön teknistä osaamista ja varmistettiin järjestelmien

energiatehokas sekä tarkoituksenmukainen käyttö.

Tavoite on toteutunut

3. Myönnettyjen omakotitalojen rakennuslupien kasvattaminen

Markkinoinnin tehostaminen yhteistyössä elinvoimapaalveluiden kanssa

Kaksinkertaistetaan myönnettyjen omakotitalojen rakennuslupien määrä verrattuna vuoteen 2024.

Elinvoimapaalvelut ovat tehostaneet markkinointia tiiviissä yhteistyössä teknisen toimen, rakennusvalvonnan ja kaavoituksen kanssa. Omakotitonttien ja asumisen mahdollisuuksia on nostettu aktiivisesti esiin kaupungin verkkosivuilla, sosiaalisen median kanavissa sekä kohdennetuissa kampanjoissa. Myönnettyjä rakennuslupia oli 5. Edellisvuonna 2024 lupia oli 5.

Tavoite ei toteutunut

Teknisen lautakunnan taloudelliset tavoitteet 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
1. Tilapalvelun kustannusten pienentäminen	Myydellä/purkamalla turhia kiinteistöjä	Myydyt ja puretut kiinteistöt kpl	Myydyt kiinteistöt - Rivitalo-osake 1 kpl Puretut kiinteistöt - Eläinlääkäritalo 1 kpl Tavoite on toteutunut
2. Energian säästötoimenpiteet eri sektoreilla	Siirtyminen energiatehokkaisiin järjestelmiin Kiinteistöjen käyttäjille annetaan ohjeistus energian säästötoimenpiteiksi	Energiankulutuksen seuraaminen	Tavoite on toteutunut

TAULUKKO 32 TEKNINEN LAUTAKUNTA: YHTEENVETO

Toimiala / lautakunta: Tekninen lautakunta
Vastuuviranhaltija: Jouni Hänninen

Ulkoisen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	9 657 961	9 684 062	0	9 684 062	9 820 764	136 702	101,41 %
Toimintakulut	-12 042 083	-12 556 556	-13 200	-12 569 756	-12 276 533	293 223	97,67 %
Toimintakate	-2 384 122	-2 872 494	-13 200	-2 885 694	-2 455 769	429 925	85,10 %
Poistot ja arvonalent.	-1 813 281	-1 646 427	0	-1 646 427	-1 880 061	-233 634	114,19 %
Yli-/alijäämä	-4 197 403	-4 518 921	-13 200	-4 532 121	-4 335 830	196 291	95,67 %

Yllä olevassa taulukossa on huomioitu peruspääoman korko, joka on vuosittain 122.210 euroa.

3.1.6.2 Viranomaispalvelut

Tekninen hallinto

Tekninen hallinto käsittää normaalit palvelujen tuottamiseen tarvittavat kustannukset mm. henkilökulut sivukuluineen, toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ICT-palvelut sekä kalusto. Tekninen hallinto sisältää myös teknisen lautakunnan kokouskulut. Teknisen hallinnon kustannukset jaetaan tasan kullekin seitsemälle sektorille.

Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelun toiminta-ajatus on alueen vetovoimaisuuden lisääminen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen, asumisen eri muotojen kehittäminen sekä niiden yhteensovittaminen alueiden käytön osalta. Yhdyskuntasuunnittelu käsittää hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston. Yhdyskuntasuunnittelun tulosalueesta vastaa kaavoituspäällikkö. Tulosalueella työskentelee tällä hetkellä yksi maanmittaus-tekniikko ja 50 % toimistosihteeri. Vuoden 2025 loppuun saakka on toiminut lisäksi yksi ma. kaavoitussihteeri.

Yhdyskuntasuunnittelun kokonaistoteuma vuonna 2025 on 109,38 % ja 430.543 euron määrärahoista ylittyi 40.369 euroa. Menojen ylittymiseen vaikutti määräaikaisen henkilöstön palkkakulut, jotka johtuivat kaavojen selvitysten vaatimista lisäresursseista.

Kaavoituksen osata toteuma on 8,3 % eli 12.311 euroa jäi käyttämättä Louhi-käyttöjärjestelmän muutosten takia. Louhi kilpailutettiin ja otettiin käyttöön koko kaupungissa, joten kustannukset pienenivät suuresti kaavoituksen osalta. Mittauksen ja kartaston osalta toteuma on 93,6 % eli toteuttamatta jäi 1.620 euroa.

Eri kaavahankkeiden toteuma vuonna 2025 on 88,7 %, vaikka eri kaavoihin budjetoitu määräraha on 134.000 euroa ja määrärahoista jäi käyttämättä 15.128 euroa. Tavoitteet eivät toteutuneet, koska kaikkia kaavahankkeita ei saatu edistettyä toivotulla aikataululla, joko viranomaisten vaatimuksien takia tai maanomistajien, toiminnanharjoittajien toiveesta tai hankkeen vaatiman lisätyömäärän takia.

Kaavoitushankkeita on menossa kaikkiaan 13 kpl, joista 7 on asemakaavoja, 6 osayleiskaavoja. Suolasalmen tuulivoimayleiskaava eteni ehdotusvaiheen vastineiden antoon saakka, ja on menossa hyväksymiskäsittelyyn. Alajärven keskustaajaman ja sen lähialueiden osayleiskaava on kaavaluonnosvaiheessa. Alajärven keskustaajaman ja Pynttärin osayleiskaava eteni telan hyväksymiskäsittelyyn mutta ei valtuustoon saakka. Keskustaajaman ja Pynttärin osayleiskaava ei edennyt suunnitellusti ja vaati lisäselvityksiä alueen toimijoiden sekä maanomistajien kanssa.

Kaavoitushankkeista keskustan ja Pynttärin asemakaavayhdistelmän teko eteni hiukan, mutta ei toteutunut suunnitellusti, koska kaavatyö toimistokartaksi on suuritöinen (n. 100 kaavaa). Lehtimäen kaavamateriaalien digitalisointi on kesken. Koulukeskuksen alueen asemakaavan muutos ehdotusvaiheeseen toteutui, vaikkakin vaati runsaasti lisätöitä viranomaisten vaatimien mm. lisäselvitysten ja havainnekuvien yms. takia. Kaavaa on hidastanut

alueen toimijoiden ristiriitaiset tavoitteet ja niiden vaatimat lisätyöt. Tupasaaren teollisuusalueen ja Hautasen alueen asemakaava on edennyt OAS-vaiheeseen, mutta yleiskaavan viivästyminen vaikuttaa tämän hankkeen etene- miseen.

Aloittamatta jäivät Höykkylän osayleiskaava, Alajärven pienten järvien osayleiskaava sekä Mustaniemen asemakaavoitus. Raakamaan hankintaa edistettiin suunnitelmallisesti. Poikkeamislupa- ja suunnittelutarveratkaisu- päätöksiä valmisteltiin 11 kappaletta, joista Hopearuukki sekä Peuranlinnan aurinkovoimahankkeet olivat laajatöisiä. Vireillä olevia on noin 20 kpl. Val- mistellut päätökset koskivat rantarakentamista, poikkeamia kaavasta erilai- silla alueilla, suunnittelutarveratkaisuja kaavan lievealueilla ja ranta-alueilla sekä aurinkovoima- sekä akustolaitoksia.

Yhdyskuntasuunnittelun toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Riittävä raakamaan hankinta ja kaavoitus tonteiksi	Raakamaata hanki- taan keskeisiltä alu- eilta	Tupasaaren alueen maanhankinta edennyt ja kaavoitus on OAS-vai- heessa. Viivästynyt OYK viivästyksen takia.
2. Keskustan osayleis- kaavan saattaminen eteenpäin	Kaava hyväksymisvai- heeseen	Ehdotusvaiheen vastineiden käsittely ja hyväksy- misvaiheeseen edennyt
3. Alueidenkäyttölain, RYHTI-lain ja rakenta- mislain edellyttämien tehtävien järjesteleminen	Seurataan ja kehite- tään toimintatapoja uu- den lain puitteissa mm. hallintosääntö ja ra- kennusjärjestys, koulu- tukset, lisäohjelmistot.	RYHTI- testauskuntana ja ohjelmistomuutokset selvillä. Hallintosäännön ja rakennusjärjestyksen päivittäminen kesken.

Yhdyskuntasuunnittelun taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Monipuolinen tonttitar- jonta ja kaavojen ete- neminen	Riittävä raakamaan hankinta ja kaavoittaminen ton- teiksi	Monipuolinen tonttitar- jonta sekä raakamaan hankinta etenee

TAULUKKO 33 TEKNINEN LAUTAKUNTA: YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Toimiala / lautakunta: Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuuviranhaltija: Kirsi Haapa-aho

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	29 114	16 490	0	16 490	9 919	-6 571	60,15 %
Toimintakulut	-350 958	-440 575	0	-440 575	-474 373	-474 373	107,67 %
Toimintakate	-321 844	-424 085	0	-424 085	-464 454	-40 369	109,52 %
Poistot ja arvonalent.	-6 458	-6 458	0	-6 458	-6 458	0	100,00 %
Yli-/alijäämä	-328 302	-430 543	0	-430 543	-470 912	-40 369	109,38 %

Ylitys johtuu henkilökulujen ylityksestä.

Yleiset alueet

Yleiset alueet käsittävät liikenneväylien (kaava- ja yksityistiet, katuvalaistus), puistoalueiden (puistot, leikkikentät ja uimarannat), maa- ja metsätilojen, muiden yleisten alueiden (venesatamat, peruskuivatus, tori, kaatopaikka) ja ulkoliikuntapaikkojen kunnossapidon.

Hoidettavia kaavateitä on 69,8 km, yksityisteitä avustetaan hoidollisesti 157 km matkalla. Lisäksi hoidettavana on kevyen liikenteen väyliä 27,9 km ja kiertoliittymiä 4 kpl. Yleisiä uimarantoja on 11 kpl ja ylläpidettäviä leikkikenttiä yhteensä 28 kpl. Leikkialueista 8 kpl on yleisinä leikkipuistoina, muut leikkikentät sijaitsevat kiinteistöillä kuten koululla ja päiväkodeilla. Kiinteistöjen leikkikenttien kunnossapitoa hoidetaan yhdessä tilapalvelun kanssa.

Yleisten alueiden kokonaistoteuma vuonna 2025 on 99,41 %, budjetoituna on ollut 3.382.815 euroa ja toteuma on 3.362.943 euroa.

Yleisten alueiden kokonaisuutta tarkasteltaessa kaavateiden hoitoon oli varattuna 1.484.000 euroa ja toteuma oli 1.610.875 euroa. Yksityisteille oli varattuna 862.260 euroa ja toteuma oli 779.744 euroa. Liikenneväylien kunnossapito on sääolosuhderiippuvainen, talvikauden aeraus- ja hiekoitustarpeet vuonna 2025 jäivät hieman normaalia pienemmiksi.

Kevät-syyskauden rankkasateet aiheuttivat korjaustarpeita hiekkapintaisilla tieosuuksilla. Huomioitavaa on myös poistojen merkittävä kasvu, esimerkiksi kaavateihin kohdistuu viime vuosien investointirakentamisen kautta poistoja 178.579 euroa.

Ulkoliikuntapaikkojen hoitoon oli varattuna 563.973 euroa toteuman ollessa 579.222 euroa. Puistoalueisiin, uimarantoihin ja leikkikenttiin oli budjetoituna 232.544 euroa ja toteuma oli 246.078 euroa. Jääkiekkokentät lisämääräraha kvalt 31.3.2025 § 13 ulkojään käyttö kustannukset 13.200 euroa.

Maa- ja metsätilojen osalla puustokauppojen tulot olivat 265.148 euroa, vuosittainen puuston kauppataloarvio on ollut talousarviossa 150.000 euroa. Tehtyjen kauppojen puustotulot eivät tuloudu tasaisesti kalenterivuosille. Puukaupan korjuuajat ovat yleisesti 1–3 vuotta ja metsäyhtiöt suorittavat hakkuun tarpeensa mukaan.

Muut yleiset alueet käsittävät venesatamat, torin, kaatopaikan (Tupasaaren suljettu kaatopaikka), sekä peruskuivatuksen. Muihin yleisiin alueisiin oli 195.753 euroa ja toteuma niissä oli 185.807 euroa.

Yleisten alueiden hallinnon määräraha on jaettu eri kustannuspaikoille.

Yleisten alueiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Katu- ja tieverkoston kunnossapito ja turvallisuus	Katu- ja tieverkoston kunnossapitotehtävät	Toteutunut. Korvattavien liukastumistapauksien määrä katualueilla 0 kpl.
2. Katualueiden haltuunottojen saattaminen loppuun	Haltuunotot ja lohko-mistoimitukset	Toteutunut. Katualueiden haltuunottoja suoritettu loppuun mm. Palosuvanon alueella.

Yleisten alueiden taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Katualueiden peruskorjaukset ja korjausvelan pienentäminen	Katuverkon korjausohjelman noudattaminen (katuverkon inventointi tehty vuonna 2020).	Toteutunut. Peruskorjattu Jokitie, Hurmeentie sekä vanhojen as. alueiden kaduista Metsotie, Nielutie, Suomotie, Kohotie, Jussinpolku, Varputie
2. Kustannustehokkaat hoitotavat	Talouden seuranta / osavuosiraportit	Toteutunut. Yleisten alueiden toteuma on 99,41 %.

TAULUKKO 34 TEKNINEN LAUTAKUNTA: YLEISET ALUEET

Toimiala / lautakunta: Yleiset alueet

Vastuuviranhaltija: Juuso Pikkukangas

Ulkoisen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	421 874	155 100	0	155 100	294 669	139 569	189,99 %
Toimintakulut	-2 343 237	-2 261 087	-13 200	-2 274 287	-2 184 440	89 847	96,05 %
Toimintakate	-1 921 363	-2 105 987	-13 200	-2 119 187	-1 889 771	229 416	89,17 %
Poistot ja arvonalent.	-1 391 862	-1 263 628	0	-1 263 628	-1 473 163	-209 535	116,58 %
Yli-/alijäämä	-3 313 225	-3 369 615	-13 200	-3 382 815	-3 362 934	19 881	99,41 %

Toteuma oli budjetissa. Valtuusto on myöntänyt lisämäärärahan (kvalt 31.3.2025 § 13) ulkojään käyttökustannuksiin 13.200 euroa.

Vesihuoltolaitoksen toiminta

Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin omistamien vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta, verkoston rakentamisesta ja kunnossapidosta. Vesilaitos toimittaa laatuvaatimukset täyttävää käyttövetä asiakkailleen ja viemärlaitos huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistusprosessista ympäristölupaehtojen mukaisesti.

Vedenottamoja on 4 kpl ja vesijohtoverkostoa on yhteensä noin 231 kilometriä. Jätevesipuhdistamoita on kaksi kappaletta (Alajärvi ja Lehtimäki). Jätevesipumppaamoja on 38 kpl ja 114,2 km viemäriverkostoa, sekä 2

sadevesipumppaamaa. Osassa keskustaajamaa on myös maanalaisia huleveden putkiviemäreitä. Molemmilla jätevesipuhdistamoilla on oma jätevesiverkosto ja ne eivät ole yhteydessä toisiinsa, jätevesipuhdistamot toimivat lupaehtojen mukaisesti.

Vesilaitoksen tulot muodostuvat asiakkailta saaduista vuosittaisista perusmaksuista, käyttömaksuista ja liittymätuloista. Vesi- ja viemärihinnastolle on tehty hintojen tarkistukset viimeksi 1.9.2024.

Puhdas vesi

- Käyttömaksu 1,14 euroa/m³
- Omakotitalon perusmaksu 67,55 euroa/ vuosi
- Rivi- ja kerrostalon talokohtainen perusmaksu 131,45 euroa/ vuosi
- Huoneistokohtaisen mittauksen perusmaksu 33,76 euroa
- Teollisuuskiinteistön perusmaksu 131,45 euroa vuodessa.

Talousveden laatuvaatimukset täyttämään vettä toimitettiin vuonna 2025 Alajärvellä ja Lehtimäellä kotitalouksille yhteensä 447.671 m³, elintarviketeollisuudelle 13.709 m³, vesiosuuskunnille 5.230 m³ ja muille kunnille 47.108 m³.

Alajärven vesilaitoksen tuotot ovat 342.244 euroa, kulut 181.637 euroa ja poistot 110.541 euroa. Lehtimäen vesilaitoksen osuus tuotoista on 182.780 euroa, kulut 123.423 euroa ja poistot 21.596 euroa. Uusia vesiliittymiä kytkettiin yhteensä 10 kpl, joista tuloja saatiin yhteensä 14.604 euroa. Muita pienempiä tuloja on saatu vesijohtoliittymien rakentamiseen liittyvistä osista ja tarvikkeista. (Kaikki hinnat ilmoitettu alv 0 %)

Laskutettavan jäteveden määrä laitoksilla oli yhteensä 249.140 m³ Jätevesipuhdistamoille otettiin lisäksi vastaan umpi- ja sakokaivolietettä, joista saatiin tuloja 43.886 euroa. Alajärven jätevesipuhdistamolla suoritetaan myös naapurikunnille lietteenkäsittelyä ja siitä saatiin tuloja 15.340 euroa. Muita pienempiä tuloja on saatu viemäri liittymien rakentamiseen liittyvistä osista ja tarvikkeista.

Toiminnan tuotot viemärilaitoksilla yhteensä olivat yhteensä 971.955 euroa. Alajärven viemärilaitoksen osuus tuotoista on 848.102 euroa, kulut 528.324 euroa ja poistot 241.461 euroa. Lehtimäen viemärilaitoksen osuus tuotoista on 123.853 euroa, kulut 155.582 euroa ja poistot 26.840 euroa. Uusia viemäri liittymiä kytkettiin 4 kpl, josta tulot 14.448 euroa.

Investoinnit ja kunnossapito

Vesi- ja viemäriverkostojen saneerausta tehdään ennakoivasti mm. putkistojen ja laitteiston käyttöikään sekä ilmenneisiin ongelmiin perustuen. Vesijohdotoverkoston vuotoja oli vuonna 2025 Alajärvellä 11 kpl ja Lehtimäellä 4 kpl. Jätevesiverkoston tukoksia ja vuotoja oli vuonna 2025 Alajärven alueella 21 kpl ja Lehtimäen alueella 3 kpl.

Vuonna 2025 uusittiin Alajärven jätevesipuhdistamolla välppäkone ja Lehtimäen jätevesipuhdistamolle hankittiin kiinteä varavoimakone. Uutta viemäriverkostoa rakennettiin katuinfran yhteydessä Pihlajakaaren asuntoalueelle 0,8 km ja Luoma-ahon teollisuusalueelle 0,6 km. Viemäriverkoston saneerausta suoritettiin keskustaajaman alueella mm. uusimmalla kaivoja ja

sujuttamalla olevaa betoniputkistoa muoviseksi. Viemärlaitoksen investointeihin oli varauduttu yhteensä 295.000 euron määrärahalla ja toteuma oli 276.186 euroa.

Vesijohtoverkoston osalla jatkettiin runkolinjan uusintaa Paalijärvi-Teerineva-Luoma-aho-linjastolla. Alkaloinneille suoritettiin puhdistuksia ja peruskunnostuksia. Vedenottamoiden, vesijohtolinjastojen, sekä liittyvän laitteistojen investointeihin oli varauduttu 165.000 euron määrärahalla ja toteutuma oli 178.897 euroa.

Vuoden 2025 toteutuminen

Vesilaitoksien käyttötalouden toteuma on -14.637 euroa alijäämäinen. Edellisvuoteen verraten alijäämä on pienentynyt, vuoden 2024 tilinpäätöksessä sen ollessa -37.641 euroa. Vesilaitoksien tulevat tuotot eivät riitä täysin kattamaan laitoksien kuluja, sekä peruspääoman koron osuutta 122.000 euroa. Vesi- ja viemärihinnastoille on tehty hinnan tarkistukset viimeksi 1.9.2024.

Vesihuoltolaitoksen toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Laadukas vesihuolto	Käyttöveden laatu vastaa vaatimuksia Jäteveden puhdistus vastaa lupaehtoja	Toteutunut. Valvontaohjelman mukaiset näytteenotot tehty, veden laadussa ei poikkeamaa. Jäteveden puhdistusteho lupaehtojen mukainen.
2. Häiriötilanteisiin varautuminen	Häiriötilanteiden hallinta suunnitelmallista	Toteutunut. Häiriötilannesuunnitelmat ja toimintakortit päivitetty ja toimitettu valvovalle viranomaiselle. Varavoimaa hankittu vuonna 2025 lisää. (Sähkökatkojen aikana veden toimitus ei keskeytynyt, myrskytuhot 2025)

Vesihuoltolaitoksen taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Verkostojen ja laitosten ennakoivat korjaukset	Huonokuntoisien / käyttöikänsä päässä olevien verkostojen saneeraus Laitosten komponenttien peruskunnossapito ja uusinta	Toteutunut. Verkoston ja laitteiston kunnossapito ja uusinta suunnitelmallista. Vuonna 2025 uusittu jätevesipuhdistamon välppäkone, sekä päivitetty automaatiota.
2. Hinnastojen ja sopimusten ajantasaisuus	Tukkuveden hinnan ja sopimusehtojen päivitys	Toteutunut. Tukkuveden hinnasto päivitetty.

TAULUKKO 35 TEKNINEN LAUTAKUNTA: VESIHUOLTOLAITOKSET

Toimiala / lautakunta: Vesihuoltolaitokset

Vastuuviranhaltija: Juuso Pikkukangas

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	1 637 394	1 315 231	0	1 315 231	1 677 578	362 347	127,55 %
Toimintakulut	-1 260 074	-1 050 868	0	-1 050 868	-1 291 775	-240 907	122,92 %
Toimintakate	377 320	264 363	0	264 363	385 803	121 440	145,94 %
Poistot ja arvonalent.	-414 961	-376 341	0	-376 341	-400 440	-24 099	106,40 %
Yli-/alijäämä	-37 641	-111 978	0	-111 978	-14 637	97 341	13,07 %

Yllä olevassa taulukossa on huomioitu peruspääoman korko, joka on vuosittain 122.210 euroa.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, valvoa kaavojen noudattamista sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään. Lisäksi tehtävään kuuluu rakentamisen yleinen ohjaus ja neuvonta.

Henkilöstön määrä rakennusvalvonnassa Alajärvellä on kaksi, rakennustarkastaja ja toimistos sihteeri.

Rakentamislupia tuli odotettua enemmän, aurinkovoimapuistojen myötä myös tuottoja tuli enemmän. Talousarvion määräraha alittui 79.297 euroa. Rakennusvalvonnan tuottopuolelle on tullut paljon enemmän tuottoja kuin rakennusvalvonnan talousarvioon oli arvioitu, noin 48.000 euroa.

Rakennusvalvonnan toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Rakentamislain edellyttämien tehtävien sisäaajo	Seurataan ja kehitetään toimintatapoja uuden lain puutteissa	Toteutunut osittain ja jatkuu edelleen vuonna 2026
	Mahdolliset lisäohjelmistot	

Rakennusvalvonnan taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Keskeneräisten ja luvattomien rakennusten kartoitus	Keskeneräisen rakennuskannan läpikäyminen ja lupien hakemiseen velvoittaminen määräaikaan mennessä	Keskeneräisten rakennusten ja luvattomien rakennusten kartoittamisen kartoitusta toteutettu ja jatketaan edelleen vuonna 2026.
	Vanhentuneiden lupien selvitys	

TAULUKKO 36 TEKNINEN LAUTAKUNTA: RAKENNUSVALVONTA

Toimiala / lautakunta: Rakennusvalvonta

Vastuuviranhaltija: Johanna Sikkilä

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	89 789	40 525	0	40 525	98 500	57 975	243,06 %
Toimintakulut	-206 333	-222 204	0	-222 204	-200 882	21 322	90,40 %
Toimintakate	-116 544	-181 679	0	-181 679	-102 382	79 297	56,35 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-116 544	-181 679	0	-181 679	-102 382	79 297	56,35 %

Kertaluonteisia tuottoja on tullut paljon enemmän kuin talousarvioon oli arvioitu, noin 48.000 euroa.

Ympäristöpalvelut

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edun valvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa.

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Seinäjoen kaupungin hallinnoimalta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelta. Talousarvion toteutuma 90,56 %, tuloja oli 8.320 euroa. Ympäristöterveydenhuollon ostopalveluiden osalta määräraha alittui 12.448 euroa.

Ympäristöhuollon toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Aloituskokousten pitäminen maa-ainesten ottoluvan saaneille	Jokaisen luvan myöntämisen jälkeen sovitaan yrittäjän kanssa yhteinen aloituskokous	Aloituskokoukset maa-aineksenottolupien saaneille pidetään, kun otto-toiminta alkaa. Katselmuksot on tehty. Vuositaiset tarkastukset on tehty kaikille toiminnassa oleville maa-aineksenottoalueille. Vuosi-ilmoitukset on toimitettu.

Ympäristöhuollon taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
Nykyisen lainsäädännön mukaiset paikalliset määräykset	Ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen	Ympäristönsuojelumääräykset päivitetty

TAULUKKO 37 TEKNINEN LAUTAKUNTA: YMPÄRISTÖHUOLTO

Toimiala / lautakunta: Ympäristöhuolto

Vastuuviranhaltija: Beata Kallio

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	14 009	0	0	0	8 320	8 320	0,00 %
Toimintakulut	-405 315	-425 106	0	-425 106	-393 284	31 822	92,51 %
Toimintakate	-391 306	-425 106	0	-425 106	-384 964	40 142	90,56 %
Poistot ja arvonalent.	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Yli-/alijäämä	-391 306	-425 106	0	-425 106	-384 964	40 142	90,56 %

Alitus johtuu sisäisen oman hallinnon alhaisesta kulujen vyörytyksestä ja henkilöstökulujen alituksesta.

3.1.6.3 Tukipalvelut**Tilapalvelut**

Tilapalvelun talousarvio vuonna 2025 oli 4.341.838 (muutettu talousarvio 4.386.838) euroa ja toteuma 4.057.017 euroa. Talousarvio alittui yhteensä 329.821 euroa ja toteutuma oli 92,5 %. Lisämääräraha 45.000 euroa lisättiin kustannuspaikalle 072239 Eläinlääkäritalo (Kvalt. 26.5.2025 § 51). Tilapalveluilla ei ole omaa taulukkoa, koska se vyöryy nolliille.

Talousarvioon sisältyy normaalit vuosittaiset kunnossapito- sekä huoltotyöt ja lisäksi joitakin erikseen nimettyjä toimenpiteitä, joihin talousarviossa on varattu kohdennettu määräraha. Vuoden aikana tulee kuitenkin useita kiinteistöjen kunnossapitoon ja huoltoon liittyviä äkillisiä toimenpiteitä vaativia hankintoja ja korjauksia, näihin ei ole määrärahoja varattuna.

Lisäksi talousarvioon ei ole varattu tilaajien toiminnan tarpeisiin eikä hallintokuntien tilaamia muutos- ja kunnostukseen liittyviä lisätöitä, joihin ei talousarvion teon yhteydessä ole mahdollista varautua.

Selvitys suurimmista yksittäisistä kustannuksista

Sähkökulut ylittyivät n. 17.000 euroa.

ICT-palvelut ylittyivät n. 10.000 euroa.

Lämmitys alittui 142.000 euroa.

Henkilöstökulut alittuivat noin 85.000 euroa.

Rakennusten ja alueiden kunnossapito alittui 131.000 euroa.

Rakennusten ja alueiden kunnossapito

Toiminta käsittää kiinteistöhuolto-/vahtimestaripalvelut. Huoltotöihin kuuluu rakennusten kunnossapitotehtävät, koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltotyöt. Kiinteistöjen lämmitys-, sähkö-, vesi- ja jätevesikulut. Ostopalveluna sähkö- ja automaatiotyöt, lvi-työt, nuohoustyöt (hormit, ilmanvaihtokanavat), hissihuollot, nosto-ovihuollot, paloilmotus- ja sammutusjärjestelmien tarkastukset ja huollot yms. Auraus ja hiekoitus alittui oman kaluston hankinnan seurauksena, sekä hoitopalvelujen kilpailutuksen ansiosta. Vähäluminen alkutalvi auttoi myös asiassa.

Sähkökulut

Sähköenergian hinnan nousu on ollut maltillista. Myös energiankulutus kasvoi ja ylitys oli 2,8 %.

ICT-palvelut

Uuden kulunvalvonta- ja työaikaseurantalaitteiston avausmaksut nostavat ICT-palvelujen kuluja, koska näitä ei voitu laittaa Hedsam-investointiin. ICT-palvelut ylittyivät yhteensä noin 10.000 euroa. Tämä hankinta jatkuu vuonna 2026 vielä muutaman kiinteistön osalta.

Käyttöpuolen ylitykset ja alitukset

Kaupungintalo

Kiinteistöhoidon kilpailuttamisella saatiin auraukseen ja hiekoitukseen säästöjä 40.000 euroa.

Pallohalli

Pallohallin alitus johtuu pitkälti lämmityksestä, koska alkutalvi oli leuto. Alitus on 31.000 euroa.

Tilapalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Toiminnan järjestäminen mahdollisimman energiatehokkaasti	Varautuminen energian toimintakatkoksiin Uusiutuvien energiamuotojen käyttäminen Hukkaenergian talteenotto kaupungin rakennuksissa	Talotekniikan koulutuspäivät ja messuvierailu Vuoden energia kulutus laski Tavoite toteutui
2. Kaikissa olosuhteissa lämmön ja sähkön toimintavarmuuden ylläpitäminen	Toimintakokeiden tekeminen ja testaaminen	Tavoite on toteutunut

Tilapalveluiden taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Tilapalvelun kustannusten pienentäminen	Myymällä/purkamalla turhia kiinteistöjä	Yksi purettu ja yksi myyty kiinteistö Tavoite toteutui

Puhdistuspalvelu

Puhdistuspalvelut on vastannut kaupungin omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta tilaajan hyväksymän tarjouksen mukaisesti. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksissa on mukana myös kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (WC- ja käsipyyhepaperit). Hankintojen osalta kuulumme Hanselin yhteishankintaan. Sopimustoimittaja on Suomen MediTuote Oy.

Puhdistuspalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille puhdistuspalvelussa työskentelevien henkilömäärän mukaan.

Talousarvion 2025 toteutuma oli 100 %. Määrärahat ylittyivät 176 euroa.

Puhdistuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Siistit, sisäilmaltaan mahdollisimmat puhtaat ja viihtyisät tilat	Kohteeseen sopiva, tarkoituksen mukainen ja oikea-aikainen siivous	Tavoite on toteutunut

Puhdistuspalveluiden taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Kustannustehokas siivous	Oikea-aikainen siivous, tyhjäkäynnin välttäminen mm. työllistäsunnittelun avulla	Tavoite on toteutunut

Ravitsemuspalvelu

Ravitsemuspalvelun yksiköt ovat tuottaneet ateriapalveluja sivistystoimen asiakasryhmille. Asiakkaita ovat koulut ja lasten päivähoitoyksiköt. Elintarvikehankintojen osalta kuulumme Hanselin yhteishankintaan. Toimitustukku on Meira Nova. Ruokahuollon kustannuksista noin 80 % koostuu henkilöstö- ja elintarvikekuluista.

Hallinto on jaettu hallintokuntien kesken suoritteiden suhteessa.

Talousarvion 2025 toteuma oli 101 %. Määrärahat ylittyivät 16.675 euroa.

Ravitsemuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Ravitsemispalveluissa tavoitteena on 100 % kotimaisuusaste ruoanvalmistuksessa käytettävien elintarvikkeiden, kuten lihan- ja lihavalmistusten, maito- ja maitotuotteiden sekä leipomotuotteiden osalta. Muista elintarvikkeista aina vaihtoehtona kotimainen tuote.	Hankinnoissa käytetään hankintarenkaan kotimaisia sopimustuotteita. Valitaan tuotteista aina kotimainen vaihtoehto mahdollisuuksien mukaan.	Tavoite on toteutunut

2. Lähiruoka ravitsemuspalveluissa	Ravitsemispalveluissa järjestetään lähiruokapäiviä ja lisäksi tarjoamme lähiruoasta valmistettuja komponentteja osana päivittäistä ateriaa.	Tavoite on toteutunut
------------------------------------	---	-----------------------

Ravitsemuspalveluiden taloudelliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Toteutunut 2025
1. Ruokahävikin vähentäminen	Valmistus-, linjasto- ja lautas-hävikin mittaaminen Syötäväksi kelpaavan ruoan hyödyntäminen Mahdollinen hävikkiruoan myynti kohteissa, joissa ruoka valmistetaan ja tarjotaan buffet-linjastosta	Tavoite on toteutunut. Hävikkiruoan myynti on nyt mahdollista kaikissa toimipisteissä. Kartoitamme missä kohteessa se on tarkoituksenmukaista. Tällä hetkellä myyntiä on neljässä eri toimipisteessä.
2. Energiatehokas ruoanvalmistus	Oikea-aikainen valmistus, laitteiston energiatehokas käyttö. Tarvittaessa ruokalistan muokkaaminen.	Tavoite on toteutunut

3.1.6.4 Investoinnit

Muut investointikohteet / kaupunginhallitus

Mertapuron yksityistiesilta toteutui suunnitelman mukaisesti. Kohteelle saatiin ELY-keskuksen avustusta 57.722 euroa kokonaiskustannuksen ollessa 67.908 euroa, kaupungin osuudeksi jäi 10.186 euroa.

Pirkkalanlahden kunnossapitoa jatkettiin suunnitelman mukaisesti vesikasvillisuuden niitoilla. Niittoihin oli varattuna 35.000 euron määräraha, niittojen kustannukset olivat 28.030 euroa.

Kalusto / irtain omaisuus

Tekninen toimi hankki ajoneuvoja ja kalustoa investointilistauksen mukaisesti. Yleisille alueille uusittiin kuorma-auto ja pakettiauto jouduttiin hankki-
maan organisaatiomuutoksen vuoksi. Lisäksi hankittiin kiinteistöpuolelle pyöräkuormaajatyypinen ympäristönhoitokone. Kaluston hankinnasta jäi toteutumatta törmäyskärryn hankinta. Törmäyskärryn vetoautolle olevat massavaatimukset ovat melko suuret ja kaupungilla ei ole tällä hetkellä asiaan sopivaa ajoneuvoa. Kalustohankintoihin oli varauduttu yhteensä 398.000 euroa määrärahalta ja toteuma oli 387.163 euroa.

Tilapalvelut

Monitoimihallin hissi 51.000 euroa: Investointi toteutui suunnitellusti. Toteutuma oli 53.112 euroa.

Paavolan koulun rakentaminen, määräraha 500.000 euroa: Vuonna 2024 on Paavolan koululle valittu arkkitehtitoimisto. Uuden koulun rakentaminen alkoi maanrakennustöillä ja kunnallistekniikan siirroilla vuonna 2025 ja valmistuminen on vuonna 2027–2028. Investoinnin kustannukset 31.12.2025 olivat 558.193 euroa.

Myllyvainion päiväkoti 40.000 euroa: Pienten puolen leikkivälineet ja turva-alueet uusittiin. Toteutuma oli 40.000 euroa.

Alakylän koulun peruskorjaus 15.000 euroa: Investoinnissa korjattiin oppilas-pukuhuoneet ja pesutilat, toteutuma oli 14.942 euroa.

Nelimarkka-museo, putkiremontti 70.000 euroa: Ei toteutunut, koska museon kokonaisarvio kesken.

Taimelan koulun leikkikenttä 25.000 euroa: Taimelan leikkikenttään oli talousarviossa 25.000 euron määräraha. Investointi toteutettiin kuitenkin kokonaisuudessaan vuonna 2025 kustannustehokkuuden takia. Määräraha ylittyi edellä mainitusta syystä ylitystä. Toteutuma oli 45.000 euroa.

Terveyskeskuksen pysäköintialue 90.000 euroa: Puretun vanhan eläinlääkäritalon paikalle rakennettiin uusi paikoitusalue. Ylitystä tuli, kun samalla uusittiin kunnallistekniikkaa, liittymä ja Lääkäritien valaistus. Alueelle tuli sähköautojen latausasemat. Kohde tullaan asfaltoimaan vuoden 2026 aikana, joka on oma investointi. Toteutuma oli 117.000 euroa.

Mäntymäen päiväkoti, peruskorjaus ja uuden suunnittelu 65.000 euroa: Päiväkotiin asennettiin auringonsuojia ja viilennyslaitteita, tehtiin turva-alueiden ja leikkivälineiden huoltoa, uusimista ja uuden päiväkodin suunnittelua. Toteutuma oli 39.000 euroa.

Pallohallin ulkovalaistus 10.000 euroa: Toteutui suunnitellusti. Toteutuma oli 14.000 euroa.

Eläinlääkäritilat, määräraha 310.000 euroa: Valmistui kevään 2025 aikana. Investoinnin kustannukset olivat 308.947 euroa.

Hoiskon koulun turva-alueet 15.000 euroa: Leikkialueiden turva-alueet asennettiin. Toteutuma oli 19.000 euroa.

Ravitsemuspalvelu

Koulukeskuksen keittiölle oli määrärahaa varattuna 60.000 euroa yhdistelmäpadan hankintaa varten. Hankinta on toteutunut suunnitellusti. Hankinnan arvo oli 59.293 euroa.

Kaavatiet

Vuonna 2025 jatkettiin Pihlajakaaren asuntoalueen infran rakentamista mm. valaistuksen asennuksella, luiskien viimeistelyillä ja ajoteiden pintakerroksilla. Pihlajakaaren asuntoalueen rakenteet ovat valmiit, alueen asfaltoinnit ovat suunnitelmassa vuodelle 2027.

Hautausmaahan katualueiden peruskorjaukset ja asfaltoinnit saatettiin loppuun. Alueen kuivatuslinjoja parannettiin jo aikaisemmin vuonna 2024.

Alajärventie - Hurmeentie - Teollisuustie risteysalueelle rakennettiin kiertoliitelmä ja myös Hurmeentie peruskorjattiin. Hurmeentien rakenteena on pohjaolosuhteen vuoksi masuunihiekka, jonka lujuus- ja kantavuuskehitystä seurataan, asfaltointi toteutetaan kantavuuden salliessa vuonna 2026.

Jokitielle suoritettiin rakenteiden ja kuivatuslinjastojen peruskorjaus, samassa yhteydessä Alajärven vesiosuuskunta uusi Jokitiellä kulkevan runkovesilinjan. Joktien asfaltointi on talousarviossa varattu vuodelle 2026.

Vuosittaisella vanhojen asuntoalueiden katujen kunnostusmäärärahalla kunnostettiin ja asfaltointiin vuonna 2025 asuntoalueen kaduista Metsotie, Nielutie, Katiskatie, Jussinpolku, Mutasentie ja Varputie (Hurmeen alue). Kohotien osalla rakenteeseen jouduttiin tekemään massanvaihtoja ja sen asfaltointi on suunniteltu vuodelle 2026.

Uutta katuvalaistusta rakennettiin Tikkasentielle ja Teerinevantielle. Olemassa olevan katuvalaistuksen maakaapelointia ja valaisimien uusintaa led-tekniikalle jatkettiin mm. Soinintiellä. Lisäksi uusittiin vanhoja ohjainlaitteita ja keskuksia.

Kaavateiden rakentamiseen on ollut varattuna investointiosassa 1.775.000 euron määräraha, kustannustoteuman ollessa 1.832.330 euroa. Määräraha on ylittynyt 57 330 euroa (ylitys 3,2 %).

Urheilu- ja ulkoilualueet, puistot ja uimarannat

Liikennepuiston rakentaminen saatettiin loppuun asentamalla tekonurmialueet ja rakentamalla varastorakennus. Leikkikentistä peruskorjattiin Lehtimäen Keskikylän leikkikenttä asentamalla uudet välineet ja turva-alustat. Tekonurmipinnoitteiset turva-alustat rakennettiin myös palotorin leikkikentälle, johon asennettiin myös uusi aitaus. Puistoja rakennettiin 1 uusi, keskustassa sijaitseva Koivupuisto, joka sijoittuu Paavolantien ja Pitkänkankaantien väliin.

Moottoriurheilukeskukselle ei ole pystytty edelleenkaan osoittamaan paikkaa. Alajärven kaupungilla ei ole omistuksessaan sopivaa paikkaa mihin kyseinen moottoriurheilukeskus voisi sijoittua.

Urheilu- ja ulkoilualueiden, sekä puistojen ja uimarantojen rakentamiseen oli varauduttu investointiosassa yhteensä 235.000 €:n määrärahalla. Toteuma oli 186.777 euroa.

INVESTOINNIT 2025

KAUPUNGINHALLITUS	TP 2024	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	Poikkeama	Käyttö %
Muut pitkävaikuttiset menot							
Mertapurontien silta							
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen		130 000		130 000	69 315	-60 685	53,32 %
Valtionapuehto 50%		-65 000		-65 000	-57 722	7 278	88,80 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Lopputarkastettu ja avustus maksettu.					11 593		
Myllypuron silta (Hämeenjoki)							
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen	55 352						
Valtionapuehto 2022 50% Ei valtionapuehtoa vuosina 2023,2024 ja 2025	-51 062						
Pirkkalanlahden kunnostukseen, jälkikunnostukseen sekä toimenpiteisiin järven kunnon parantamiseksi.	31 890	35 000		35 000	27 740	-7 260	79,26 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Niittoa tehtiin kunnostussuunnitelman mukaisesti							
Valtionapuehto 20 %							
Populus palkkahallinnon ohjelmiston päivitys	28 434						
Nelimarkka museon kotisivujen päivitys		15 000		15 000	12 125	-2 875	80,83 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Kotisivut päivitettiin suunnitellusti.							
Rakennusvalvontaohjelman päivittäminen		40 000		40 000	0	-40 000	0,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Ei toteutunut, koska rakennusvalvonnan lainsäädäntö oli vielä kesken.							
Bioterminaali-hankkeen kuntarahitusosuus (määrärahamuutokset 28.4.2025 ja 24.11.2025)			50 000	50 000	55 433	5 433	110,87 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Aloitettu marraskussa 2025, hanke jatkuu vuonna 2026.							
Muut osakkeet ja osuudet							
Muut osakkeet ja osuudet					-3 527		
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Rivitalo-osakkeen myynti asunto Oy Lehtimäen Lehtorinne.							
Alajärven Hyvinvointikiinteistö Oy:n käyttöpääomasijoitus (tytäryhteisöjen osakkeet ja osuudet)			3 000	3 000			
Kuntayhtymä Kymppin kuntayhtymäosuus	20 702						
Varautuminen (väestösuojan varustuksen uusiminen)		10 000		10 000	14 759	4 759	147,59 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Hankittiin laitteita (kamerat, puhelimet, drone) turvallisuuden ja valvonnan parantamiseksi.							
Laitteiden kalleus ylitti budjetin.							
Vesiosuuskuntien avustukset		25 000		25 000	12 500	-12 500	50,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Myönnetty avustus, Menkijärven vesiosuuskunnalle 12 500€							
Paimen -Valkeiskangas yksityistien perusp. (lisämääräraha 30.9.2024)	58 552						
Irtain omaisuus ja Muut pitkävaikuttiset menot							
Valokuituverkon kuntarahitusosuus(Lisämääräraha 29.1.2024)	40 164						
Keskusarkiston lisähyllyt		13 000		13 000	11 114	-1 886	85,49 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Hyllyjen hankinta toteutui suunnitellusti.							
Kiinteä omaisuus / maa- ja vesialueet							
Maa-alueiden osto / haltuunotokorvaukset / lunastukset	88 322	200 000		200 000	232 623	32 623	116,31 %
Myyntit					-7 774		
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Maa-alueiden ostot valtuustopäätöksiksi (tarpeen mukaan)					224 850		
Kaupunginhallitus menot yht:	323 416	468 000	53 000	521 000	435 611	-85 389	83,61 %
Kaupunginhallitus tulot yht:	-51 062	-65 000		-65 000	-69 022	-4 022	106,19 %
KAUPUNGINHALLITUS NETTO:	272 354	403 000	53 000	456 000	366 589	-89 411	80,39 %
SIVISTYSTOIMI	TP 2024	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	Poikkeama	Käyttö %
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus ja Muut pitkävaikuttiset menot							
Musiikkiopiston soittimet		12 000		12 000	10 778	-1 222	89,81 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Pianon osto toteutui suunnitellusti.							
Yläkoulun liikuntasalin tuolit		13 000		13 000	13 732	732	105,63 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Tuolit ostettiin suunnitellusti.							
Yläkoulun AVI-tekniikan uusinta	16 625	18 000		18 000	18 169	169	100,94 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: AVI-tekniikkaa uusittiin suunnitellusti.							
Sivistystoimi menot yht:	16 625	43 000	0	43 000	42 679	-321	99,25 %
Sivistystoimi tulot yht:	0	0		0	0		
SIVISTYSTOIMI NETTO:	16 625	43 000	0	43 000	42 679	-321	99,25 %

TEKNINEN TOIMI	TP 2024	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	Poikkeama	Käyttö %
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus							
Huoltoauton hankinta yleisiin alueisiin	21 370						
Auton hankinta yleiset alueet					20 544	20 544	
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Organisaatiomuutoksen johdosta oli tarve ostaa uusi auto.							
Kuorma-auton uusinta		300 000		300 000	279 248	-20 752	93,08 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Hankittu kuorma-auto Scania R660							
Maansiirtokärry	17 268						
Ruohonleikkurin hankinta yleisiin alueisiin	32 056						
Pyöräkuormaaja		80 000		80 000	87 371	7 371	109,21 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Hankittu Wille-kiinteistöhoitokone apulaitteen							
Törmäyskärry		18 000		18 000	0	-18 000	0,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Ei toteutunut. Törmäyskärryn veto-auton vaatimukset aiheuttavat ongelman Tielana, Alajärvi							
	23 144						
KIINTEISTÖ							
Uudisrakentaminen							
Paavolan koulu							
Kiinteistön kuntotutkimus, korjaussuunnitelma ja kustannusarvio. Lisämääräraha 29.4.2024	47 569						
Paavolan koulun rakentaminen (määrärahamuutos 24.11.2025)		2 000 000	-500 000	1 500 000	558 193	-941 807	37,21 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Jatkuu vuonna 2026							
Kehitysvammaisten asumisyksikkö (HVA:n vuokrasopimusehto) (määrärahamuutos 24.11.2025)		4 300 000	-4 300 000	0	0	0	
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Odottaa HVA:n päätöstä							
Eläinlääkäritilat (vuokrasopimusehto/Sjoen kaupunki) (määrärahamuutos 26.5.2025)	605 028	400 000	-90 000	310 000	308 948	-1 052	99,66 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Valmistui suunnitellusti							
Hoiskon koulun uusi varastorakennus	27 208						
Taimelan koulun leikkipuisto		25 000		25 000	45 294	20 294	181,18 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Tehtiin koko leikkialue kerralla, kustannustehokkain ratkaisu. Ei enää investointi tarvetta 2027.							
Tulisalontien päiväkodin leikkialueen aitaus ja leikkivälineiden siirto	25 767						
Peruskorjaus							
Hoiskon koulu							
Valmistuskeittiön saneeraus	43 208						
Happihuoneen rakentaminen (lisämääräraha 25.3.2024)	12 166						
Työpaja Kipinän ilmanvaihto (Lisämääräraha 25.3.2024)	14 139						
Hedsam X (Lisämääräraha 29.4.2024)	53 088						
Uimahallin saunojen saneeraus	10 992						
Alakylän koulu		15 000		15 000	14 943	-57	99,62 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Monitoimihalli varastotilan muuttaminen neuvottelutilaksi (hissi ja poistumistiet)		51 000		51 000	53 112	2 112	104,14 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Koulukeskus							
Lukitusjärjestelmän osittainen muuttaminen llock järjestelmäksi	78 243	15 000		15 000	13 479	-1 521	89,86 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Keittopata 300 I	12 810	32 000	30 000	62 000	59 293	-2 707	95,63 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Musiikkiopiston saneeraus (Akustiikkalevyjen vaihto ja taukotilan vaihto	34 928						
Koulukeskuksen kellarin saneeraus (lisämääräraha 24.11.2025)			30 000	30 000	55 542	25 542	185,14 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Investointi jatkuu vuonna 2026							
Mäntymäen päiväkotit							
Päiväkodin laajentamisen suunnittelumääräraha (lisämääräraha 29.9.2025)			40 000	40 000	0	-40 000	0,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Jatkuu vuonna 2026							
Nelimarkka-museo							
Pinnoitus ja sadevesijärjestelmän uusiminen		70 000		70 000	0	-70 000	0,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Ei toteutunut, Nelimarkka museon kokonaisarvio kesken.							
Paavolan koulu							
Keittopata 200 I	22 518						
Paalijärven koulu							
Maalämpö	50 113						
Paavolan koulu							
Paavolan koulun aidan uusinta (Lisämääräraha 17.6.2024)	16 779						
Myllyvainion päiväkodin leikkikentän kunnostus		40 000		40 000	40 045	45	100,11 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Hoiskon koulun leikkikentän kunnostus		15 000		15 000	19 048	4 048	126,99 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Mäntymäen päiväkodin leikkikentän kunnostus		25 000		25 000	39 551	14 551	158,20 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Pallohallin ulkovalot		10 000		10 000	14 407	4 407	144,07 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Alajärven Sote-keskuksen peruskorjaus (lisämääräraha 31.3.2025)			80 000	80 000	0	-80 000	0,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: HVA perui muutoksen.							
Terveyskeskus pysäköintialue (lisämääräraha 26.5.2025)			90 000	90 000	117 743	27 743	130,83 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							

YLEISET ALUEET	TP 2024	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	Poikkeama	Käyttö %
Kaavatiet							
Asuntoalueiden katujen kunnostus ja pinnoittaminen (vuosittainen määräraha)		100 000		100 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Kunnostettu ja pinnoitettu Metsotie, Nielutie, Kohotie, Jussinpolku ja Varputie							
Soinintien kevyenliikenteen jatkosuunnittelu		45 000		45 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Tiesuunnitelmat valmistuneet ja menneet nähtäville väylävirastolle							
Kaavateiden urapaikkaukset		15 000		15 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Paikattu asuntokatuja kaupunkikeskusta							
Teerinevantien katuvalot		35 000		35 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Katualueiden haltuunotot, vuosittainen määräraha		30 000		30 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui Hirsikankaan alueen eteläpuoli (Palosuvanto)							
Hurmeentien peruskorjaus ja valaistus		250 000		250 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Hurmeentien ja teollisuustien liikenneymppyrä		350 000		350 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Yksityisteiden kuivatuksen parantaminen		30 000		30 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui. Kohteena liruuntie ja Vanha-liruuntie							
Joktien peruskorjaus		200 000		200 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Pihlajakaaren asuntoalueen infran rakentaminen		150 000		150 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Mäkelänmäen infran rakentaminen		300 000		300 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Hanke jatkuu vuonna 2026							
Tikkasentien alkupään katuvalot		25 000		25 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Hautasenkäytön asfaltointi		110 000		110 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Lehtimäen Nuorisoseuran/grillin välisen osuuden asfaltointi		10 000		10 000	14 653	146,53 %	
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Maapohjan massanvaihto aiheutti hieman lisätyötä							
Hunnagontien ja Mikkolantien pään katuvalaistus		15 000		15 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Katuvalaistus muutokset led-lamppuihin (ohjauskesk. v. 2014, uusiminen 2015-->)		75 000		75 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Ohjaimia uusittu keskustaajamassa, valaistusta sointiella							
Katuvalaistus Hurmeen kaava-alueelle		15 000		15 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Liikennemerkkien ja opasteiden uusinta taajama-alueella		10 000		10 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Uusittu mm. asuntoalueiden tiennimikylttejä ja liikennemerkkejä							
Turvallisuushankkeet, suojateiden ja saarekkeiden rakent.		20 000		20 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Suojateiden merkintöjä muutettu massalle							
Kaavatiet yhteensä: 1 291 611 1 785 000 0 1 785 000 1 832 331 47 331 102,65 %							
Urheilu- ja ulkoilalueet. Ennen hankkeiden toteutumista on selvítettävä EU- ynnä							
Tekojääkontin uusinta (Lisämääräraha 29.4.2024 80.500€)		382 533					
Ankkurikentän äänetoistojärjestelmän uusiminen		7 261					
Liikuntareittien/polkujen kunnostus Kanaharju, Lakis ja Valkealampi ja valaisimien muutos ledeiksi			20 000	20 000	58 561	38 561	292,80 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Liikennepuisto		109 307					
Moottoriurheilukeskus Suunnittelumäärärahan siirto 2019		30 000		30 000	0	-30 000	0,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Ei toteutunut. Moottoriurheilukeskukselle ei ole löytynyt paikkaa							
Kitron Stadionin wc-tilojen korjaus		26 476					
Luoma-ahon lähiliikuntapaikan avustus (Varaudutaan siihen, ettei avustusta käytetä kokonaisuudessaan vuonna 2024)		90 000	35 000	35 000	0	-35 000	0,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Hanke toteutui jo vuonna 2025							
Valtionapuehto 30%							
Porrasyramidi-hankkeen valtionosuus (v. 2023)		-65 727					
Puistot ja uimarannat							
Puistojen rakentaminen		20 000		20 000	18 386	-1 614	91,93 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Uusittu uimarantojen hiekoja ja pukukoppeja							
Puistojen/katujen kalustaminen		10 000		10 000	11 524	1 524	115,24 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Keskustaajamaan asennettu lisää penekkejä							
Koivupuiston kunnostaminen ja polku		10 000		10 000	11 232	1 232	112,32 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Palotorin leikkikentän aidan uusiminen		15 000		15 000	14 065	-935	93,76 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti.							
Liikennepuisto		25 000		25 000	18 926	-6 074	75,70 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti, varastorakennus ja viimeistelytyöt							
Lehtimäen Keskikylän leikkikentän peruskorjaus		35 000		35 000	31 670	-3 330	90,49 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti							
Leikkikenttien turva-alustojen uusiminen		25 000		25 000	22 415	-2 585	89,66 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Uusittu palotorin leikkikentän turva-alustat							
Palotorin puiston kalusteryhmät		10 270					
Uimarannat							
Uimarantojen rakentaminen ja peruskorjaus		10 000		10 000	0	-10 000	0,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteuma alle 10 000 euroa siirto käyttötalouteen.							

VESIHUOLTOLAITOS	TP 2024	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	Poikkeama	Käyttö %
Vesilaitos							
Vesijohtoliittymien rakentaminen, (Vuotuinen määräraha liittämisiin)	49 602	30 000		30 000	32 456	2 456	108,19 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Liittymiä rakennettu 10 kpl							
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut Huom! Kirjataan taseeseen							
Alkalointien puhdistus ja peruskunnostus		30 000		30 000	44 279	14 279	147,60 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitelman mukaisesti. (porasharjun vesilaitos)							
Varautuminen		20 000		20 000	11 079	-8 921	55,39 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Hankittu varavaimakone Lehtimäen jv-puhdistamolle							
Tukkuvesimittareiden (6-10 kpl) uusiminen etäluettaviksi ja kaivojen korjaus (nopeuttaa muutosten seuranta (mm vuodot))		10 000		10 000	14 964	4 964	149,64 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Tukkuvesimittareita runkolinjoissa uusittu							
Porasharjun vesilinjaston ilmakaivojen uusinta	10 000			10 000	13 729	3 729	137,29 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Porasharjun linjan ilmakaivoja uusittu							
Ruokosenjärven vesijohtoverkoston rakentaminen (riippuvainen liittymien määrästä)		35 000		35 000	36 511	1 511	104,32 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Ei toteutunut. Selvitys liittyjistä tehdään vuonna 2026							
Paalijärvi-Teerinevan vesiosuuskunta / putkiston saneeraus. Katetaan osittain alueen perusmaksuoroituksella	52 133	30 000		30 000	25 881	-4 119	86,27 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitelman mukaisesti. Saneerattu Hoisko-Paalijärvi-Luoma runkolinjaa							
Multavaaran vesilaitoksen alkaolinnin katoksen rakentaminen		23 992					
Viemärlaitos							
Viemäreiden rakentaminen. Toimialuemäärittely pakollinen.							
Viemäri liittymät, uusien liittymien kytkeminen		30 000		30 000	27 800	-2 200	92,67 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Liittymiä rakennettu 4 kpl							
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut Huom! Kirjataan taseeseen							
Viemäriverkoston suunnittelumääräraha		10 000		10 000	11 000	1 000	110,00 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutunut suunnitellusti. Verkostoja suunniteltu muun infran yhteydessä							
Viemäreiden rakentaminen yhteensä:	19 308	40 000	0	40 000	38 800	-1 200	97,00 %
Viemäriverkoston saneeraukset							
Jätevesipumppaamon saneeraus (1 pumppaamo/vuosi)		35 000		35 000	27 520	-7 480	78,63 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Pumput uusittu Lehtimäki kirkonkylä							
Jätevesiverkoston saneeraus	10 000			10 000	11 235	1 235	112,35 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Verkostoa saneerattiin tarpeen esiintyessä							
Jätevesiverkoston kuntotutkimukset		10 000		10 000	10 987	987	109,87 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Verkostosta tutkittu mm. vuotovesiongelmia							
Viemäreiden saneeraukset yhteensä:	31 405	55 000	0	55 000	49 742	-5 258	90,44 %
Alajärven jätevesipuhdistamo							
Kompostikentän päällystekorjaukset		10 000		10 000	12 270	2 270	122,70 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutui suunnitellusti. Kenttää korjataan lupaehtojen mukaisesti vuosittain							
Jätevesipuhdistamon instrumenttien uusinta		10 000		10 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutunut suunnitellusti. Järjestelmien antureita ja komponentteja uusittu							
Putkikatoksen rakentaminen		10 000		10 000	11 276	1 276	112,76 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutunut suunnitellusti. Katoksia rakennettu							
Puhdistamon tietokoneiden ja prosessiohjelmien uusinta		10 000		10 000			
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutunut suunnitellusti.							
Jätepuhdistamon välppäyskoneen uusinta		160 000		160 000	164 101	4 101	102,56 %
Selvitys hankkeen toteutumisesta: Toteutunut suunnitellusti. Uusi välppäyskone asennettu							
Alajärven jätevesipuhdistamo yhteensä:	243 464	200 000	0	200 000	187 646	-12 354	93,82 %
Tekninen lautakunta menot yht:	3 485 756	9 876 000	-4 620 000	5 256 000	4 215 610	-1 040 390	80,21 %
Tekninen lautakunta tulot yht:	-65 727	0	0	0	0	0	0 %
TEKNINEN LAUTAKUNTA NETTO:	3 420 029	9 876 000	-4 620 000	5 256 000	4 215 610	-1 040 390	80,21 %

	TP 2024	TA 2025	TAM 2025	MTA 2025	TP 2025	Poikkeama	Käyttö %
INVESTOINNIT MENOT YHT.	3 825 797	10 387 000	-4 567 000	5 820 000	4 693 900	-1 126 100	80,65 %
INVESTOINNIT TULOT YHT.	-116 789	-65 000	0	-65 000	-69 022	-4 022	106,19 %
INVESTOINNIT NETTO	3 709 008	10 322 000	-4 567 000	5 755 000	4 624 878	-1 130 122	80,36 %

3.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

3.2.1 Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ulkoinen ja sisäinen)

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu					
	01.01.2025 - 31.12.2025					
	EUR					
	Budjetti	Bu-muutos	Budj.+muut	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
	2025	2025	2025	2025 01-12		%
0003 TULOSLASKELMA						
3000 TOIMINTATUOTOT						
3001 Myyntituotot	18.606.576		18.606.576	18.428.004,84	178.571,16	99,0
3200 Maksutuotot	528.040		528.040	578.462,25	-50.422,25	109,5
3300 Tuet ja avustukset	354.734		354.734	812.177,05	-457.443,05	229,0
3400 Muut toimintatuotot	5.281.420		5.281.420	5.458.850,75	-177.430,75	103,4
3000 TOIMINTATUOTOT	24.770.770		24.770.770	25.277.494,89	-506.724,89	102,0
4000 TOIMINTAKULUT						
4001 Henkilöstökulut	-25.908.717	-33.000	-25.941.717	-25.600.307,28	-341.409,72	98,7
4300 Palvelujen ostot	-20.015.850	-75.000	-20.090.850	-19.414.568,07	-676.281,93	96,6
4500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4.173.036	-13.200	-4.186.236	-4.129.483,99	-56.752,01	98,6
4700 Avustukset	-1.404.993	-220.000	-1.624.993	-1.679.354,44	54.361,44	103,3
4800 Muut toimintakulut	-2.311.129		-2.311.129	-2.666.855,10	355.726,10	115,4
4000 TOIMINTAKULUT	-53.813.725	-341.200	-54.154.925	-53.490.568,88	-664.356,12	98,8
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-29.042.955	-341.200	-29.384.155	-28.213.073,99	-1.171.081,01	96,0
5000 Verotulot	19.530.000		19.530.000	19.367.320,74	162.679,26	99,2
5500 Valtionosuudet						
5510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11.394.071		11.394.071	11.395.413,00	-1.342,00	100,0
5710 Muut valtionosuudet	2.747.945		2.747.945	2.795.056,63	-47.111,63	101,7
5500 Valtionosuudet	14.142.016		14.142.016	14.190.469,63	-48.453,63	100,3
6000 Rahoitustuotot ja -kulut						
6001 Korkotuotot	22.500		22.500	25.285,96	-2.785,96	112,4
6100 Muut rahoitustuotot	216.710		216.710	240.621,61	-23.911,61	111,0
6200 Korkokulut	-410.000		-410.000	-258.256,42	-151.743,58	63,0
6300 Muut rahoituskulut	-131.710		-131.710	-126.638,24	-5.071,76	96,1
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-302.500		-302.500	-118.987,09	-183.512,91	39,3
6999 VUOSIKATE	4.326.561	-341.200	3.985.361	5.225.729,29	-1.240.368,29	131,1
7000 Poistot ja arvonalentumiset						
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-3.912.693		-3.912.693	-4.225.369,43	312.676,43	108,0
7230 Arvonalentumiset				-9.418,52	9.418,52	-100,0
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.912.693		-3.912.693	-4.234.787,95	322.094,95	108,2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	413.868	-341.200	72.668	990.941,34	-918.273,34	1363,7

		Toteutusvertailu			EUR		
Ulkoinen/Sisäinen		01.01.2025 - 31.12.2025					
		Budjetti	Bu-muutos	Budj.-muut	Toteutuna	Poikkeana	Käyttö-
		2025	2025	2025	2025 01-12		
17010000 KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
0003 TULOSLASKELMA							
3000 TOIMINTATUOTOT		10.000		10.000	9.975,00	25,00	99,8
4000 TOIMINTAKULUT		-51.917		-51.917	-37.912,59	-14.004,41	73,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-41.917	0	-41.917	-27.937,59	-13.979,41	66,6
6999 VUOSIKATE		-41.917	0	-41.917	-27.937,59	-13.979,41	66,6
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-41.917	0	-41.917	-27.937,59	-13.979,41	66,6
17020000 TARKASTUSLAUTAKUNTA							
0003 TULOSLASKELMA							
4000 TOIMINTAKULUT		-30.863		-30.863	-19.712,30	-11.150,70	63,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-30.863	0	-30.863	-19.712,30	-11.150,70	63,9
6999 VUOSIKATE		-30.863	0	-30.863	-19.712,30	-11.150,70	63,9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-30.863	0	-30.863	-19.712,30	-11.150,70	63,9
17100000 KAUPUNGINHALLITUS							
0003 TULOSLASKELMA							
3000 TOIMINTATUOTOT		5.999.103		5.999.103	6.176.460,21	-177.357,21	103,0
4000 TOIMINTAKULUT		-4.047.424	-30.000	-4.077.424	-4.010.151,35	-67.272,65	98,4
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		1.951.679	-30.000	1.921.679	2.166.308,86	-244.629,86	112,7
6999 VUOSIKATE		1.951.679	-30.000	1.921.679	2.166.308,86	-244.629,86	112,7
7000 Poistot ja arvonalentumiset		-2.263.266		-2.263.266	-2.352.150,44	88.884,44	103,9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-311.587	-30.000	-341.587	-185.841,58	-155.745,42	54,4
17300000 SIVISTYSLAUTAKUNTA							
0003 TULOSLASKELMA							
3000 TOIMINTATUOTOT		8.281.208		8.281.208	8.356.436,44	-75.228,44	100,9
4000 TOIMINTAKULUT		-31.601.242	-100.000	-31.701.242	-31.655.730,21	-45.511,79	99,9
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-23.320.034	-100.000	-23.420.034	-23.299.293,77	-120.740,23	99,5
6999 VUOSIKATE		-23.320.034	-100.000	-23.420.034	-23.299.293,77	-120.740,23	99,5
7000 Poistot ja arvonalentumiset		-3.000		-3.000	-2.576,76	-423,24	85,9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-23.323.034	-100.000	-23.423.034	-23.301.870,53	-121.163,47	99,5
17400000 ELINVOIMALAUTAKUNTA							
0003 TULOSLASKELMA							
3000 TOIMINTATUOTOT		796.397		796.397	913.859,18	-117.462,18	114,7
4000 TOIMINTAKULUT		-5.647.933	-153.000	-5.800.933	-5.612.221,06	-188.711,94	96,7
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-4.851.536	-153.000	-5.004.536	-4.698.361,88	-306.174,12	93,9
6999 VUOSIKATE		-4.851.536	-153.000	-5.004.536	-4.698.361,88	-306.174,12	93,9
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-4.851.536	-153.000	-5.004.536	-4.698.361,88	-306.174,12	93,9
17700000 TEKINEN LAUTAKUNTA							
0003 TULOSLASKELMA							
3000 TOIMINTATUOTOT		9.684.062		9.684.062	9.820.764,06	-136.702,06	101,4
4000 TOIMINTAKULUT		-12.434.346	-58.200	-12.492.546	-12.154.323,37	-338.222,63	97,3
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		-2.750.284	-58.200	-2.808.484	-2.333.559,31	-474.924,69	83,1
6999 VUOSIKATE		-2.750.284	-58.200	-2.808.484	-2.333.559,31	-474.924,69	83,1
7000 Poistot ja arvonalentumiset		-1.646.427		-1.646.427	-1.880.060,75	233.633,75	114,2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		-4.396.711	-58.200	-4.454.911	-4.213.620,06	-241.290,94	94,6
17850000 RAHOITUS							
0003 TULOSLASKELMA							
4000 TOIMINTAKULUT					-518,00	518,00	-100,0
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ		0	0		-518,00	518,00	-100,0
5000 Verotulot		19.530.000		19.530.000	19.367.320,74	162.679,26	99,2
5500 Valtionsuudet		14.142.016		14.142.016	14.190.469,63	-48.453,63	100,3
6000 Rahoitustuotot ja -kulut		-302.500		-302.500	-118.987,09	-183.512,91	39,3
6999 VUOSIKATE		33.369.516	0	33.369.516	33.438.285,28	-68.769,28	100,2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		33.369.516	0	33.369.516	33.438.285,28	-68.769,28	100,2
Yhteensä							
0003 TULOSLASKELMA							
3000 TOIMINTATUOTOT		24.770.770		24.770.770	25.277.494,89	-506.724,89	102,0
4000 TOIMINTAKULUT		-53.813.725	-341.200	-54.154.925	-53.490.568,88	-664.356,12	98,8

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutusvertailu				EUR	
	01.01.2025 - 31.12.2025					
	Budjetti	Bu-muutos	Budj.+muut	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
	2025	2025	2025	2025 01-12		%
4999 TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-29.042.955	-341.200	-29.384.155	-28.213.073,99	-1.171.081,01	96,0
5000 Verotulot	19.530.000		19.530.000	19.367.320,74	162.679,26	99,2
5500 Valtionosuudet	14.142.016		14.142.016	14.190.469,63	-48.453,63	100,3
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	-302.500		-302.500	-118.987,09	-183.512,91	39,3
6999 VUOSIKATE	4.326.561	-341.200	3.985.361	5.225.729,29	-1.240.368,29	131,1
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-3.912.693		-3.912.693	-4.234.787,95	322.094,95	108,2
8800 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	413.868	-341.200	72.668	990.941,34	-918.273,34	1363,7

3.2.2 Rahoitusosan toteutuminen

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Rahoituslaskelma/Toteumavertailu

Toiminnan ja investointien rahavirta	TA 2025	TA-Muutos	TA 2025 + Muutos	TP 2025	Poikkeama/€	Käyttö-%
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	4 326 561,00	-341 200,00	3 985 361,00	5 225 729,29	1 240 368,29	131,1
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät				-38 048,45	38048,45	-100,0
Toiminnan rahavirta	4 326 561,00	-341 200,00	3 985 361,00	5 187 680,84	1 202 319,84	130,2
Investointien rahavirta						
Investoinnit	-10 387 000,00	4 567 000,00	-5 820 000,00	-4 693 900,04	1 126 099,96	80,7
Rahoitusosuudet investointimenoihin	65 000,00		65 000,00	57 722,00	-7 278,00	88,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				49 348,82	49 348,82	-100,0
Investointien rahavirta	-10 322 000,00	4 567 000,00	-5 755 000,00	-4 586 829,22	1 168 170,78	79,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 995 439,00	4 225 800,00	-1 769 639,00	600 851,62	2 370 490,62	-34,0
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	6 895,00		6 895,00	37 886,83	30 991,83	549,5
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 687 544,00	-5 284 950,00	4 402 594,00	0,00	-4 402 594,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 785 000,00		-3 785 000,00	-2 816 590,00	968 410,00	74,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Lainakannan muutokset	5 902 544,00	-5 284 950,00	617 594,00	-2 816 590,00	-3 434 184,00	-456,1
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				3 214,86	3 214,86	-100,0
Vaihto-omaisuuden muutokset				1 476,83	1 476,83	-100,0
Saamisten muutos	86 000,00	-100 000,00	-14 000,00	103 906,20	117 906,20	-742,2
Korottomien velkojen muutos				178 439,62	178 439,62	-100,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	86 000,00	-100 000,00	-14 000,00	287 037,51	301 037,51	-2050,3
Rahoituksen rahavirta	5 995 439,00	-5 384 950,00	610 489,00	-2 491 665,66	-3 102 154,66	-408,1
Rahavarojen muutos	0,00	-1 159 150,00	-1 159 150,00	-1 890 814,04	-731 664,04	163,1
Rahavarojen muutos						
Rahavarat 31.12				4 144 109,46	4 144 109,46	-100,0
Rahavarat 1.1				6 034 923,50	6 034 923,50	-100,0
Rahavarojen muutos	0,00	0,00		-1 890 814,04	-1 890 814,04	-100,0

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma 2025 ja 2024 (ulkoiset erät)

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Tuloslaskelma (ulkoiset erät) ja tunnusluvut 2025 ja 2024

	TP 2025	TP 2024	Muutos €	%
Toimintatuotot	14 329 721,75	14 830 851,77	-501 130	-3,38
Myyntituotot	9 054 704,43	9 327 851,73	-273 147	-2,93
Maksutuotot	578 462,25	665 884,70	-87 422	-13,13
Tuet ja avustukset	812 177,05	1 034 637,46	-222 460	-21,50
Muut toimintatuotot	3 884 378,02	3 802 477,88	81 900	2,15
Toimintakulut	-42 542 795,74	-40 703 815,47	-1 838 980,27	4,52
Henkilöstökulut	-25 600 307,28	-25 263 255,79	-337 051	1,33
Palkat ja palkkiot	-20 869 532,23	-20 542 037,23	-327 495	1,59
Henkilösivukulut	-4 730 775,05	-4 721 218,56	-9 556	0,20
Eläkekulut	-4 107 174,93	-4 145 562,24	38 387	-0,93
Muut sivukulut	-623 600,12	-575 656,32	-47 944	8,33
Palvelujen ostot	-10 051 212,71	-9 247 495,86	-803 717	8,69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 119 538,94	-4 047 188,02	-72 351	1,79
Avustukset	-1 679 354,44	-1 160 582,52	-518 772	44,70
Muut toimintakulut	-1 092 382,37	-985 293,28	-107 089	10,87
Toimintakate	-28 213 073,99	-25 872 963,70	-2 340 110	9,04
Verotulot	19 367 320,74	19 597 624,38	-230 304	-1,18
Valtionosuudet	14 190 469,63	13 464 624,48	725 845	5,39
Käyttökate	5 344 716,38	7 189 285,16	-1 844 569	-25,66
Rahoitustuotot ja -kulut	-118 987,09	-330 624,44	211 637	-64,01
Korkotuotot	25 285,96	34 781,92	-9 496	-27,30
Muut rahoitustuotot	118 410,80	144 686,10	-26 275	-18,16
Korkokulut	-258 256,42	-507 008,33	248 752	-49,06
Muut rahoituskulut	-4 427,43	-3 084,13	-1 343	43,56
Vuosikate	5 225 729,29	6 858 660,72	-1 632 931	-23,81
Poistot ja arvonalentumiset	-4 234 787,95	-4 245 600,01	10 812	-0,25
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 225 369,43	-4 195 600,01	-29 769	0,71
Kertaluonteiset poistot	0,00	0,00	0	
Arvonalentumiset	-9 418,52	-50 000,00	40 581,48	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	990 941,34	2 613 060,71	-1 622 119	-62,08

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2025	TP 2024
Toimintatuotot/Toimintakulut %	33,68	36,44
Vuosikate/poistot %	123,40	161,55
Vuosikate eur/asukas	582	755
Asukasmäärä 31.12.	8981	9083

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.1.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2025 ja 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI**Rahoituslaskelma ja tunnusluvut 2025 ja 2024**

Toiminnan ja investointien rahavirta	TP 2025	TP 2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 225 729,29	6 858 660,72
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-38 048,45	-4 722,24
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-4 693 900,04	-3 825 796,67
Rahoitusosuudet investointimenoihin	57 722,00	116 788,86
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	49 348,82	4 722,24
Toiminnan ja investointien rahavirta	600 851,62	3 149 652,91
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	37 886,83	6 895,70
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 816 590,00	-3 214 717,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 214,86	-6 575,22
Vaihto-omaisuuden muutokset	1 476,83	-7 653,43
Saamisten muutos	103 906,20	152 760,77
Korottomien velkojen muutos	178 439,62	691 836,94
Rahoituksen rahavirta	-2 491 665,66	-2 377 452,24
Rahavarojen muutos	-1 890 814,04	772 200,67
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	4 144 109,46	6 034 923,50
Rahavarat 1.1	6 034 923,50	5 262 722,83
Rahavarojen muutos	-1 890 814,04	772 200,67

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2025	TP 2024
Investointien tulorahoitus, %	112,72	184,92
Pääomamenojen tulorahoitus, %	70,48	99,16
Lainanhoitokate	1,78	1,98
Kassan riittävyys, pv	30,06	45,65
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v	10 298 968,14	10 019 643,13

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä. Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4.1.2 Tase ja taseen tunnusluvut 2025 ja 2024

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Tase ja tunnusluvut 2025 ja 2024

VASTAAVAA	TP 2025	TP 2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	60 396 439,10	60 044 236,21
Aineettomat oikeudet	972 219,77	1 180 891,27
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	972 219,77	1 180 891,27
Aineelliset hyödykkeet	53 114 185,32	52 502 478,98
Maa- ja vesialueet	6 154 882,56	5 930 032,94
Rakennukset	34 568 919,44	35 297 132,33
Kiinteä laitteet ja rakenteet	10 433 456,42	9 643 472,72
Koneet ja kalusto	1 240 189,26	979 243,40
Enn.maksut ja keskeneräiset	716 737,64	652 597,59
Sijoitukset	6 310 034,01	6 360 865,96
Osakkeet ja osuudet	5 798 125,36	5 811 070,48
Muut lainasaamiset	511 908,65	549 795,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	543 394,90	596 178,37
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskat	450 381,83	502 599,13
Muut toimeksiantojen varat	93 013,07	93 579,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 964 397,96	8 960 595,03
Vaihto-omaisuus	22 960,38	24 437,21
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	22 960,38	24 437,21
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Saamiset	2 797 328,12	2 901 234,32
Pitkäaikaiset saamiset	846 610,14	945 378,60
Myyntisaamiset	40 249,94	140 000,00
Lainasaamiset	273 193,51	282 534,91
Muut saamiset	533 166,69	522 843,69
Lyhytaikaiset saamiset	1 950 717,98	1 955 855,72
Myyntisaamiset	1 056 064,33	1 226 650,37
Lainasaamiset	119 511,94	65 498,20
Muut saamiset	460 022,47	416 257,37
Siirtosaamiset	315 119,24	247 449,78
Rahat ja pankkisaamiset	4 144 109,46	6 034 923,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	67 904 231,96	69 601 009,61

VASTATTAVAA	TP 2025	TP 2024
OMA PÄÄOMA	41 488 210,66	40 497 269,32
Peruspääoma	25 093 823,68	25 093 823,68
Arvonkorotusrahasasto	64 247,79	64 247,79
Edellisten tilikausien ylijäämä (alija)	15 339 197,85	12 726 137,14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	990 941,34	2 613 060,71
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	662 922,71	712 491,32
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	450 381,83	502 599,13
Muut toimeksiantojen pääomat	212 540,88	209 892,19
VIERAS PÄÄOMA	25 753 098,59	28 391 248,97
Pitkäaikainen	10 697 621,91	13 285 389,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoi	9 814 752,00	12 431 342,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut velat	882 869,91	854 047,91
Lyhytaikainen	15 055 476,68	15 105 859,06
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalain	6 000 000,00	6 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoi	2 616 590,00	2 816 590,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Saadut ennakot	820,00	288,38
Ostovelat	2 068 275,39	1 894 481,82
Muut velat	489 885,80	460 744,64
Siirtovelat	3 879 905,49	3 933 754,22
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	67 904 231,96	69 601 009,61

TASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2025	TP 2024
Omavaraisuusaste %	61,10	58,19
Suhteellinen velkaantuneisuus %	63,70	59,28
Kertynyt yli-/alijäämä eur	16 330 139,19	15 339 197,85
Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	1818,30	1688,78
Lainakanta 31.12. eur	18 431 342,00	21 247 932,00
Lainakanta 31.12. eur/asukas	2 052,26	2 339,31
Lainasaamiset 31.12. eur	511 908,65	549 795,48
Lainat ja vuokravastuut 31.12	19 336 371,53	22 135 864,91
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 153,03	2 437,07
Asukasmäärä 31.12	8981	9083

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

4.2 Konsernilaskelmat

4.2.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut 2025 ja 2024

	TP 2025	TP 2024	muutos eur	%
Toimintatuotot	19 671 026,11	20 550 885,77	-879 860 0	-4,47
Toimintakulut	-49 095 573,02	-47 574 345,08	-1 521 228 0	3,10
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	92 792,04	139 818,38	-47 026 0	-50,68
Toimintakate	-29 331 754,96	-26 883 640,93	-2 448 114 0	8,35
Verotulot	19 367 320,74	19 597 624,38	-230 304 0	-1,19
Valtionosuudet	16 835 072,26	16 159 891,57	675 181 0	4,01
Käyttökate	6 870 638,04	8 873 875,02	-2 003 237 0	-29,16
Rahoitustuotot ja -kulut	-258 982,13	-489 787,10	230 805	-89,12
Korkotuotot	32 165,20	60 448,19	-28 283	-87,93
Muut rahoitustuotot	117 291,59	171 851,51	-54 560	-46,52
Korkokulut	-402 247,52	-679 124,34	276 877	-68,83
Muut rahoituskulut	-6 191,40	-42 962,46	36 771	-593,91
			0	
Vuosikate	6 611 655,91	8 384 087,92	-1 772 432	-26,81
			0	
Poistot ja arvonalentumiset	-5 124 693,94	-5 123 076,13	-1 618	0,03
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 115 275,42	-5 123 076,13	7 801	-0,15
Kertaluonteiset poistot	-9 418,52	0,00	-9 419	100,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0	
			0	
Tilikauden tulos	1 486 961,97	3 261 011,79	-1 774 050	-119,31
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00	0	0,00
Tilikauden verot	-49 695,11	-46 633,23	-3 062	6,16
Laskennalliset verot	-2 592,05	3 134,73	-5 727	220,94
Vähemmistöosuudet	-87 134,40	-8 399,72	-78 735	90,36
			0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 347 540,41	3 209 113,57	-1 861 573	-138,15

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	TP 2025	TP 2024
Toimintatuotot/Toimintakulut %	40,07	43,20
Vuosikate/poistot %	129,02	163,65
Vuosikate eur/asukas	736	923
Asukasmäärä 31.12.	8981	9083

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.2.2 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Konsernirahoituslaskelma ja tunnusluvut 2025 ja 2024

	TP 2025	TP 2024
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 611 655,91	8 384 087,92
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-49 695,11	-46 633,23
Tulorahoituksen korjauserät	-128 800,61	-381 763,73
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-5 227 281,56	-4 130 551,26
Rahoitusosuudet investointimenoihin	100 394,02	121 196,58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	62 806,36	9 553,11
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 369 079,01	3 955 889,39
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	37 886,83	6 895,70
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	56 927,00	72 854,66
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 531 514,99	-4 010 948,05
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	-12 000,00	1 500,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3 214,87	-5 316,92
Vaihto-omaisuuden muutokset	90 746,47	-309 222,51
Saamisten muutos	234 417,95	203 667,17
Korottomien velkojen muutos	27 464,00	506 171,31
Rahoituksen rahavirta	-3 092 857,87	-3 534 398,64
Rahavarojen muutos	-1 723 778,86	421 490,75
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	7 010 872,56	8 734 651,44
Rahavarat 1.1	8 734 651,42	8 313 160,69
Rahavarojen muutos	-1 723 778,86	421 490,75
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2025	TP 2024
Investointien tulorahoitus, %	128,96	209,11
Pääomamenojen tulorahoitus, %	76,70	104,63
Lainanhoitokate	1,78	1,93
Kassan riittävyys, pv	43,92	56,49
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v	15 256 163,63	14 315 096,10

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.2.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Konsernitase ja tunnusluvut 2025 ja 2024

VASTAAVAA	TP 2025	TP 2024	VASTATTAVAA	TP 2025	TP 2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	66 657 054,04	66 587 346,06	OMA PÄÄOMA	43 579 364,46	42 186 533,69
Aineettomat oikeudet	1 049 880,12	1 287 149,40	Peruspääoma	25 093 823,69	25 093 823,68
Aineettomat oikeudet	10 551,46	14 302,02	Arvonkorotusrahasto	94 521,62	94 521,62
Muut pitkävaikutteiset menot	1 039 328,66	1 272 847,38	Muut omat rahastot	40 365,11	40 365,11
Aineelliset hyödykkeet	62 750 272,13	62 568 298,60	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	17 003 113,63	13 748 709,71
Maa- ja vesialueet	6 709 160,21	6 484 310,59	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 347 540,41	3 209 113,57
Rakennukset	38 906 959,11	39 693 429,43	VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 714 755,12	1 664 550,31
Kiinteä laitteet ja rakenteet	10 541 295,91	9 760 385,37	POISTOERO JA VAPAAEHTOISUUS	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	2 972 273,91	2 982 555,70	Poistoero	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	2 765 435,23	2 839 513,66	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Enn.maksut ja keskenäiset	855 147,76	808 103,85	PAKOLLISET VARAUKSET	5 254,80	0,00
Sijoitukset	2 856 901,79	2 731 898,06	Muut pakolliset varaukset	5 254,80	0,00
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöistä	0,00	0,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	909 181,20	990 774,19
Osakkeet ja osuudet osakkaalijärjestöistä	2 435 049,65	2 273 032,97	Valtion toimeksiannot	29 690,12	70 179,53
Muut osakkeet ja osuudet	411 521,76	424 439,28	Lahjoitusrahastojen pääomat	455 081,84	507 166,13
Muut lainasaamiset	10 330,38	34 425,81	Muut toimeksiantojen pääomat	424 409,24	413 428,53
Muut saamiset	0,00	0,00			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	789 653,38	874 461,23	VIERAS PÄÄOMA	32 482 614,41	35 764 188,39
Valtion toimeksiannot	29 690,12	70 179,53	Pitkäaikainen	15 717 720,16	18 924 165,52
Lahjoitusrahastojen erityiskatokset	501 413,53	553 209,21	Pääomalainat	0	0
Muut toimeksiantojen varat	258 549,73	251 072,49	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 337 908,34	16 598 514,81
			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 244 462,57	13 144 239,29	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus	581 676,78	672 423,25	Saadut ennakot	58 373,43	53 065,44
Aineet ja tarvikkeet	581 676,78	672 423,25	Muut velat	2 321 438,39	2 272 585,27
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Lyhytaikainen	16 764 894,25	16 840 022,87
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 365 406,71	9 548 253,98
Saamiset	3 651 913,23	3 737 164,60	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	823 487,39	910 918,35	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Myyntisaamiset	40 249,94	140 000,00	Saadut ennakot	39 404,65	51 309,75
Lainasaamiset	250 070,76	247 850,01	Ostovelat	2 276 957,02	2 319 278,75
Muut saamiset	533 166,69	523 068,34	Muut velat	704 159,98	584 247,38
Lyhytaikaiset saamiset	2 828 425,84	2 826 246,25	Siirtovelat	4 378 965,89	4 336 933,01
Myyntisaamiset	1 560 591,99	1 780 767,16	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	78 691 169,99	80 606 046,58
Lainasaamiset	38 081,24	32 717,50			
Muut saamiset	462 315,30	419 214,27	Konsernitaseen tunnusluvut	TP 2025	TP 2024
Siirtosaamiset	767 437,31	593 547,32	Omavaraisuusaste %	55,45	52,40
Rahoitusarvopaperit	112 245,35	144 764,81	Suhteellinen velkaantuneisuus %	57,96	63,33
Sijoitukset rahamarkkinainstrumenteilla	102 482,42	128 829,11	Kertynyt yli-/alijäämä eur	18 350 654,04	16 957 823,28
Muut arvopaperit	9 762,93	15 935,70	Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	2043,28	1866,98
Rahat ja pankkisaamiset	6 898 627,21	8 589 886,63	Lainakanta 31.12. eur	22 703 315,05	26 146 768,79
			Lainakanta 31.12. eur/asukas	2 527,93	2 878,65
			Lainasaamiset 31.12. eur	10 330,38	34 425,81
			Lainat ja vuokravastuut 31.12	25 120 185,38	28 517 571,39
			Lainat ja vuokravastuut €/asukas	2 797,04	3 139,66
			Asukasmäärä 31.12	8981	9083

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jak-sotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1 Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2025	2024
Yleishallinto	4 302 292,32	4 280 442,97
Opetus- ja kulttuuripalvelut	7 506 139,63	8 151 290,50
Yhdyskuntapalvelut	1 855 002,77	1 662 563,36
Muut palvelut	666 287,03	736 554,94
Toimintatuotot yhteensä	14 329 721,75	14 830 851,77

5.2.2 Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	2025	2024
Kunnan tulovero	13 606 079,55	13 800 597,59
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 146 684,77	2 274 806,57
Kiinteistövero	3 614 556,42	3 522 220,22
Verotulot yhteensä	19 367 320,74	19 597 624,38

5.2.3 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuuksien erittely	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 395 413,00	10 250 767,52
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 282 040,00	5 328 311,24
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	1 400 560,63	1 215 019,96
Veromenetysten kompensatio	1 394 496,00	1 998 837,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	14 190 469,63	13 464 624,48

5.2.4 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisia tuottoja tai kuluja ei kirjattu vuonna 2025.

5.2.5 Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostot	2025	2024
Asiakaspalvelujen osto	1 031 789,18	883 455,43
Muiden palvelujen osto	9 019 423,53	8 364 040,43
Palvelujen ostot yhteensä:	10 051 212,71	9 247 495,86

5.2.6 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

POISTOSUUNNITELMA	Kuntajaoston suositukset		Alajärven kaupunki			
	Tasapoisto	Menojäännös	Kohteet ennen 1.1.2013		Uudet kohteet 1.1.2017 alk.	
PYSYVÄT VASTAAVAT	Tasapoisto	Menojäännös	Tasapoisto	Menojäännös	Tasapoisto	Menojäännös
Aineettomat hyödykkeet						
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*	ei suositella	5 v		2 v	
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta*	ei suositella	5 v		5 v	
Liikearvo	2 - 5 vuotta*	ei suositella	5 v		2 v	
Muut pitkävaikutteiset menot						
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta*	ei suositella	5 v			
Laajat tietojärjestelmät					5 v	
Muut atk-ohjelmistot					2 v	
Osallistuminen toisen yhteisön						
Tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta*				15 v	
Ratahankkeisiin	20 - 30 vuotta*				20 v	
Väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoajkoja).						
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5 - 10 vuotta*				5 v	
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta*	ei suositella	5 v		2 v	
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat						
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta	5 % - 10 %	50 v			
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset					40 v	
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset					30 v	
Koulurakennukset, kiviset					30 v	
Koulurakennukset, puiset					20 v	
Päiväkodit, kiviset					30 v	
Päiväkodit, puiset					20 v	
Sairaala- ja terveydenhuoltorakennukset, kiviset					30 v	
Sairaala- ja terveydenhuoltorakennukset, puiset					20 v	
Vanhainkodit ja palvelutalot, kiviset					35 v	
Vanhainkodit ja palvelutalot, puiset					25 v	
Muut hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset					25 v	
Muut hallinto- ja laitosrakennukset, puiset					20 v	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %	30 v			
Tehdas- ja tuotantorakennukset, kivi / teräs					30 v	
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset					20 v	
Taloussrakennukset	10 - 20 vuotta	15 % - 20 %	20 v			
Varastot, kivi / teräs					20 v	
Varastot, puurakenteiset					10 v	
Muut taloussrakennukset, kiviset					20 v	
Muut taloussrakennukset, puiset					10 v	

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

POISTOSUUNNITELMA	Kuntajaoston suositukset		Alajärven kaupunki	
			Kohteet ennen 1.1.2013	Uudet kohteet 1.1.2017 alk.
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %	30 v	
Uimahallit				25 v
Liikuntahallit				30 v
Urheilukenttien huoltorakennukset				25 v
Virkistysalueiden mökit / saunamökit				30 v
Muut vapaa-ajan rakennukset				20 v
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta	5 % - 10 %	50 v	
Kerrostalot, kiviset				40 v
Kerrostalot, puiset				35 v
Rivi- ja pientalot, kiviset				35 v
Rivi- ja pientalot, puiset				30 v
Rakennusten peruskorjaukset			30 v	**
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %		20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta	10 % - 25 %		25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta	10 % - 20 %		20 %
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %		10 %
Viemäriverkko	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %		10 %
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %	25 v	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %		20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 vuotta	20 % - 22 %		22 %
Maakaasuverkko	20 - 25 vuotta	12 % - 15 %		15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %		20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta	15 % - 25 %	20 v	10 v
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %	15 v	15 v
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %	15 v	10 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %	15 v	10 v
Koneet ja kalusto				
Rautaiset alukset	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %		15 v
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 vuotta	20 % - 27 %	8 v	8 v
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta	25 % - 30 %	5 v	
Kuorma-autot				7 v
Paketti- ja henkilöautot				5 v
Trukit ja traktorit				5 v
Mönkijät ja moottorikelkat				5 v
Muut kuljetusvälineet				4 v
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %	5 v	5 v
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %	10 v	10 v
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %	5 v	5 v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 vuotta	20 % - 30 %	10 v	
Rtg-laitteet				10 v
Hammashoitoyksiköt ja autoklaavilaitteet				10 v
Muut sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet				5 v
Atk-laitteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %	3 v	3 v
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %	5 v	3 v
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		käytön mukainen poisto	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	ei poistoaikaa

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

**) Pysyvien vastaavien hyödykkeen perusparannusmeno voidaan joko lisätä sen poistamattomaan hankintamenuun tai kirjata erilliseksi pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintamenuksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma.

Kaupunginhallitus voi tarvittaessa tapauskohtaisesti määrittää joillekin hyödykkeille hyödykeryhmästä poikkeavat poistosuunnitelmat poistoaikoinen, kuitenkin Kuntajaoston suosituksessa määriteltujen poistoaikojen rajoissa. Poikkeamat kaupunginvaltuuston hyväksymistä poistoaajoista on perusteltava.

Poistonalaisen hankintamenuun raja on 10 000 euroa (alv 0 %).

5.2.7 Pakollisten varausten muutokset

Pakollisia varauksia ei ollut vuoden 2025 taseessa.

5.2.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja - tappiot	2025	2024
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	0	0
Rakennusten myyntivoitot	28333,32	4722,24
Muut myyntivoitot	11543,40	0
Luovutusvoitot yhteensä	39876,72	4722,24
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	1828,27	0,00
Rakennusten myyntitappiot	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	1828,27	0,00

5.2.9 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	18 000,00	18 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	71 098,14	97 085,01
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	89 098,14	115 085,01

5.3.1.2 Arvonkorotukset

Arvonkorotukset	2025	2024
Arvopaperit		
Arvo 1.1	64247,79	64247,79
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	64247,79	64247,79
Arvonkorotukset yhteensä	64247,79	64247,79

5.3.1.3 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset**Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset**

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Etelä-Pohjanmaan liitto ky	8 075,27			8 075,27	8 075,27	0,00
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	2 047 805,00			2 047 805,00	1 888 117,77	159 687,23
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	517 116,29			517 116,29	246 935,48	270 180,81
Kuntayhtymä Kymppi	20 700,00			20 700,00	20 701,52	1,52
	2 593 696,56	0,00	0,00	2 593 696,56	2 163 830,04	429 869,56

5.3.1.4 Omistukset muissa yhteisöissä**Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt**

	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Alajärven Liikennekiinteistöt Oy	Alajärvi	55,00	55,00	398	2	-12
Alajärven Lämpö Oy	Alajärvi	60,00	60,00	710	2251	20
Kiinteistö Oy Kitronpuisto	Alajärvi	100,00	100,00	819	1718	137
Luoma-ahon Yritystilat Oy	Alajärvi	60,00	60,00	1400	320	100
Luoma-ahon Teollisuuspuisto Oy	Alajärvi		41,10	927	9	-30
Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy	Alajärvi	51,89	51,89	308	190	75
Kiinteistö Oy Rantatienkartano	Alajärvi	100,00	100,00	88	630	18
			Yhteensä	4650	5120	308
Kuntayhtymät						
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	4,76	4,76	90	26	3
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	0,88	0,88	541	130	-1
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	Lappajärvi	32,50	32,50	2818	307	-68
Kuntayhtymä Kymppi	Kauhava	13,80	13,80	199	115	136
			Yhteensä	3648	578	70
Osakkuusyhteisöt						
Järvikartano Oy	Alajärvi	30,22	30,22	445	260	-3
Millespakka Oy	Alajärvi	37,32	37,32	1448	87	23
JärviS-Energia Oy	Alajärvi	33,33	33,33	541	1410	73
			Yhteensä	2434	1757	93

5.3.1.5 Saamisten erittely

Saamisten erittely	2025		2024	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		122 545,58		23 313,28
Lainasaamiset	23 122,75	81 430,70	28 903,45	57 780,70
Muut saamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		0,00		0,00
Yhteensä	23 122,75	203 976,28	28 903,45	81 093,98
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		203,12		22 628,68
Siirtosaamiset		0,00		0,00
Yhteensä		203,12		22 628,68
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		2 567,95		98 110,74
Lainasaamiset		0,00		0,00
Yhteensä		2 567,95		98 110,74
Saamiset yhteensä	23 122,75	206 747,35	28 903,45	201 833,40

5.3.1.6 Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	41 323,94	21 909,21
Kelan korvaus työterveyshuollosta	153 003,20	198 977,96
Tapaturmavakuutusmaksu lopullinen	89 344,45	
Muut tulojäämät	31 447,65	26 562,61
Tulojäämät yhteensä	315 119,24	247 449,78
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	315 119,24	247 449,78

5.3.2 Taseen vastattavien koskevat liitetiedot

5.3.2.1 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	25 093 823,68	25 093 823,68
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	25 093 823,68	25 093 823,68
Arvonkorotusrahasto 1.1	64 247,79	64 247,79
Lisäykset		
Vähennykset		
Arvonkorotusrahasto 31.12	64 247,79	64 247,79
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1	15 339 197,85	12 726 137,14
Siirto vahinkorahastoon		
Edellisen tilikauden virheen oikaisu		
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12	15 339 197,85	12 726 137,14
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	990 941,34	2 613 060,71
Oma pääoma yhteensä	41 488 210,66	40 497 269,32

5.3.2.2 Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat/erääntyä myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 682 348,00	4 983 445,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 983 445,00	4 983 445,00

5.3.2.3 Vieras pääoma, erittely

Vieras pääoman erittely	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		108 055,98		116 688,58
Yhteensä		108 055,98		116 688,58
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä				
Ostovelat		14 692,72		11 690,93
Yhteensä		14 692,72		11 690,93
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		0,00		7 758,58
Yhteensä		0,00		7 758,58
Velat yhteensä		122 748,70		136 138,09

5.3.2.4 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	47 501,91	60 119,49
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 162 720,53	3 105 402,14
Valtionosuusennakot	63 195,37	207 932,52
Muut menojäämät	606 487,68	560 300,07
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 879 905,49	3 933 754,22
Siirtovelat yhteensä	3 879 905,49	3 933 754,22

5.4 Vakuuksien ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**5.4.1 Vastuusitoumukset**

Vastuusitoumukset	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	8 391 314,67	8 257 487,20
Jäljellä oleva pääoma	3 971 788,62	4 743 437,35
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	640 721,41	2 550 982,70
Jäljellä oleva pääoma	201 785,01	225 512,29

5.4.2 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	84 323 812	78 759 254
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	107 933	84 516

5.4.3 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

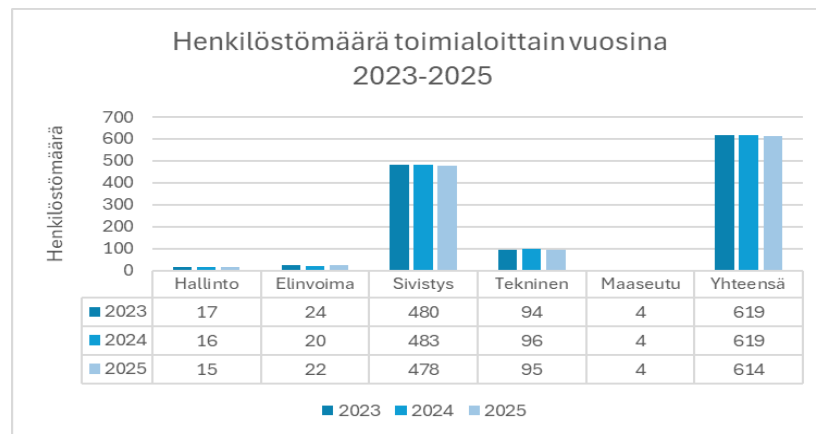
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	2025	2024
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	102 968,25	147 703,77
Myöhemmin erääntyvät	125 119,20	188 523,30
Leasingvastuut yhteensä	228 087,45	336 227,07
Vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	22 159,62	9 067,72
Myöhemmin erääntyvät	0,00	24 817,28
Vuokravastuut yhteensä	22 159,62	33 885,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 019 620,75	2 301 166,63
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	2 536 547,66	3 311 750,99

5.5 Henkilöstöä, maksuja ja palkkioita koskevat liitetiedot

5.5.1 Henkilöstölukumäärä

TAULUKKO 38 HENKILÖTYÖVUODET

HENKILÖTYÖVUODET	Koko kaupunki	
HTV / 2	2025	2024
Yleishallinto	19,93	21,04
Opetus- ja kulttuuripalvelut	396,45	386,77
Työllisyyspalvelut		
Yhdyskuntapalvelut	93,96	95,04
Muut palvelut	21,43	19,03
Yhteensä:	531,77	521,88

KUVA 12 HENKILÖSTÖMÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN VUOSINA 2023-2025

5.5.2 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	20 869 532,23	20 542 037,23
Henkilösivukulut	4 730 775,05	4 721 218,56
Eläkekulut	4 107 174,93	4 145 562,24
Muut sivukulut	623 600,12	575 656,32
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	25 600 307,28	25 263 255,79
Henkilöstökulut aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	167 442,49	102 361,94
Henkilöstökulut yhteensä:	25 767 749,77	25 365 617,73

5.5.3 Luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitettyt luottamushenkilömaksut	2025	2024
Suomen Keskustapuolue/Alajärven os.	2847,40	2058,80
Alajärven Siniset ry	0,00	0,00
Etelä-Pohjanmaan Vihreät	466,00	390,00
Suomen Kansallinen Kokoomus r.y	3664,00	2435,60
Suomen Sosiaalidemokraattinen Liitto r.y	1213,80	1021,40
Suomen Kristillisdemokraatit r.y	500,80	417,50
Perussuomalaiset r.y	659,60	902,05
Vasemmistoliiton Vimpelin yhd. Ry	17,50	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	9369,10	7225,35

5.5.4 Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot / BDO	2025	2024
Tilintarkastuspalkkiot	9 250,82	11 749,77
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0,00	0,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	9 250,82	11 749,77

5.5.5 Kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Alajärven kaupungin tytäryhteisö Kiinteistö Oy Kitronpuistolle lainat

myönnetty 31.10.1995 165.498,68 eur jäljellä 31.12.2025 34 480,34 eur ja

myönnetty 3.11.1988 kolmoissijaislaina jäljellä 31.12.2025 113.526,85 eur

myönnetty 20.02.2020 115 000 jäljellä 31.12.2025 28 903,45eur.

lyhytaikaisia lainoja muutettu 15.4.2019 pääomalainaksi jäljellä 31.12.2025 100.000,00 eur

Yhtiölle myönnetty takaukset yhteensä 2.300.939,63 eur jäljellä 31.12.2025 496 749,68 eur.

Yhtiöön liittyy merkittävä taloudellinen riski vuokrausasteen mahdollisesti alentuessa.

Alajärven kaupungin tytäryhteisö Kiinteistö Oy Rantatienkartano lainat

myönnetty 31.10.95 kolmoissijaislaina jäljellä 31.12.2025 27.728,13 eur,

pääomalainoja myönnetty v.1995-2005 (Lehtimäen kunta) ja v.2011-2015 107.000,00 eur.Jäljellä 31.12.2025 225 841,96 eur.

kassalaina 12.4.2022 27.000,00 eur jäljellä 31.12.2025 25 650 eur.

Yhtiölle myönnetty takaukset 718.835,19 eur jäljellä 31.12.2025 290 068,60 eur.

Yhtiöön liittyy merkittävä taloudellinen riski vuokrausasteen mahdollisesti alentuessa.

Kaupunginjohtajan kanssa on laadittu johtajasopimus, joka ei poikkea tavanomaisesta.

5.5.6 Markkinoilla tapahtuva toiminta

Markkinoilla tapahtuva toiminta

Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa talodellinen toiminta kirjanpidossaan. Alajärven kaupungin olennaista markkinoilla tapahtuvaa toimintaa sisältyy seuraaviin toimintoihin: Liiketoiminnan kiinteistöt (tilavuokraus), kahvilatoiminta (uimahallin kahvio) sekä verkkokauppa. Eriytettävien toimintojen toimintokohtaiset tuloslaskelmat esitetty alla

Liiketoiminnan kiinteistöt

TULOSLASKELMA	2025	2024
Toimintuotot	803 486,35	795 252,77
Myyntituotot	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	803 486,35	757 698,84
Toimintakulut	-205 424,58	-190 097,52
Henkilöstökulut	0,00	0,00
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilösivukulut	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-171 573,20	-150 681,98
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-343,62	-133,46
Muut toimintakulut	-33 507,76	-39 282,08
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	598 061,77	605 155,25
VUOSIKATE	598 061,77	605 155,25
Poistot ja arvonalentumiset	-276 596,87	-279 408,12
Suunnitelman mukaiset poistot	-276 596,87	-279 408,12
TILIKAUDEN TULOS	321 464,90	325 747,13
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	321 464,90	325 747,13

Kahvilatoiminta

TULOSLASKELMA	2025	2024
Toimintuotot	39 596,68	37 532,87
Myyntituotot	39 596,68	37 532,87
Muut toimintatuotot	0,00	0,00
Toimintakulut	-149 715,86	-140 664,72
Henkilöstökulut	0,00	0,00
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilösivukulut	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-149 697,70	-135 695,74
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18,16	-4 968,98
Muut toimintakulut	0,00	0,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-110 119,18	-103 131,85
VUOSIKATE	-110 119,18	-103 131,85
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-110 119,18	-103 131,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-110 119,18	-103 131,85

Verkkokauppa

TULOSLASKELMA	2025	2024
Toimintuotot	1 671,98	2 837,63
Myyntituotot	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	1 671,98	2 837,63
Toimintakulut	-3 388,86	-1 057,09
Henkilöstökulut	0,00	0,00
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00
Henkilösivukulut	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-1 726,64	-498,79
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 066,18	-417,00
Muut toimintakulut	-596,04	-141,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 716,88	1 780,54
VUOSIKATE	-1 716,88	1 780,54
Poistot ja arvonalentumiset	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-1 716,88	1 780,54
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 716,88	1 780,54

6 KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jakotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistuksen eliminointi on tehty. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

6.2 Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6.2.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni	
	2025	2024
Yleishallinto	4 302 292,32	4 280 442,97
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	7 833 824,28	8 639 054,15
Yhdyskuntapalvelut	3 553 238,12	3 747 714,25
Muut palvelut	3 981 671,39	3 883 674,40
Toimintatuotot yhteensä	19 671 026,11	20 550 885,77

6.2.2 Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei kirjattu vuonna 2025.

6.2.3 Pakollisten varausten muutokset

Pakolliset varaukset	Konserni	
	2025	2024
Pakolliset varaukset 01.01	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	5 254,80	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12	5 254,80	0,00

6.3 Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.3.1 Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni	
	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	41 323,94	21 909,21
Kelan korvaus työterveyshuollosta	153 003,20	198 977,96
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	573 110,17	372 660,15
Tulojäämät yhteensä	767 437,31	593 547,32
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	767 437,31	593 547,32

6.3.2 Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.3.2.1 Oman pääoman erittely

Oma pääoma erittely konserni	2025	2024
Oma pääoma erittely		
Peruspääoma 1.1	25 093 823,69	25 093 823,68
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	25 093 823,69	25 093 823,68
Arvonkorotusrahasto 1.1	94 521,62	94 521,62
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	94 521,62	94 521,62
Muut omat rahastot 1.1	40 365,11	40 265,11
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Muut muutokset	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12	40 365,11	40 365,11
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	16 957 823,28	13 315 981,42
Siirto ed tilikaudelta	44 129,79	443 675,78
Muut muutokset	1 160,56	-10 947,49
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	17 003 113,63	13 748 709,71
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 347 540,41	3 209 113,57
Oma pääoma yhteensä	43 579 364,46	42 186 533,69

Edelliseen tilikauteen on oikaistu välillistä ja välitöntä vähemmistöosuutta
Huomioitu vähemmistön osuus osingonjaosta.

6.3.2.2 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni	
	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	47 501,91	60 119,49
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 640 183,58	2 536 526,28
Valtionosuusennakot	63 195,37	207 932,52
Muut menojäämät	1 628 085,03	1 532 354,72
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 378 965,89	4 336 933,01
Siirtovelat yhteensä	4 378 965,89	4 336 933,01

6.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.4.1 Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Konserni	
	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	8 391 314,67	8 257 487,20 *
Jäljellä oleva pääoma	4 105 883,02	4 743 437,35
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	640 721,41	2 550 982,00
Jäljellä oleva pääoma	201 785,01	225 512,29

*Vertailutietoa korjattu

6.4.2 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni	
	2025	2024
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	106 980,01	152 488,07
Myöhemmin erääntyvät	129 532,23	194 093,59
Leasingvastuut yhteensä	236 512,24	346 581,66
Vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	30 415,20	20 203,36
Myöhemmin erääntyvät	131,25	24 948,53
Vuokravastuut yhteensä	37 058,51	45 151,89
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 077 063,72	2 301 166,63
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	2 536 547,66	3 311 750,99

6.4.3 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot			0	0
Rakennusten myyntivoitot	28333,32	4722,24	28333,32	4722,24
Muut myyntivoitot	16472,98	992,27	11543,40	0
Luovutusvoitot yhteensä	44806,3	5714,51	39876,72	4722,24
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	1828,27	0	1828,27	0,00
Rakennusten myyntitappiot	1714,66	0	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0	0	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	3542,93	0	1828,27	0,00

7 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

7.1 Vesihuoltolaitos

Alajärven kaupungin vesihuoltolaitos toimii kirjanpidollisena taseyksikkönä. Taseyksikkö on perustettu vuonna 2015, vesihuoltolaitoksen toiminnan tulos esitetään omana kokonaisuutenaan osana Alajärven kaupungin tilinpäätöstä.

7.1.1 Alajärven kaupungin vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Hallinto

Vesihuoltolaitoksen toiminta kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen. Vastuuviranhaltija toimii kuntatekniikan päällikkö ja toimialajohtajana tekninen johtaja. Vesilaitoksen laskutuksesta vastaa tekninen toimi.

Vesihuoltolaitoksen toiminta

Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin omistamien vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta, verkoston rakentamisesta ja kunnossapidosta. Vesilaitos toimittaa laatuvaatimukset täyttävää käyttövettä asiakkailleen ja viemärlaitos huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistusprosessista ympäristölupaehtoien mukaisesti.

Vedenottamoja on 4 kpl ja vesijohtoverkostoa on yhteensä noin 231 kilometriä. Jätevesipuhdistamoita on kaksi kappaletta (Alajärvi ja Lehtimäki).

Jätevesipuhdistamoja on 2 kpl, jotka sijaitsevat Alajärven ja Lehtimäellä. Jätevesipumppaamoja on 38 kpl ja 114,2 km viemäriverkostoa, sekä 2 sadevesipumppaamo. Osassa keskustaaajamaa on myös maanalaisia huleveden putkiviemäreitä. Molemmilla jätevesipuhdistamoilla on oma jätevesiverkosto ja ne eivät ole yhteydessä toisiinsa, jätevesipuhdistamot toimivat lupaehtojen mukaisesti

Maksut, käyttö ja myynti

Vesilaitoksen tulot muodostuvat asiakkailta saaduista vuosittaisista perusmaksuista, käyttömaksuista ja liittymätuloista. Vesi- ja viemärihinnastolle on tehty hintojen tarkistukset viimeksi 1.9.2024.

Puhdasvesi

- Käyttömaksu 1,14 euroa/m³
- Omakotitalon perusmaksu 67,55 euroa / vuosi
- Rivi- ja kerrostalon talokohtainen perusmaksu 131,45 euroa/ vuosi
- Huoneistokohtaisen mittauksen perusmaksu 33,76 euroa.
- Teollisuuskiinteistön perusmaksu 131,45 euroa vuodessa.

Talousveden laatuvaatimukset täyttämään vettä toimitettiin vuonna 2025 Alajärvellä ja Lehtimäellä kotitalouksille yhteensä 447.671 m³, elintarviketeollisuudelle 13.709 m³, vesiosuuskunnille 5.230 m³ ja muille kunnille 47.108 m³.

Alajärven vesilaitoksen tuotot ovat 342.244 euroa, kulut 181.637 euroa ja poistot 110.541 euroa. Lehtimäen vesilaitoksen osuus tuotoista on 182.780 euroa, kulut 123.423 euroa ja poistot 21.596 euroa. Uusia vesiliittymiä kytkettiin yhteensä 10 kpl, joista tuloja saatiin yhteensä 14.604 euroa. Muita pienempiä tuloja on saatu vesijohtoliittymien rakentamiseen liittyvistä osista ja tarvikkeista.

Jätevesi

- Käyttömaksu 3,33 euroa/m³
 - Omakotitalon perusmaksu 98,20 euroa/ vuosi
 - Rivi- ja kerrostalon talokohtainen perusmaksu 192,74 euroa / vuosi
 - Huoneistokohtainen mittaus 47,58 euroa / vuosi
 - Teollisuuskiinteistöt 192,74 euroa / vuosi
- (Kaikki hinnat ilmoitettu alv 0 %)

Laskutettavan jäteveden määrä laitoksilla oli yhteensä 249.140 m³ Jätevesipuhdistamoille otettiin lisäksi vastaan umpi- ja sakokaivolietettä, joista saatiin tuloja 43.886 euroa. Alajärven jätevesipuhdistamolla suoritetaan myös naapurikunnille lietteenkäsittelyä ja siitä saatiin tuloja 15.340 euroa. Muita pienempiä tuloja on saatu viemäri liittymien rakentamiseen liittyvistä osista ja tarvikkeista.

Toiminnan tuotot viemärilaitoksilla yhteensä olivat yhteensä 971.955 euroa. Alajärven viemärilaitoksen osuus tuotoista on 848.102 euroa, kulut 528.324 euroa ja poistot 241.461 euroa Lehtimäen viemärilaitoksen osuus tuotoista on 123.853 euroa, kulut 155.582 euroa ja poistot 26 840 euroa. Uusia viemäri liittymiä kytkettiin 4 kpl, josta tulot 14.448 euroa.

Investoinnit ja kunnossapito

Vesi- ja viemäriverkostojen saneerausta tehdään ennakoivasti mm. putkistojen ja laitteiston käyttöikään sekä ilmenneisiin ongelmiin perustuen. Vesijohdoverkoston vuotoja oli vuonna 2025 Alajärvellä 11 kpl ja Lehtimäellä 4 kpl. Jätevesiverkoston tukoksia ja vuotoja oli vuonna 2025 Alajärven alueella 21 kpl ja Lehtimäen alueella 3 kpl.

Vuonna 2025 uusittiin Alajärven jätevesipuhdistamolla välppäkone ja Lehtimäen jätevesipuhdistamolle hankittiin kiinteä varavoimakone. Uutta viemäriverkostoa rakennettiin katuinfran yhteydessä Pihlajakaaren asuntoalueelle 0,8 km ja Luoma-ahon teollisuusalueelle 0,6 km. Viemäriverkoston saneerausta suoritettiin keskustaajaman alueella mm. uusimmalla kaivoja ja sujuttamalla olevaa betoniputkistoa muoviseksi. Viemärilaitoksen investointeihin oli varauduttu yhteensä 295.000 euron määrärahalta ja toteuma oli 276.186 euroa.

Vesijohtoverkoston osalla jatkettiin runkolinjan uusintaa Paalijärvi-Teerineva-Luoma-aho linjastolla. Alkaloinneille suoritettiin puhdistuksia ja peruskunnostuksia. Vedenottamoiden, vesijohtolinjastojen, sekä liittyvän

laitteistojen investointeihin oli varauduttu 165.000 euron määrärahalla ja toteutuma oli 178 897 euroa.

Yhteistyöhankkeet

Alajärven kaupunki on osallistunut Seinäjoen seudun vesihuollon alueellisen yleissuunnitelman laadintaan yhdessä muiden ympäryskuntien kanssa. Alueellisen yleissuunnitelman tarkoitus on varmistaa vesihuollon toimintavarmuus, taloudellisuus ja ympäristövaatimuksien täyttyminen vuoteen 2050 saakka. Hankkeen loppuraportti on luettavissa ELY-keskuksen verkkosivuilla. Muita yhteistyöhankkeita (kartoituksia) on tehty naapurikuntien kanssa mm. kriisiajan veden hankintaan liittyen.

Kehitysnäkymät

Verkostojen korjausvelan hallinta myös tulevaisuudessa on tärkeässä asemassa ja viime vuosina nousseet energiakustannukset tuovat tarvetta energiakulutuksen tarkastelulle. 1.1.2026 voimaan tullut uusi vesihuoltolaki tuo osaltaan uusia vaatimuksia eri suunnitelmien laadintaan. Vesihuollon kehittämissuunnitelma tullaan päivittämään lähitulevaisuudessa.

Vuoden 2025 toteutuminen

Vesilaitoksien käyttötalouden toteuma on -14.637 euroa alijäämäinen. Edellisvuoteen verraten alijäämä on pienentynyt, vuoden 2024 tilinpäätöksessä sen ollessa -37.641 euroa. Vesilaitoksien tulevat tuotot eivät riitä täysin kattamaan laitoksien kuluja, sekä peruspääoman koron osuutta 122.000 euroa. Vesi- ja viemäri hinnastoille on tehty hinnan tarkistukset viimeksi 1.9.2024.

Toimiala / lautakunta: Vesihuoltolaitokset

Vastuuviranhaltija: Juuso Pikkukangas

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2024 (€)	TA 2025 (€)	TAM 2025 (€)	MTA 2025 (€)	TP 2025 (€)	Poikkeama (€)	Toteuma (%)
Toimintatuotot	1 637 394	1 315 231	0	1 315 231	1 677 578	362 347	127,55 %
Toimintakulut	-1 260 074	-1 050 868	0	-1 050 868	-1 291 775	-240 907	122,92 %
Toimintakate	377 320	264 363	0	264 363	385 803	121 440	145,94 %
Poistot ja arvonalent.	-414 961	-376 341	0	-376 341	-400 440	-24 099	106,40 %
Yli-/alijäämä	-37 641	-111 978	0	-111 978	-14 637	97 341	13,07 %

Yllä olevassa taulukossa on huomioitu peruspääoman korko, joka on vuosittain 122.210 euroa.

7.1.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	TP2024	TA2025	TP2025	Poikkeama	Tot. %
Liikevaihto	1 637 393,47	1 491 081,00	1 677 577,74	186 496,74	112,51
Varastojen lis. (+)/väh.(-)				0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön				0,00	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot				0,00	0,00
Tuet ja avustukset kunnalta				0,00	0,00
Materiaalit ja palvelut				0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				0,00	0,00
Ostot tilikauden aikana	-275 019,55	-270 100,00	-266 788,87	3 311,13	98,77
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				0,00	0,00
Palvelun ostot	-574 045,74	-497 426,00	-582 725,97	-85 299,97	117,15
Henkilöstökulut				0,00	0,00
Palkat ja palkkiot	-210 638,27	-263 300,00	-214 698,50	48 601,50	81,54
Henkilösivukulut				0,00	0,00
Eläkekulut	-45 021,63	-51 809,00	-43 762,52	8 046,48	84,47
Muut henkilösivukulut	-6 309,45	-7 323,00	-5 731,07	1 591,93	78,26
Poistot ja arvonalentumiset				0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-414 961,51	-376 341,00	-400 439,88	-24 098,88	106,40
Arvonalentumiset				0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-42 418,13	-14 553,00	-55 858,66	-41 305,66	383,83
Liikeylijäämä (-alijäämä)	68 979,19	10 229,00	107 572,27	97 343,27	1 051,64
Rahoitustuotot ja -kulut				0,00	0,00
Korkotuotot				0,00	0,00
Muut rahoitustuotot				0,00	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut				0,00	0,00
Muille maksetut korkokulut				0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-122 210,81		-122 210,81	0,00	0,00
Muut rahoituskulut				0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-53 231,62	10 229,00	-14 638,54	-24 867,54	-143,11
Satunnaiset tuotot- ja kulut				0,00	0,00
Satunnaiset tuotot				0,00	0,00
Satunnaiset kulut				0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-53 231,62	10 229,00	-14 638,54	-24 867,54	-143,11
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				0,00	0,00
Vapaaehtoinen varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				0,00	0,00
Tuloverot				0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-53 231,62	10 229,00	-14 638,54	-24 867,54	-143,11
Tunnusluvut	TP 2024		TP 2025		
Sijoitetun pääoman tuotto%	-4,27		-2,61		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%	-4,27		-2,61		
Voitto%	-3,25		-0,87		

ALAJÄRVEN KAUPUNKI**Laskennallisesti eriytetty****VESILAITOS TULOSLASKELMA**

	TP 2025		TP 2024	
Liikevaihto		525 024,30		526 045,65
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				2 928,19
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-58 182,63		-71 383,91	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-155 569,39	-213 752,02	-138 375,36	-209 759,27
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-49 415,80		-42 539,31	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-9 568,30		-8 565,52	
Muut henkilösivukulut	-1 091,66	-60 075,76	-1 195,03	-52 299,86
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-132 137,49		-127 426,93	
Arvonalentumiset		-132 137,49		-127 426,93
Liiketoiminnan muut kulut		-31 232,83		-17 936,87
Liikelylijäämä (-alijäämä)		87 826,20		121 550,91
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-21 442,86		-21 442,86	
Muut rahoituskulut		-21 442,86		-21 442,86
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		66 383,34		100 108,05
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		66 383,34		100 108,05
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		66 383,34		100 108,05

ALAJÄRVEN KAUPUNKI**Laskennallisesti eriytetty****VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA**

	TP 2025		TP 2024	
Liikevaihto	971 955,72		940 536,65	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00		0,00	
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-207 617,44		-201 771,09	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-303 254,89	-510 872,33	-317 228,66	-518 999,75
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-123 271,98		-132 777,71	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-25 415,31		-28 422,71	
Muut henkilösivukulut	-3 522,78	-152 210,07	-3 737,51	-164 937,93
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-268 302,39		-287 534,58	
Arvonalentumiset		-268 302,39		-287 534,58
Liiketoiminnan muut kulut		-20 824,86		-21 636,11
Liikelylijäämä (-alijäämä)	19 746,07		-52 571,72	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-100 767,95		-100 767,95	
Muut rahoituskulut		-100 767,95		-100 767,95
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-81 021,88		-153 339,67	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-81 021,88		-153 339,67	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-81 021,88		-153 339,67	

7.1.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	TP 2025	TP 2024
Toiminnan rahavirta		
Liikelijäämä (-alijäämä)	107 572,27	68 979,19
Poistot ja arvonalentumiset	400 439,88	414 961,51
Rahoitustuotot ja -kulut	-122 210,81	-122 210,81
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tuloverot	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	385 801,34	361 729,89
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-455 086,89	-419 903,89
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-69 285,55	-58 174,00
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys kunnalle		
Antolainasaamisten lisäys muilta		
Antolainasaamisten vähennys kunnalle		
Antolainasaamisten vähennys muilta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta		
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta		
Saamisten muutos muilta	135 615,14	-111 873,27
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-132 139,78	145 397,68
Korottomien velkojen muutos muilta	65 810,19	24 649,59
Rahoituksen rahavirta	69 285,55	58 174,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
Tunnusluvut	TP 2025	TP 2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	95 091,09	256 416,30
Investointien tulorahoitus %	91,21	115,25
Pääomamenojen tulorahoitus %	111,62	115,25

Tunnusluvut	2024	2025
Omavaraisuusaste %	75,50 %	76,37 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	81,45 %	75,54 %
Kertynyt alijäämä €	-2 000 552,09	-2 015 190,63

7.1.5 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelman liitetietoja

7.1.5.1 Liikevaihto ja muut varsinaiset toimintatuotot

LIKEVAIHTO JA MUUT VARSINAISET TOIMINTATUOTOT	2025	2024
Liikevaihto	1 344 470,64	1 326 847,75
Tuet/avustukset	861,77	29,90
Yhteensä	1 345 332,41	1 326 877,65

7.1.5.2 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistosuunnitelma on sama kuin kaupungilla ja se löytyy tämän asiakirjan kohdassa 5.2.6.

7.1.5.3 Henkilöstö

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ JA HENKILÖSTÖKULUT	2025	2024
Palkat ja palkkiot	-214 698,50	-210 638,27
Eläkekulut	-43 762,52	-45 021,63
Muut henkilöstösivukulut	-5 731,07	-6 309,45
YHTEENSÄ	-264 192,09	-261 969,35
Henkilöstön lukumäärä	3,00	3,00

7.1.6 Vesihuoltolaitoksen taseen liitetietoja

Pysyvät vastaavat

Käyttöomaisuus

Aineettomat hyödykkeet

	Tietokone- ohjelmistot	Muut pitkävai- kutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	0,00	36 692,82	36 692,82
Lisäykset tilikaudella	0,00	12 500,00	12 500,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Sumu-poistot tilikaudella	0,00	- 12 840,86	- 12 840,86
Kirjanpitoarvo 31.12.25	0,00	36 351,96	36 351,96

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	14 371,66	1 337 864,16	2 897 960,95	22 098,36	0,00	4 308 987,95
Lisäykset tilikaudella	0,00	187 646,33	229 102,38	25 838,18	0,00	455 086,89
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sumu-poistot tilikaudella	0,00	-88 283,40	-286 875,12	- 12 440,50	0,00	- 400 439,88
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	14 371,66	1 437 227,09	2 840 188,21	35 496,04	0,00	4 363 634,96

OMA PÄÄOMA

	2025	2024
Peruspääoma	6 110 540,63	6 110 540,63
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-2 000 552,09	-1 947 320,47
Tilikauden yli-/alijäämä	-14 638,54	-53 231,60
YHTEENSÄ	4 095 350,00	4 109 988,56

8 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista v.2025

Kirjanpitokirjat	Säilytysaika	Säilytystapa	
tasekirja	pysyvästi	sidottu	
päiväkirjat	10 vuotta	sähköisesti levytila	
pääkirjat	10 vuotta	sähköisesti levytila	
talousarvion toteutumisvertailu	10-vuotta	sähköisesti levytila	
tase-erittelyt	10-vuotta	atk-tulosteina	
konsernilaskenta	10 vuotta	atk-tulosteina	
käyttöomaisuuslaskennan tulosteet	10 vuotta	atk-tulosteina	
palkanlaskennan tositteet	10-50 vuotta	atk-tulosteina	
Tositelajit			
Avaussaldomuutokset	✔	001	
Muistiotositteet	✔	002 Yleislaskutus/taloustoimisto	616
Vyörytykset	✔	008 Yleislaskutus/koulutoimisto	617
Käyttöomaisuusviennit	✔	010 Yleislaskutus/tekninen toimisto	619
Ostoreskontra, suoritukset		101 Yleislaskutus/Lehtimäen toimipiste	621
Myyntireskontra, viitesuoritukset		151 Yleislaskutus/vesihuolto	625
Myyntireskontra, suoritukset		153 Muu laskutus/tilavuokra	630
Myyntireskontra/Intrumin viitesuorit		154 Muu laskutus/rakennusvalvonta	647
Myyntireskontra/Intrumin suoritukse		156 Varhaiskasvatus/asiakasmaksu	680
Tiliotekirjaukset		201 Varhaiskasvatus/Lappajärvi	681
Palkkasiirrot		301 Elinvoima/yleislaskutus	720
Sähköiset ostolaskut		500 Hellewi/kansalaisopisto	801
Vuokralaskutus/Lehtimäki		602 Yleislaskutus/taloustoimisto	804
Yleislaskutus/musiikkiopisto		610 Koulutsto/toistuvaislaskutukset	810
		Muu laskutus/vesilaitos	812
		KKTPA	998

9 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Alajärvi _____._____.2026

Alajärven kaupunginhallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilintarkastuskertomuksen.

Alajärvi _____._____.2026

BDO Audiator Oy

tilintarkastusyhteisö

Nina Nieminen
JHT, HT

